

การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษา
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นายพงศ์สินี สัตยเทวา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

DEVELOPMENT OF A HEALTH EDUCATION LEARNING MANAGEMENT PROGRAM
BASED ON THE CONCEPT OF EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT TO
ENHANCE SYSTEMS THINKING AND LEARNING ACHEIVEMENT OF TENTH GRADE
STUDENTS

Mr. Pongnatee Sattayathewa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Health and Physical Education
Department of Curriculum and Instruction
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2012
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้
แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อ
เสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

โดย

นายพงศินที สัตยเทวา

สาขาวิชา

สุขศึกษาและพลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา สรายุทธพิทักษ์

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี ขวัญบุญจัน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา สรายุทธพิทักษ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ อินทร์ธมยา)

พวงศันที่ สัตยเทวา: การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (DEVELOPMENT OF A HEALTH EDUCATION LEARNING MANAGEMENT PROGRAM BASED ON THE CONCEPT OF EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT TO ENHANCE SYSTEMS THINKING AND LEARNING ACHEIVEMENT OF TENTH GRADE STUDENTS)
อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รศ.ดร.จินตนา สรายุทธพิทักษ์, 170 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 2) เพื่อประเมินประสิทธิผลการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองใช้โปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบปกติ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือแผนการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจำนวน 8 แผน ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบวัดการคิดเชิงระบบ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.82, 0.81, 0.85 และ 0.82 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) โปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้น
  - 2) การประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีดังนี้ 2.1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาที่พัฒนาขึ้นสามารถเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้

ภาควิชา หลักสูตรและการสอน.....ลายมือชื่อ.....
สาขาวิชา สุขศึกษาและพลศึกษา.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา 2555.....

5483480027: MAJOR HEALTH AND PHYSICAL EDUCATION

KEYWORDS : HELTH EDUCATION / SUSTAINABLE DEVELOPMENT / SYSTEMS THINKING

PONGNATEE SATTAYATHEWA: DEVELOPMENT OF A HEALTH EDUCATION LEARNING MANAGEMENT PROGRAM BASED ON THE CONCEPT OF EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT TO ENHANCE SYSTEMS THINKING AND LEARNING ACHEIVEMENT OF TENTH GRADE STUDENTS. ADVISOR: ASSOC.PROF. JINTANA SARAYUTHPITAK Ph.D., 170 pp.

The purposes of this research were 1) to develop the health education learning management program based on the concept of education for sustainable development to enhance systems thinking and learning achievement of tenth grade students 2) to evaluate the effectiveness of the health education learning management. The sample was 60 students from the tenth grade of Samsenwittayalai School. Divided equally into two groups, 30 students in the experimental group were assigned to study under the program and other 30 students in control group. The experimental instrument consisted of lesson plans using the concept of educational for sustainable development. The duration of the experiment was eight weeks. The data collecting instrument included systems thinking test and learning achievements test which consisted of knowledge, attitude and practice. The reliabilities were 0.82, 0.81, 0.85 and 0.82. The data were analyzed by means ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and t-test.

The research findings were as follows:

1. The health education learning management program consists of 5 steps
2. The result of the health education learning management program evaluation: 2.1) the mean score of experimental group were higher after using a health education learning management program based on the concept of education for sustainable development than before at the level of significance of .05. 2.2) the experimental group had a higher level of systems thinking and learning achievement than students in control group at the level of significance of .05.

The research finding suggests that a development of health education learning management program based on the concept of education for sustainable development is able to enhance systems thinking and learning achievement of tenth grade students.

Department: Curriculum and Instruction..... Student's Signature.....

Field of Study: Health and Physical Education..... Advisor's Signature.....

Academic Year: 2012.....

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณทุนอุดหนุนการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเฉลิมฉลองวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ 72 พรรษาที่ให้การสนับสนุนผู้วิจัยตลอดจนจบการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา สรายุทธพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการให้คำปรึกษา อบรม สั่งสอน ดูแลเอาใจใส่ให้คำแนะนำและข้อคิดต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์และมีคุณค่ายิ่งต่อการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งอย่างยิ่งในความกรุณาของท่านอาจารย์ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.รัชนี ขวัญบุญจัน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบุญรณ์ อินทร์ธมยา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอัสฉมา วัฒนบุรานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร.จตุญศรี มาติลกโกวิท ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบุญรณ์อินทร์ธมยา และอาจารย์พรพิมล เอมโกษา ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย และอาจารย์พรพิมล เอมโกษา อาจารย์ประจำวิชาสุขศึกษา ที่ได้อนุเคราะห์สถานที่ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยเป็นอย่างดี และขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/6 และ 4/10 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทำวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอบคุณสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประทานสติปัญญา และความเข้มแข็งให้กับข้าพเจ้าตลอดจนเพื่อนๆ พี่ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์กับงานวิจัยในครั้งนี้มาโดยตลอดระยะเวลาการศึกษา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบให้แก่ประเทศชาติ บุพการี บุรพคณาจารย์ และสถาบันการศึกษา ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	11
การจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา.....	13
การพัฒนาที่ยั่งยืน.....	16
แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	18
การคิดเชิงระบบ.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
ขั้นที่ 1 การเตรียมการทดลอง.....	34

บทที่	หน้า
ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
ชั้นที่ 2 การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
กำหนดแบบแผนการทดลอง.....	44
การติดต่อประสานงานก่อนการทดลอง.....	44
ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
ชั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	46
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	48
การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง.....	52
การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม.....	61
ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติ หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	69
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
สรุปผลการวิจัย.....	81
อภิปรายผล.....	84
ข้อเสนอแนะ	89
รายการอ้างอิง.....	91
ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	97
	หน้า

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	99
ภาคผนวก ค คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	155
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	161
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	170

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนกับแบบปกติ.....	35
3.2	แบบแผนการทดลอง.....	44
3.3	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	45
4.1	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติก่อนและหลังการทดลองของนักเรียน กลุ่มทดลอง.....	53
4.2	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบ ก่อนและหลังการ ทดลองของกลุ่มทดลอง จำแนกเป็นรายข้อ.....	54
4.3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที (t-test) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนด้านความรู้ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง จำแนกเป็น รายข้อ.....	55
4.4	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง จำแนกเป็นรายข้อ.....	56
4.5	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง จำแนกเป็นรายข้อ.....	57
4.6	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติก่อนและหลังการทดลองของนักเรียน กลุ่มควบคุม.....	61
4.7	ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยการคิดเชิงระบบ ก่อนและหลังการ ทดลอง ของกลุ่มทดลอง จำแนกเป็นรายข้อ.....	62
4.8	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ.....	63
4.9	ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ ก่อน และหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ.....	65

ตารางที่	หน้า
4.10 ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ.....	67
4.11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่ม ทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	69
4.12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบ หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ.....	70
4.13 ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ หลัง การทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ.....	71
4.14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ.....	73
4.15 ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ.....	75

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดพื้นฐานในการวิจัย.....	33
3.1	สรุปขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย.....	35
4.1	การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	50
4.2	โปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	51
4.3	การเปรียบเทียบคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	76

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้เปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของประเทศไทยทั้งระบบ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้สอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกอย่างอิสระเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพ เรียนรู้จากสภาพจริง จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว และให้มีประสบการณ์ตรง ที่สัมพันธ์กับสังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังต้องเน้นการฝึกทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในสังคมปัจจุบัน ตลอดจนให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้คิดเป็น ทำเป็นและใฝ่รู้ตลอดเวลา(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544; กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

จุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไว้ 5 ประการ คือ 1) มีความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัด และลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม 2) มีความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศในการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม 3) มีความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบ ที่เกิดขึ้นทั้งต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม 4) มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำ

กระบวนการ ต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการกับปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น 5) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษายังมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรมค่านิยม สามารถตัดสินใจและเลือกวิธีปฏิบัติในการดูแลสุขภาพของตนเอง ชุมชน และสังคมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551)

เมื่อวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และการกำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งจุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาดังกล่าวข้างต้น พบว่าการจัดการศึกษาของประเทศไทยกำหนดให้ผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ผู้สอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากสภาพจริง จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว และให้มีประสบการณ์ตรง ที่สัมพันธ์กับสังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังต้องเน้นการฝึกทักษะ การคิดอย่างเป็นระบบ สามารถประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในสังคมปัจจุบัน ตลอดจนให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้ฝึกการปฏิบัติ จนเกิดเจตคติ ค่านิยม สามารถตัดสินใจและเลือกวิธีปฏิบัติในการดูแลสุขภาพของตนเองได้ แต่จากผลการสำรวจสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในปัจจุบันกลับแสดงให้เห็นถึงปัญหาทางด้านพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่พึงประสงค์หลายด้าน โดยพบว่าอัตราการป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยในปี 2551 พบว่าอัตราการป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นมีถึงร้อยละ 59.5 ต่อประชากรหนึ่งแสนคน ในปี 2552 พบว่าอัตราการป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 76.5 ต่อประชากรหนึ่งแสนคน และ ในปี 2553 พบว่าอัตราการป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 79.8 ต่อประชากรหนึ่งแสนคน นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นทุกปี โดยพบว่าในปี 2552 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพศชายมีเพศสัมพันธ์เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 24.7 เพศหญิงมีเพศสัมพันธ์เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ

ละ 13.9 ในปี 2553 พบว่าเพศชายมีเพศสัมพันธ์เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25.9 เพศหญิงมีเพศสัมพันธ์เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.5 และในปี 2554 พบว่าเพศชายมีเพศสัมพันธ์เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 28.0 เพศหญิงมีเพศสัมพันธ์เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 16.4 นอกจากนี้จากผลการสำรวจการทำกิจกรรมที่ไม่สร้างสรรค์ของวัยรุ่นพบว่า ร้อยละ 55.5 เล่นเกมคอมพิวเตอร์ประเภทใช้ความรุนแรง ร้อยละ 34.1 ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 16.7 ยกพวกตีกัน ทะเลาะวิวาทกับผู้อื่นโดยใช้กำลัง ร้อยละ 13.5 ใช้สิ่งเสพติดประเภทต่างๆ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2551; สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ, 2553; เอแบคโพลล์, 2553)

ปัญหาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของผู้เรียนนั้น ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ มองภาพรวมของปัญหาที่เกิดจากการกระทำอย่างเป็นระบบทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ไปพร้อมๆ กัน เพราะทุกด้านที่กล่าวมานั้น ล้วนมีผลกระทบต่อพฤติกรรมสุขภาพทั้งสิ้น กล่าวคือหากฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ก็จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมสุขภาพ สิ่งแวดล้อมไม่ดีก็จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมสุขภาพเช่นกัน หรือในทางกลับกัน พฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ดีก็สามารถส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมได้เช่นกัน เมื่อวิเคราะห์ปัญหาทางด้านสุขภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันก็จะพบว่าล้วนสืบเนื่องมาจากกระทำที่ปราศจากการไตร่ตรองเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสุขภาพกับสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม คือการไม่คิดอย่างเป็นระบบนั่นเอง ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาผู้สอนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ปัญหาจากสังคมในสภาพจริง จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว และให้มีประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กันทั้งทางตรงและทางอ้อมกับสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม เน้นการฝึกทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ เข้าใจถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของปัญหาสุขภาพทั้งต่อตนเองและสังคม จนเกิดเจตคติ ค่านิยม สามารถตัดสินใจและเลือกวิธีปฏิบัติในการดูแลสุขภาพของตนเอง ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

การคิดเชิงระบบ (System Thinking) (Centre for Strategic Management, 1999; Pegasus Communication, 2000; Senge, 2006; พรพรรณ ภูมิภู, 2552) เป็นการคิดอย่างเป็นแบบแผนและแสดงถึงความสัมพันธ์ เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ถึงความเกี่ยวข้องกันของสิ่งต่างๆ อย่างเป็นพลวัต (Dynamic) การคิดเชิงระบบเป็นการมองปัญหา หรือสภาพการณ์ สถานการณ์ด้วยการค้นหารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างต้นเหตุของปัญหาและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เป็นการคิดที่มีลักษณะเป็นวง มากกว่าเป็นเส้นตรง เป็นการมองภาพในลักษณะขององค์รวมที่มีความซับซ้อน ทุกๆ ส่วน

ต่างมีการเชื่อมโยงกันทั้งทางตรงและทางอ้อม และส่งผลซึ่งกันและกัน การพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบความสัมพันธ์ของปัญหานั้นๆ ด้วยแนวทางการปฏิบัติที่เป็นแนวทางใหม่ที่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ปัญหา ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ก่อให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่มุ่งหวัง มนตรีแย้มกลีกร (2546) ได้กล่าวถึงหลักการคิดเชิงระบบไว้ดังนี้ 1) เป็นการคิดอย่างเป็น “องค์รวม” คือ การมองอย่างรอบคอบรอบด้าน ไม่ใช่เพียงแต่มอง ณ จุดการเกิดปัญหาเท่านั้น แต่เป็นการมองอย่างเป็นภาพใหญ่ หาส่วนที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกัน 2) เป็นการสร้างความสมดุลของมุมมองทั้งระยะสั้นและระยะยาว การคิดเชิงระบบไม่ได้เป็นการมองแค่เพียงความสำเร็จในระยะสั้น หรือระยะยาวเท่านั้น แต่เป็นการมองหาความสมดุลกันของความสำเร็จทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพราะบางครั้งความสำเร็จในระยะสั้นนั้นก็ทำลายความสำเร็จในระยะยาว หรือในทางกลับกัน ความสำเร็จระยะยาวก็อาจทำลายความสำเร็จระยะสั้นก็เป็นได้ 3) ยอมรับในความเป็นพลวัต ความซับซ้อนและความเกี่ยวพันกันภายในธรรมชาติของระบบ กล่าวคือทุกสิ่งในโลกย่อมมีความเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์กัน การคิดเชิงระบบจะเป็นการหาความสัมพันธ์กันของสิ่งเหล่านั้นอย่างมีเหตุผล จัดลำดับและความสำคัญออกมาอย่างเป็นระบบ 4) ยอมรับและใช้ข้อมูลจากทั้งปัจจัยที่วัดได้ในเชิงปริมาณและปัจจัยที่วัดได้ในเชิงคุณภาพเพื่อการปรับปรุงของระบบ

จากการศึกษางานวิจัยของวิศนี ศิลตระภูล (2541) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตและสังคมตามแนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในเขตอุตสาหกรรมผลการวิจัย สรุปได้ว่ารูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีหลักการสำคัญคือ เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการคิดอย่างเป็นระบบ เป็นลักษณะประชาสังคม มีการบูรณาการเนื้อหาในลักษณะสหวิทยาการ และงานวิจัยของแคมบิซ (Kambiz, 2004) ที่ได้ศึกษาเรื่องความเชื่อมโยงระหว่างการคิดเชิงระบบกับการตัดสินใจโดยวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือเพื่อศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างการคิดเชิงระบบกับการตัดสินใจโดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามรูปแบบข้อวจา กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาจากโรงเรียนธุรกิจศึกษา จำนวน 10 คน ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 21-25 ปี ผลการวิจัยพบว่า ระดับของการคิดเชิงระบบมีความเชื่อมโยงกับการตัดสินใจ โดยผู้ที่สามารถตัดสินใจได้ดีจะทำความเข้าใจในระบบปัญหา และระบบสถานการณ์นั้นๆ ก่อนที่จะทำการตัดสินใจลงมือปฏิบัติ ในทางกลับกันสำหรับผู้ตัดสินใจได้ไม่ดี จะมีระบบการคิดเชิงระบบที่ไม่ดีไปด้วย

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวข้างต้น และการศึกษาแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงระบบได้นั้นพบว่า แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นแนวคิดที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน

เกิดการคิดเชิงระบบ เพราะผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ คิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะของภาพรวมที่เป็นระบบ อาศัยการเชื่อมโยงจุดต่างๆ โดยการคิดทั้งผลทางตรงและผลทางอ้อม รวมไปถึงการยอมรับว่าทุกๆบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของระบบเสมอ นอกจากนี้ยังต้องเข้าใจในธรรมชาติของระบบ ว่าทุกสิ่งในโลกล้วนแล้วแต่เป็นระบบที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน ผู้เรียนจะต้องมองเห็นทั้งต้นเหตุและผลลัพธ์ของปัจจัยต่างๆ แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงระบบนี้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชีวิตในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ระบุถึงคุณภาพของผู้เรียนก่อนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ว่าจะต้องสามารถดูแลสุขภาพ สร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค หลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง และพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้จ่าย สารเสพติด และความรุนแรง ด้วยการวางแผนอย่างเป็นระบบ นั่นก็คือนักเรียนจะต้องมีทักษะในการคิดเชิงระบบเพื่อที่จะสามารถวางแผนการดูแลสุขภาพของตนเองและสังคมได้อย่างเป็นระบบนั่นเอง (Gardner, 1993; Senge et al., 1994; Richmond, 2000; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551; พรพรรณ ภูมิภุ, 2552)

แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพ องค์การสหประชาชาติได้ระบุเกี่ยวกับแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไว้ในในแผนปฏิบัติการที่ 21 (Agenda 21)ว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญของการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน การศึกษาในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน จะต้องมีจุดมุ่งหมายในการเปลี่ยนเจตคติของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการพัฒนา มีทักษะและพฤติกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาสุขภาพที่ยั่งยืนโดยบูรณาการในทุกสาขาวิชา” รวมไปถึงข้อความที่ 36 ในแผนปฏิบัติการที่ 21 ที่กล่าวว่า “การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้ของพลเมืองทุกคน ไม่ว่าจะเป็นเยาวชน นักการศึกษา ผู้ปกครอง สื่อมวลชน นักการเมือง และผู้นำประเทศทุกระดับ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เกิดทักษะ และองค์ความรู้ที่จำเป็นต่างๆ ในการสร้างสังคมของประเทศ รวมไปถึงสังคมโลก ให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป” ดังนั้นในปี ค.ศ. 2002 ยูเนสโก (UNESCO) จึงกำหนดให้ปี ค.ศ.2005-2014 (พ.ศ. 2548-2557) เป็นทศวรรษแห่งการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations Decades of Education for Sustainable Development) และมีวิสัยทัศน์ว่า “โลกเป็นที่ที่ทุกคนจะต้องมีโอกาสได้รับประโยชน์จากการศึกษา มีการเรียนรู้ ค่านิยม พฤติกรรม และวิถีชีวิตที่จำเป็นสำหรับอนาคตที่ยั่งยืนและการ

เปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์” ทั้งนี้เป็นเพราะยูเนสโกเห็นว่าการศึกษาคือกุญแจสำคัญในการทำให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยสอดคล้องกับการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้มีการประชุมองค์การหลัก เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2554 เพื่อกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา ตั้งแต่ปี 2555 ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ กรอบแนวคิด เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ กลไกการขับเคลื่อน และโครงการที่สำคัญ 20 โครงการ รวมทั้งโครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้น จุดมุ่งหมายสำคัญที่สุดของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน จึงใช้แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อใช้แก้ปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมรวมทั้งสุขภาพของประชากรโลก (OLSP, 1996; David L Haury, 1998; ชัยยุทธ ชันธปราบ, 2545; พรณีย์ สิงคบุตร, 2542; จิราภรณ์ คชเสนี, 2552; พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, 2553)

จากจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมถึงจุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ที่กำหนดให้ผู้สอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนรู้จากสภาพจริง จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว รู้จักเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหา เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมกับสุขภาพ เน้นการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ และการคิดเชิงระบบ เพื่อให้เกิดเจตคติ และการตัดสินใจในการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในด้านสุขภาพ ซึ่งจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจะสามารถส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการคิดเชิงระบบ อันนำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำถามการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมีผลต่อการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. พัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. เพื่อประเมินประสิทธิผลการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดย

2.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย

1. การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสามารถเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) มุ่งที่จะศึกษาผลของการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีต่อการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่านั้น

2. ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 41,363 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ โปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ

3.2 ตัวแปรตาม คือ การคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง แนวคิดการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงเนื้อหาภายในบทเรียนเข้าสู่มิติความยั่งยืนทั้งสามมิติ ได้แก่ มิติด้านสังคม มิติด้านเศรษฐกิจ และมิติด้านสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง โปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาที่พัฒนาขึ้นโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงเนื้อหาวิชาสุขศึกษาเข้าสู่มิติความยั่งยืนทั้งสามมิติได้แก่ มิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสังคม และมิติทางสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผู้เรียนเชื่อมโยงมิติทั้งสามให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอนการสอนดังนี้ 1) ชี้นำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน 2) ชี้นำแสดงเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ 3) ชี้นำนำความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ 4) ชี้นำปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ 5) ชี้นำสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาด้วยวิธีปกติ หมายถึง การจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาที่ครูประจำการของโรงเรียนใช้สอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียน โดยมีขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ 1) ชี้นำ 2) ชี้นำสอน 3) ชี้นำสรุปและประเมินผล

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา ทางด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

การคิดเชิงระบบ หมายถึง การคิดเชื่อมโยงสาเหตุของปัญหาในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพในลักษณะของภาพรวมอย่างเป็นระบบ และการคิดเชื่อมโยงผลที่เกิดขึ้นทั้งทางตรง และทางอ้อม รวมถึงการยอมรับว่าทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของภาวะสุขภาพที่ทำให้เกิดผลทั้งทางบวกและทางลบเสมอ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้โปรแกรมจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีผลต่อการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เป็นแนวทางให้กับครูผู้สอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ส่งผลต่อการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีต่อกระบวนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอแนวคิดตามลำดับดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
  - 1.1. จุดหมาย
  - 1.2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
  - 1.3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
  - 1.4. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา
2. การจัดการเรียนการสอนสุขศึกษา
  - 2.1. แนวคิดและปรัชญาการสอนสุขศึกษา
  - 2.2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษา
  - 2.3. ลักษณะเฉพาะของสุขศึกษา
  - 2.4. การประเมินผลการสอนสุขศึกษา
3. การพัฒนาที่ยั่งยืน
  - 3.1. ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน
  - 3.2. แนวคิดและหลักการการพัฒนาที่ยั่งยืน
  - 3.3. ตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน
4. แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
  - 4.1. กุญแจสำคัญสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
  - 4.2. กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
  - 4.3. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
5. การคิดเชิงระบบ
  - 5.1. ความหมายของการคิดเชิงระบบ
  - 5.2. หลักการคิดเชิงระบบ
  - 5.3. กระบวนการคิดเชิงระบบ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.1 จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสำนึกในคุณธรรมที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญในการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัด และลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ ความคิดเชิงวิจารณ์ญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

1.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีเป้าหมายในการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

1.4 สาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาระดับชั้นมัธยมปลาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา (กรมวิชาการ, 2545) ดังนี้

สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

ตัวชี้วัด: วางแผนดูแลสุขภาพตามภาวะการเจริญเติบโตและพัฒนาตนเองและบุคคลใน

ครอบครัว

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการ

ดำเนินชีวิต

ตัวชี้วัด: วิเคราะห์อิทธิพลของครอบครัว สังคม และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต

ตัวชี้วัด: วิเคราะห์สาเหตุและผลของความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นระหว่างนักเรียนหรือเยาวชน

ในชุมชน และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การ

ป้องกันโรคและการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

ตัวชี้วัด: วิเคราะห์บทบาทและความรับผิดชอบของบุคคลที่มีต่อการสร้างเสริมสุขภาพและ

การป้องกันโรคในชุมชน

สาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ

การใช้สารเสพติด และความรุนแรง

ตัวชี้วัด: มีส่วนร่วมในการป้องกันความเสี่ยงต่อการใช้ยา การใช้สารเสพติดและความ

รุนแรง เพื่อสุขภาพตนเอง ครอบครัว และสังคม

ตัวชี้วัด: วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพ หรือความรุนแรงของคนไทยและเสนอแนวทาง

ป้องกัน

2. การจัดการเรียนรู้สุขศึกษา

2.1 แนวคิดและปรัชญาการสอนสุขศึกษา

Grout (1969) ได้กล่าวถึงแนวคิดเบื้องต้นในการสอนสุขศึกษาดังนี้

1) การสอนสุขศึกษาจะต้องมีการวางแผนร่วมกันระหว่างครูผู้สอน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับหลักสูตรและประสบการณ์ของผู้เรียนเอง

2) การสอนสุขศึกษาที่ดีนั้นควรมีการปรับเนื้อหาให้เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และทันต่อเหตุการณ์

- 3) รวบรวมปัญหาที่เกิดในการสอน รวมไปถึงข้อมูลทางด้านสุขภาพของนักเรียนในแต่ละปี เพื่อที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับปรุงการสอนสุขศึกษาในปีต่อไป
- 4) การสอนสุขศึกษาที่ดีนั้น ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง
- 5) นำปัญหาสุขภาพของนักเรียนมาเป็นประเด็นในการสอนสุขศึกษา
- 6) มีการบูรณาการเนื้อหาสาระระหว่างวิชาอื่นกับวิชาสุขศึกษา รวมไปถึงความรู้จากการเรียนรู้ และความรู้จากประสบการณ์จริง
- 7) ควรจัดให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากสถานที่จริง
- 8) ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ไม่ใช่แค่เพียงเรียนจากหนังสือแบบเรียนอย่างเดียว
- 9) ผู้สอนควรเป็นผู้แนะนำและผู้ที่ยืดหยุ่นให้ข้อมูล อำนวยความสะดวกให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
- 10) ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ภายในชุมชน เช่นโรงพยาบาล ศูนย์สาธารณสุขชุมชน รวมไปถึงการขอความร่วมมือในการดำเนินการบริการด้านสุขภาพให้แก่นักเรียน
- 11) มีการวัดประเมินผลเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา
- 12) เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนการสอน

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษา

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษานั้นผู้สอน จะต้องทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสุขศึกษา 3 ระดับ ดังนี้ (พิสมัย เด่นดวงบริพันธ์, 2539; สุชาติ โสมประยูร และ เอ็มอัชฌาวัฒน์บูรานนท์, 2542; จินตนา สรายุทธพิทักษ์, 2554)

- 1) ความรู้ในด้านสุขภาพ ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาสุขศึกษาตามที่ได้กำหนดเอาไว้ในหลักสูตรการศึกษา โดยนักเรียนจะต้องสามารถอธิบายเกี่ยวกับเนื้อหาสาระนั้นๆได้อย่างถูกต้อง เช่นนักเรียนสามารถอธิบายถึงวิธีการเลือกซื้ออาหารให้ได้คุณค่าอาหารตามหลักโภชนาการ เป็นต้น
- 2) ทักษะที่ดีในด้านสุขภาพ นักเรียนจะต้องมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการใช้ชีวิตอย่างมีสุขภาพ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพนักเรียนเอง สามารถแนะนำผู้อื่น และเห็นถึงประโยชน์ของการใช้ชีวิตที่ดีดำรงอยู่บนพื้นฐานของสุขภาพที่ดี ซึ่งทัศนคตินี้เองจะเป็นตัวสำคัญในการผลักดันให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องขึ้นได้

3) การปฏิบัติด้านสุขภาพที่ถูกต้อง นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพไปในทิศทางที่ดีขึ้น ลดการกระทำที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพลง หรือไม่ปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนนั้นจะสามารถส่งเสริมการปฏิบัติของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

2.3 ลักษณะเฉพาะของสุขศึกษา

ลักษณะเฉพาะของวิชาสุขศึกษา (Grout, 1969; พิศมัย เต็นดวงบริพันธ์, 2539; สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์, 2542) วิชาสุขศึกษานั้นเน้นการพัฒนาบุคคลทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และในเนื้อหาวิชานั้นมีความเชื่อมโยงกันกับจิตวิทยา สังคมวิทยา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพ นอกจากนี้วิชาสุขศึกษายังอยู่บนพื้นฐานของความรู้ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ และจำเป็นที่ทุกโรงเรียนจะต้องมีอยู่ในหลักสูตรสถานศึกษา เนื้อหาของวิชาสุขศึกษานั้นมีลักษณะที่มีความเฉพาะ กล่าวคือสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อเท็จจริงของแต่ละยุคสมัยตามงานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ บางเรื่องยังคงเป็นประเด็นที่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ และยากต่อการที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน เพราะเนื้อหาในวิชาสุขศึกษาส่วนใหญ่เป็นเรื่องใกล้ตัว และนักเรียนมีสุขภาพที่ดีอยู่แล้ว ยิ่งไปกว่านั้นยังเกี่ยวข้องกับความเชื่อทางด้านสุขภาพที่ผิดของนักเรียนที่ติดตัวมา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงความคิดเหล่านั้นจำเป็นต้องอาศัยเวลา การจัดบริการทางด้านสุขภาพภายในโรงเรียน รวมไปถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้ถูกต้องตามสุขลักษณะก็เป็นสิ่งจำเป็นเช่นกัน

2.4 การประเมินผลการเรียนสุขศึกษา

การประเมินผลการเรียนวิชาสุขศึกษานั้น เป็นกระบวนการตรวจสอบการสอนสุขศึกษาอย่างมีระบบ คือการตรวจสอบความรู้เกี่ยวกับทางด้านสุขภาพของนักเรียน เจตคติที่ดีต่อการมีสุขภาพที่ดี รวมไปถึงการปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านสุขภาพ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ ว่านักเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้มากน้อยเพียงใด และนำผลจากการประเมินมาเป็นแนวทางการแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน รวมไปถึงการส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยสามารถจัดทำการประเมินผลได้ 3 ขั้นตอนดังนี้(กรมวิชาการ, 2544)

- 1) การประเมินผลก่อนการเรียน
- 2) การประเมินผลระหว่างการเรียน
- 3) การประเมินผลหลังการเรียน

สำหรับวิธีการประเมินผลนั้น สุชาติ โสภประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนทร์ (2542) ได้เสนอวิธีการประเมินผลดังนี้

- 1) วิธีการสังเกต
- 2) วิธีการสัมภาษณ์ และสนทนา
- 3) การใช้แบบทดสอบต่างๆ
- 4) การตรวจผลงานนักเรียน
- 5) การปฏิบัติของนักเรียน
- 6) ศึกษาจากสถิติ และผลการรายงานด้านสุขภาพของนักเรียน

ในการวัดและประเมินผลในแต่ละครั้งนั้นผู้สอนควรเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวิธีการสอน และควรมีการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน โดยทำการประเมินให้ครบตามจุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา นั่นคือประเมินผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ประเมินในด้านของทัศนคติ และประเมินพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน

3. การพัฒนาที่ยั่งยืน

3.1 ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืนถูกตีความไปหลากหลายความหมายตามแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่ม ทั้งในระดับนานาชาติ ประเทศชาติและระดับปัจเจกบุคคล (Goodland and Ledec, 1987; Jacobs, 1993; UNESCO-APNIEVE, 1998; กิตติภูมิ มีประดิษฐ์, 2544; จิราภรณ์ คชเสนี, 2552; ชัยยุทธ ชันทรปราบ, 2545) ซึ่งสามารถสังเคราะห์ความหมายได้ดังนี้

การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนในปัจจุบัน ปรับปรุงคุณภาพชีวิตในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยการผสมผสานและให้ความสำคัญของมิติทางด้านเศรษฐกิจ มิติทางด้านสังคม และมิติทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ทำให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องลดความสามารถในการตอบสนองความต้องการของตนเองลง ระบบการผลิต และการบริโภคจะต้องไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ไม่สร้างมลภาวะจนเกิดภาวะการขาดดุลยภาพ มนุษย์และธรรมชาติจะต้องรู้จักการพึ่งพากัน มีความเคารพซึ่งกันและกัน ซึ่งการพัฒนาที่ยั่งยืนในแต่ละมิติมีดังนี้

- 1) มิติทางด้านเศรษฐกิจ มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจอย่างเพียงพอ ลดระดับความยากจนภายในประเทศ ประชาชนมีความเท่าเทียมกัน ประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้า จะต้องช่วยประเทศที่ด้อยพัฒนาในด้านต่างๆ นอกจากนี้ผู้ประกอบการทั้งหลายควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อม โดยการรวมค่าใช้จ่ายในด้านสภาพแวดล้อมไว้ในต้นทุนการผลิต

2) มิติทางสังคม มีการส่งเสริมและปรับปรุงมาตรฐานของการบริโภคของประชากรให้อยู่ในระดับที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ คนในสังคมสามารถดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางความหลากหลายของชนชาติ และความเชื่อได้อย่างสงบสุข ไม่ขัดแย้งกัน

3) มิติทางด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องมีรูปแบบการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติในระดับที่สามารถฟื้นฟูสภาพให้ใกล้เคียงดังเดิมได้โดยเร็ว หรืออีกทางเลือกหนึ่งคือการใช้เทคโนโลยีสะอาด ที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมมาใช้ให้มากที่สุด

3.2 แนวคิดและหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ดลพัฒน ัยศร (2542) ได้สรุปแนวคิดหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนของ UNESCO ดังนี้

1) ต้นกำเนิดของแนวคิด สืบเนื่องจากการพัฒนาประเทศตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่สมดุลในแต่ละภาคของสังคม ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรหมดไปสร้างมลพิษในปริมาณที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และปัญหาจำนวนประชากรที่สัมพันธ์กับกิจกรรมของมนุษย์

2) แนวคิดเบื้องต้นของการพัฒนา การพัฒนาที่ตอบสนองของความต้องการของประชาชนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำให้ประชาชนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องประณีประนอมยอมลดความต้องการของตนเอง

3) หลักการสำคัญของการพัฒนา การผนวกวัฒนธรรมเข้ากับเรื่องหลักๆ ในการพัฒนาเช่น การศึกษา การสื่อสาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สุขภาพ อุตสาหกรรม การขนส่ง แรงงาน และสิ่งแวดล้อม ด้วยการยึดปัจจัยด้านมนุษย์และคุณค่าทางวัฒนธรรม ร่วมอยู่ในกิจกรรมการพัฒนา เพื่อมุ่งให้เกิดความสมดุล และความเท่าเทียมกันในทุกะบบของการพัฒนา

4) เป้าหมายของการพัฒนา เพื่อให้ทุกคนได้กินดีอยู่ดี ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และมีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยส่วนรวม เพื่อนำไปสู่ความสมดุลและความเท่าเทียมกันในทุกมิติ และทุกพื้นที่

5) นัยสำคัญของการพัฒนา กระบวนการพัฒนาสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่อิงกับวัฒนธรรมในลักษณะที่เป็นองค์รวม เป็นการบูรณาการด้วยความสมดุลในด้านของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และในด้านของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมไปถึงการพัฒนาเพื่อให้บรรลุตามความต้องการของมนุษย์ และเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตทั้งของคนรุ่นปัจจุบันและอนาคตด้วยความยุติธรรม

6) ยุทธศาสตร์การพัฒนา เน้นความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กับการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ และการพัฒนาที่ก่อให้เกิดผลดีทุกด้าน ด้วยความยุติธรรมและเหมาะสมกับวัฒนธรรม ตามระบบสังคมแต่ละแห่ง นอกจากนี้ยังต้องนำประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อม

เศรษฐกิจ สังคม และการใช้วิจารณ์ญาณด้านการเมืองที่อิงวัฒนธรรมมาพิจารณาในลักษณะขององค์รวมและบูรณาการเข้าด้วยกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการพัฒนาสมรรถนะของประชาชนและสถาบันต่างๆ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยมิติทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคู่ไปกับการใช้มิติทางวัฒนธรรม โดยใช้บริบททางการศึกษาเป็นเครื่องมือ

คณะกรรมการโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา กล่าวถึงแนวคิดหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (WCED, 1987) ว่าจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมเป็นหลักในการพัฒนา เนื่องจากที่ผ่านมาการพัฒนามุ่งแต่จะพัฒนาในด้านของเศรษฐกิจจนเกิดผลร้ายต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ไม่สมดุล ดังนั้นการพัฒนาแบบใหม่จะต้องเป็นการพัฒนาที่สมดุลระหว่างเศรษฐกิจและธรรมชาติควบคู่กันไป ส่วนอีกแนวคิดหนึ่งนั้นเป็นแนวคิดขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมเป็นหลักในการพัฒนา เนื่องจากการพัฒนาที่ผ่านมาเน้นแต่ความเจริญทางด้านวัตถุจนลืมคุณค่าของความเป็นมนุษย์และวัฒนธรรม ดังนั้นการพัฒนาแบบใหม่จะต้องมีความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจกับวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน (พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, 2546) คือการรักษาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและรักษาคุณค่าของมนุษย์ไว้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 ภาศึการเรียนรัฐของเมืองออนตาริโอ ประเทศแคนาดา ได้เสนอถึงแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนแบบใหม่ ที่ประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ คือ

- 1) องค์ประกอบทางเศรษฐกิจ
- 2) องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม
- 3) องค์ประกอบทางด้านสังคม เพื่อให้คนปัจจุบันและในอนาคต มีชีวิตที่มีคุณภาพ มีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีทั่วหน้า

โดยสรุปแนวคิดหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน คือการพัฒนาในด้านของเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลกัน เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของมนุษย์ทั้งปัจจุบันและอนาคต ให้เป็นผู้ที่มีความเป็นอยู่ที่ดี มีสุขภาพที่ดี และสามารถเติบโตอย่างมีคุณภาพ

3. แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน

3.1 กุญแจสำคัญสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

องค์การสหประชาชาติ (UNESCO, 1997) ได้ให้ความเห็นว่า การศึกษาจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยองค์การสหประชาชาติได้ระบุไว้ใน

แผนปฏิบัติการที่ 21 (Agenda 21) ระบุว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญของการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน จะต้องมีความมุ่งหมายในการเปลี่ยนทัศนคติของคนเพื่อให้มีความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากการพัฒนา มีทักษะและพฤติกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยบูรณาการในทุกสาขาวิชา นอกจากนี้ยังต้องเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ของพลเมืองทุกคน มีการส่งเสริมในเรื่องของการพูดคุยและอภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนระหว่างสมาชิกทุกคนในสังคมเพื่อให้พลเมืองทั้งในปัจจุบันและในอนาคตมีความรู้และทักษะ รวมไปถึงค่านิยมที่จำเป็นในการสร้างสรรค์อนาคตที่มีการพัฒนาที่ยั่งยืน การศึกษาตามอัธยาศัยก็เช่นเดียวกัน การนิยามการศึกษาในความหมายที่กว้างขึ้นนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญ 2 ด้าน ด้านแรกคือการขยายประชาคมของนักการศึกษาให้กว้างขึ้น ซึ่งในที่หมายถึงครู อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษา และนักพัฒนาหลักสูตร เจ้าหน้าที่วางแผนสุขภาพ เป็นต้น ด้านต่อมาคือ การขยายประชาคมสถาบันการศึกษาให้กว้างขึ้นในองค์กรระหว่างประเทศ หน่วยงานภาครัฐ สถาบันมูลนิธิ และองค์กรภาคเอกชน ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสถาบันที่จะมีส่วนร่วมในการทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และมีศักยภาพในการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนได้

นอกจากนี้จากการประชุมสหประชาชาติที่นครนิวยอร์ก เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2545 ได้มีมติประกาศให้ปี พ.ศ. 2548-2557 เป็นทศวรรษแห่งการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations Decade of Education for Sustainable Development –DESD) โดยมีองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมทศวรรษดังกล่าว ซึ่งกระตุ้นให้ประเทศสมาชิกร่วมกันบูรณาการแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนในการเรียนรู้ในรูปแบบที่แตกต่างกัน

มาร์ค แมนคอลล (Mark Mancall, 2003) ได้รายงานถึงการพัฒนาประเทศภูฏานว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องยืนอยู่บนพื้นฐานของการศึกษา หลักสูตรการศึกษาทั้งหมดจะต้องมีการสอนถึงคุณค่าและคุณธรรมของการพัฒนาที่ยั่งยืน คือการนำเอาชีวิตในแต่ละชุมชนมาศึกษา หลักสูตรมีหน้าที่ในการพัฒนาทัศนคติและชีวิตจิตใจที่จะปรับปรุงชีวิตภายในชุมชนนั้นๆ และต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน ทั้งองค์กรรัฐ และเอกชน อาสาสมัคร มีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์ มีการออกกฎหมาย รวมไปถึงการศึกษาค้นคว้าวิจัยควบคู่กันไป

จากการให้ความสำคัญขององค์กรระดับโลก รวมไปถึงนักวิชาการทางการศึกษาเราสามารถกล่าวได้ว่าการศึกษานั้นจะเป็นกุญแจสำคัญ ที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนขึ้น ทั้งนี้จะสำเร็จได้ก็ด้วยความร่วมมือของทุกองค์กรทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ รวมไปถึงระดับ

นานาชาติ เพื่อที่จะส่งเสริมให้การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านสุขภาพ การที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของผู้เรียนได้นั้นต้องอาศัยการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงระบบ ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของสุขภาพกับสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพต่อไป

3.2 กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ปัจจุบันการศึกษาได้มีบทบาทในการพัฒนาคนทำให้เกิดทั้งความรู้ ทักษะมากขึ้น แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับโลกได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงการศึกษาเพื่อที่จะสามารถส่งเสริมวิสัยทัศน์ เทคนิควิธีการและสร้างความตระหนัก ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ค่านิยม และวิถีชีวิตที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งมีความจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงการศึกษาในเรื่องสำคัญ 2 เรื่องดังนี้ 1) การปฏิรูปหลักสูตร จะต้องสร้างทฤษฎีและแนวปฏิบัติใหม่ในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตให้เป็นแบบประชาธิปไตย และวิถีชีวิตที่สันติ 2) การปฏิรูปโครงสร้าง คือการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ครู และนักเรียนในการตัดสินใจเกี่ยวกับรายละเอียดของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องได้ โดยการใช้กลยุทธ์ 7 กลยุทธ์เพื่อให้ได้ผลลัพธ์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนดังนี้ (UNESCO, 1997; พงษ์ศิริบรรณพิทักษ์, 2546; อภิลิทธิ พึ่งพร, 2554)

1. การบูรณาการ (Integration)
2. การเชื่อมโยงสู่สังคม (Connection Beyond Self to Society)
3. การใช้ทักษะความคิด (Thinking Skill)
4. การให้ความร่วมมือ (Cooperation)
5. การมีมุมมองที่หลากหลาย (Diversity of Perspective)
6. การใช้เทคโนโลยี (Technology)
7. มุมมองของมิติเวลา (Temporal Perspective)

3.3 ผลลัพธ์การเรียนรู้ของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผลลัพธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งภาคีแห่งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งออนตาริโอ (OLSP, 1996) ได้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ผลลัพธ์ด้านสิ่งแวดล้อม 2) ผลลัพธ์ด้านเศรษฐกิจ 3) ผลลัพธ์

ด้านสังคม 4) ผลลัพธ์ด้านการคิดเชิงระบบ นอกจากนี้ยังจำแนกผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละด้านออกเป็น 5 ระดับดังต่อไปนี้

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เข้าใจถึงแนวคิด ระบบ ประเด็นสำคัญทางนิเวศวิทยา เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีความสามารถตามระดับดังต่อไปนี้

ระดับที่ 1 แสดงให้เห็นถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิดทางชีววิทยาอย่างมีความเชื่อมโยง

ระดับที่ 2 แสดงให้เห็นถึงความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบทางนิเวศวิทยา

ระดับที่ 3 ตระหนักและรอบรู้ในประเด็นปัญหาทางนิเวศวิทยา เช่น มลภาวะ การทำลายสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของบรรยากาศโลก ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรทางธรรมชาติ ทั้งในด้านของสาเหตุและผลกระทบ

ระดับที่ 4 วิเคราะห์ความเชื่อมโยงของปัญหาสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก

ระดับที่ 5 สามารถพัฒนากลยุทธ์และการปฏิบัติเพื่อการเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นและชุมชนโลก

2. ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านสังคม เข้าใจในหลักการ ระบบและประเด็นปัญหาทางสังคม เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรม สังคม สุขภาพ วัฒนธรรมและความเป็นธรรม ตามระดับดังนี้

ระดับที่ 1 แสดงให้เห็นถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการทางสังคม สุขภาพ ความเป็นธรรม ความเสมอภาค สันติภาพ และความปลอดภัย

ระดับที่ 2 แสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบภายในสังคม ทั้งในระดับของเอกัตบุคคล และระดับของสังคมท้องถิ่น

ระดับที่ 3 มีความตระหนักในเรื่องของประเด็นปัญหาหลักของสังคม อันได้ ความยากจน ความไม่เสมอภาค สิทธิมนุษยชน การมีประชากรมากเกินไป สงคราม การว่างงาน รวมทั้งสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น

ระดับที่ 4 สามารถวิเคราะห์ถึงความเชื่อมโยงและความเกี่ยวข้องระหว่างปัญหาทางสังคมระดับท้องถิ่นกับระดับโลก รวมไปถึงความเชื่อมโยงกับ บทบาทหน้าที่ของพลเมือง

ระดับที่ 5 พัฒนากลยุทธ์และการปฏิบัติเพื่อการเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมสังคมในชุมชนท้องถิ่นและชุมชนโลก

3. ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักการ ระบบประเด็นปัญหาทางเศรษฐกิจ และมีความสามารถในการพัฒนากลยุทธ์การเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ โคนมีความสามารถตามแต่ละระดับดังนี้

ระดับที่ 1 แสดงให้เห็นถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักการและความหมายของเศรษฐกิจ การเงิน สินทรัพย์ หนี้สิน การค้า ภาษี การแลกเปลี่ยน สหกรณ์ การแข่งขันและการบริโภค

ระดับที่ 2 แสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ ระบบการเงิน การบัญชีและการค้า

ระดับที่ 3 มีความตระหนักในเรื่องของประเด็นปัญหาทางเศรษฐกิจ ได้แก่ โลกาภิวัตน์ การขาดดุล การภาษี การแข่งขัน รวมถึงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น

ระดับที่ 4 สามารถวิเคราะห์ถึงความเชื่อมโยงและความเกี่ยวข้องของระหว่างปัญหาเศรษฐกิจระดับท้องถิ่นกับระดับโลก

ระดับที่ 5 พัฒนากลยุทธ์และการปฏิบัติเพื่อการเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจในชุมชนท้องถิ่นและชุมชนโลก

4. ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านการคิดเชิงระบบ การมองภาพอย่างเป็นองค์รวม เพื่อสร้างความเข้าใจในระบบการพึ่งพซึ่งกันและกันของมนุษย์ เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม และสามารถแสดงให้เห็นถึงวิธีการเชิงระบบในประเด็นต่างๆ ในแต่ละระดับดังนี้

ระดับที่ 1 แสดงให้เห็นถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนในแง่มุมของการพึ่งพซึ่งกันและกันของมนุษย์ เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ความมั่นคง การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ความพอเพียง การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน การคำนึงถึงอนาคตของคนรุ่นถัดไป และความเป็นธรรมระหว่างคนรุ่นต่างๆ

ระดับที่ 2 แสดงให้เห็นถึงวิธีการเชิงระบบในการประเมิน ประเด็นปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงผลที่เกิดขึ้นกับตนเองและชุมชน

ระดับที่ 3 แสดงให้เห็นถึงวิธีการ เทคนิคและเครื่องมือในการก้าวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน รวมไปถึงการมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย มีตัวบ่งชี้ของการพัฒนาที่ยั่งยืนและการวางแผนแบบบูรณาการ

ระดับที่ 4 พัฒนากลยุทธ์และการวางแผนการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นผู้มีส่วนร่วมและผู้นำในการเปลี่ยนแปลงไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ในการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง กระบวนการทางสังคมในชุมชนท้องถิ่น และชุมชนโลก

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สำคัญที่สุดมีทั้งหมด 5 ปัจจัยดังนี้ (UNESCO, 2005) ปัจจัยที่ 1 คือ ตัวครูผู้สอน การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องอาศัยความร่วมมือของครูทุกคนในโรงเรียน เนื่องจากการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จำเป็นที่จะต้องมองภาพของประเด็นทางการเรียนรู้ต่างๆ อย่างเป็นองค์รวม ซึ่งนั่นก็หมายความว่าผู้สอนต้องบูรณาการความรู้หลายศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยที่ 2 คือ การสนับสนุนของรัฐบาล รัฐบาลจะต้องอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งในด้านของหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษา วิธีการจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ปัจจัยที่ 3 คือ การสนับสนุนปัจจัยต่างๆ ในการใช้จัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ปัจจัยที่ 4 คือ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมจากชุมชน เพราะการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นจะสำเร็จได้ก็ด้วยการพึ่งพาอาศัยกันในทุกภาคระดับไม่ว่าจะเป็นระดับองค์กร หรือระดับชุมชน และปัจจัยสุดท้ายคือการใช้ภูมิปัญญา วัฒนธรรมและประเพณี ของชุมชน เป็นเครื่องมือและเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุปผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ มีความตระหนัก วิเคราะห์ประเด็นปัญหา รวมไปถึงการพัฒนากลยุทธ์เพื่อให้เกิดการปฏิบัติ ในด้านต่างๆ 4 ด้านด้วยกัน คือผลลัพธ์ในด้านของเศรษฐกิจ ผลลัพธ์ในด้านของสังคม ผลลัพธ์ในด้านของสิ่งแวดล้อม และสุดท้ายคือผลลัพธ์ในด้านของการคิดเชิงระบบ และเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าวได้จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกหน่วยงาน ทั้งองค์กรภาครัฐ เอกชน รวมไปถึงชุมชนท้องถิ่น และความร่วมมือระหว่างครูผู้สอนภายในโรงเรียน

4. การคิดเชิงระบบ

4.1 ความหมายของการคิดเชิงระบบ

การคิดเชิงระบบ (System Thinking) เป็นการคิดอย่างเป็นแบบแผนและแสดงถึงความสัมพันธ์ เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ถึงความเกี่ยวข้องกันของสิ่งต่างๆ อย่างเป็นพลวัต (Dynamic) ตลอดจนการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมหรือเปลี่ยนแปลงแบบแผนนั้นเพื่อก่อให้เกิดวิสัยทัศน์ และพฤติกรรมที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด อันจะนำไปสู่เจตคติที่ดีและการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ นักการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการคิดเชิงระบบหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการคิดเชิงระบบไว้หลายลักษณะแตกต่างกันไปดังนี้

การคิดเชิงระบบ (Gardner, 1993; Centre for Strategic Management, 1999; Pegasus Communication, 2000; Senge, 2006; พรพวรรณ ภูมิภู, 2552) คือการมองปัญหา หรือสภาพการณ์ สถานการณ์ด้วยการค้นหารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างต้นเหตุของปัญหา เป็นการคิดที่มีลักษณะเป็นวง มากกว่าเป็นเส้นตรง เป็นการมองภาพในลักษณะขององค์รวมที่มีความซับซ้อน ทุกส่วนต่าง ๆ มีการเชื่อมโยงกันทั้งทางตรงและทางอ้อม และส่งผลซึ่งกันและกัน การพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบความสัมพันธ์ของปัญหานั้น ๆ ด้วยแนวทางการปฏิบัติที่เป็นแนวทางใหม่ที่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์และแบบแผน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ก่อให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่มุ่งหวัง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การคิดเชิงระบบ คือ การมองภาพปัญหาหรือสถานการณ์แบบองค์รวม ในลักษณะที่ทุกส่วนมีการเชื่อมโยงและส่งผลต่อกัน เพื่อให้เกิดความตระหนักและหาทางแก้ไขสภาพปัญหานั้น ด้วยแนวทางการปฏิบัติใหม่ที่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์และปัญหานั้นได้

4.2 หลักการคิดเชิงระบบ

มนตรี แยมกลีกร (2546) ได้กล่าวถึงหลักการคิดเชิงระบบไว้ดังนี้

1) เป็นการคิดอย่างเป็น “องค์รวม” คือการมองอย่างรอบคอบรอบด้าน ไม่ใช่เพียงมอง จุดการเกิดปัญหาเท่านั้น แต่เป็นการมองอย่างเป็นภาพใหญ่ หาส่วนที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกัน

2) เป็นการสร้างความสมดุลของมุมมองทั้งระยะสั้นและระยะยาว การคิดเชิงระบบนั้น ไม่ได้มองแค่เพียงความสำเร็จในระยะสั้น หรือระยะยาวเท่านั้น แต่เป็นการมองหาความสมดุลกันของความสำเร็จทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพราะบางครั้งความสำเร็จในระยะสั้นนั้นก็ทำลายความสำเร็จในระยะยาว หรือในทางกลับกันความสำเร็จระยะยาวก็อาจทำลายความสำเร็จระยะสั้นก็เป็นได้

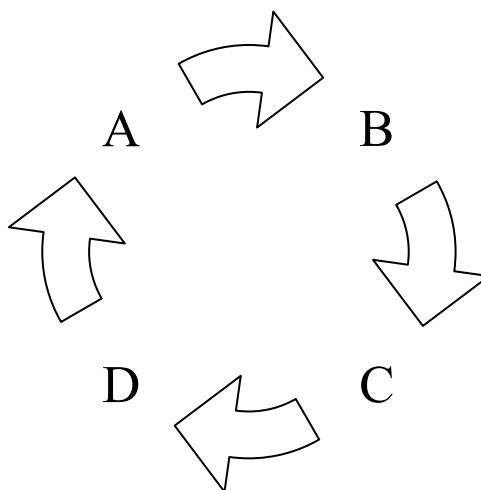
3) ยอมรับในความเป็นพลวัต ความซับซ้อนและความเกี่ยวพันกันภายในธรรมชาติของระบบ กล่าวคือทุกสิ่งในโลกนั้นย่อมมีความเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์กัน การคิดเชิงระบบจะเป็นการหาความสัมพันธ์กันของสิ่งเหล่านั้นอย่างมีเหตุผล จัดลำดับและความสำคัญออกมาอย่างเป็นระบบ

4) ยอมรับและใช้ข้อมูลจากทั้งปัจจัยที่วัดได้ในเชิงปริมาณและปัจจัยที่วัดได้ในเชิงคุณภาพเพื่อการปรับปรุงของระบบ

4.3 กระบวนการคิดเชิงระบบ

เซงเก และคณะ (Senge et al., 1994) ได้กล่าวถึงกระบวนการคิดเชิงระบบว่าเป็นการคิดอย่างเป็นวงกลมที่ใช้วิเคราะห์โครงสร้างของระบบ ซึ่งจะแสดงความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันภายในส่วนประกอบของวงจรรอบอย่างเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน เมื่อ A เกิดขึ้น ก็จะมีผลตามมาคือ B เมื่อ B เกิดขึ้น ก็จะมีผลของ C เกิดขึ้น และจากมูลเหตุของ C นั้น D ก็จะมาตามมา ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงกระบวนการคิดเชิงระบบแบบพื้นฐาน (Senge et al., 1994)

แอนเดอซันและจอห์นสัน (Anderson & Johnson, 1997) ได้นำเสนอไว้ มีกระบวนการดังต่อไปนี้

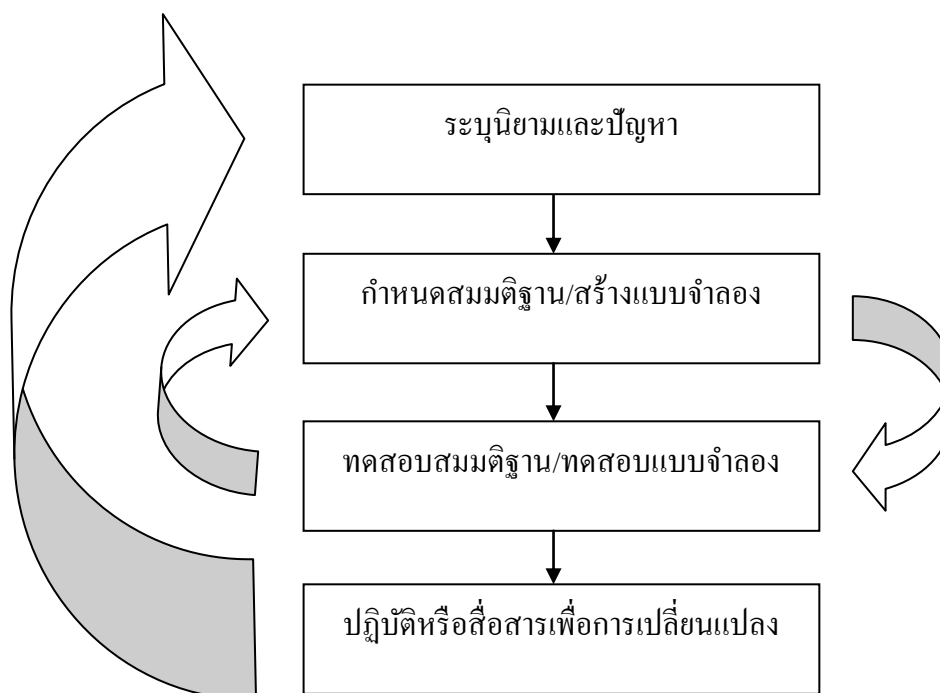
- 1) ระบุปัญหาที่เกิดขึ้น
- 2) บรรยายสภาพและเรื่องราวของปัญหาที่เกิดขึ้น
- 3) กำหนดตัวแปรที่เป็นต้นเหตุของปัญหา
- 4) กำหนดชื่อของตัวแปรที่เป็นปัญหาให้ชัดเจน
- 5) เขียนผังแสดงความสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปร
- 6) ตั้งสมมติฐานความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงกันของแต่ละตัวแปรที่สามารถเชื่อมโยงเข้าหากันได้

ริชมอนด์ (Richmond, 2000) ได้ระบุถึงกระบวนการคิดเชิงระบบว่ามีขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอนคือ

- 1) ระบุและนิยามปัญหาให้ชัดเจน

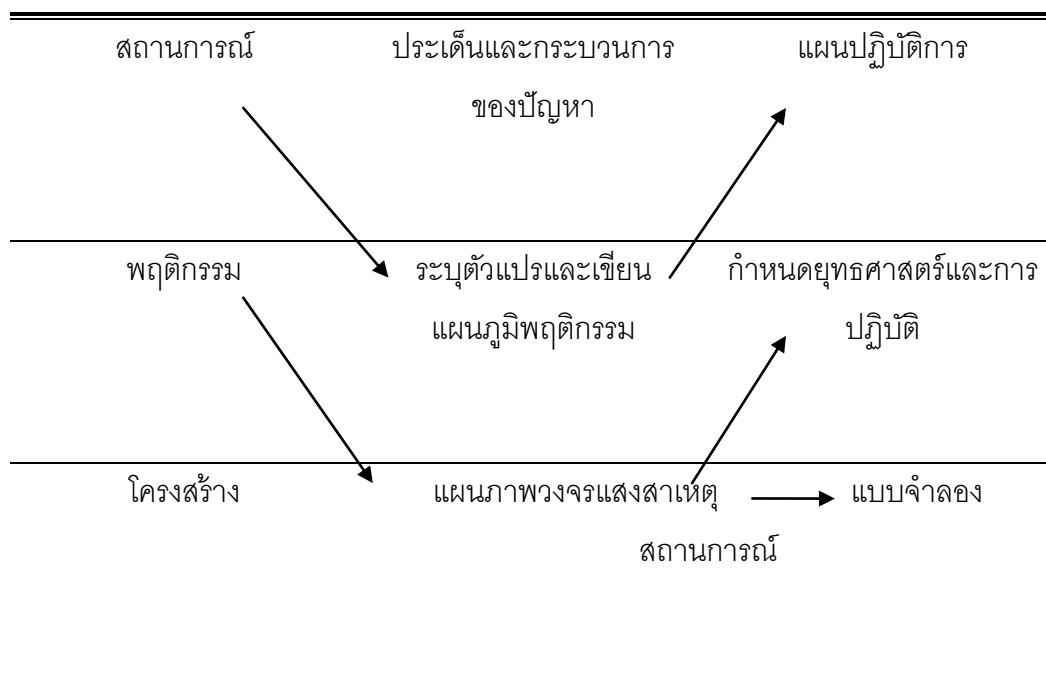
- 2) กำหนดสมมติฐานหรือสร้างแบบจำลอง
- 3) การทดสอบสมมติฐานหรือการทดสอบแบบจำลอง
- 4) การปฏิบัติหรือการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลง

แผนภาพที่ 2 กระบวนการคิดเชิงระบบของริชมอนด์ (Richmond, 2000)

มนตรี แยมกสิกร (2546) ได้กล่าวถึงกระบวนการคิดเชิงระบบว่ามีขั้นตอนสำคัญคือการแปลงคิดวิเคราะห์แยกประเด็นสำคัญที่จะเป็นปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จ จากนั้นทำประเด็นออกมาให้อยู่ในรูปของตัวแปร ต่อมาพิจารณาถึงปัจจัยว่ามีอะไรบ้างที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง ปัจจัยใดที่เป็นปัญหาที่เป็นต้นเหตุมากที่สุดและสำคัญมากที่สุด เมื่อใดปัจจัยต่างๆจึงนำมาจัดเป็นโครงสร้างระบบที่อยู่ในรูปของแผนภาพวงจรแสดงเหตุ สุตทำจึงพิจารณาถึงการปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทำความเข้าใจพฤติกรรมสถานการณ์ และสร้างเป็นแผนภาพโครงสร้างระบบเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนั้น

แผนภาพที่ 3 กระบวนการคิดเชิงระบบจากประเด็นปัญหาสู่การปฏิบัติ (มนตรี ไข่มกสิกร, 2546)

จากกระบวนการคิดเชิงระบบที่กล่าวมาสามารถสรุปกระบวนการคิดเชิงระบบออกเป็นขั้นตอนต่างๆ 5 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นระบุและนิยามปัญหา 2) ขั้นระบุปัจจัยที่ส่งเสริมปัญหา 3) ขั้นเชื่อมโยงและระบุความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัย 4) ขั้นจัดโครงสร้างของระบบ 5) ขั้นกำหนดแนวทางการปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง ในกระบวนการคิดเชิงระบบนั้น เน้นให้ผู้คิดสามารถระบุและนิยามปัญหาที่เกิดขึ้นให้ได้ก่อน จากนั้นจึงอาศัยการมองภาพแบบองค์รวมเพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งเสริมปัญหานั้นๆ ให้เกิดขึ้น เมื่อได้ปัจจัยต่างๆ แล้วจึงนำมาเชื่อมโยงให้สัมพันธ์กัน โดยเน้นการคำนึงถึงหลักเหตุและผลของแต่ละปัจจัยที่เกิดขึ้นอย่างมีความสัมพันธ์กันเสร็จแล้วจึงนำมาเขียนออกมาเป็นโครงสร้างของระบบ เพื่อให้เกิดการเห็นภาพอย่างชัดเจน สุดท้ายแล้วจึงพิจารณา กำหนดแนวทางการปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงในระบบอย่างสมดุลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีที่สุดภายในระบบนั้นๆ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

วิชณี ศิลตระกูล (2541) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตและสังคมตามแนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในเขตอุตสาหกรรม ผลการวิจัย สรุปได้ว่า เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตและสังคมโดยใช้แนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สร้างขึ้นจากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดปัญหาและความต้องการ และแนวทาง

แก้ไข โดยสร้างเครื่องชี้วัด 8 ด้าน คือ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม อาชีพและเศรษฐกิจ สุขภาพอนามัยและสาธารณสุข ข้อมูลข่าวสารและการเรียนรู้ การศึกษานอกโรงเรียน วัฒนธรรม และจิตใจ ประชาสังคม ความมั่นคงของชีวิต สิทธิเสรีภาพและครอบครัว ในการวิจัยได้เสนอรูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีหลักการสำคัญคือ เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการคิดอย่างเป็นระบบ เป็นลักษณะประชาสังคม มีการบูรณาการเนื้อหาในลักษณะสหวิทยาการ ในการจัดการศึกษาเป็นลำดับขั้นตอน คือ ให้ผู้เรียนกำหนดวิสัยทัศน์ของการเปลี่ยนแปลง ประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน จัดลำดับสิ่งที่ต้องการ ดำเนินการสำรวจและเลือกยุทธวิธีและสอดแทรกการดำเนินการ วางแผนเตรียมการดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลง ประเมินผลที่เกิดขึ้นตามตัวชี้วัด และทบทวนเป้าหมายและยุทธวิธี ดำเนินการ นอกจากนั้นยังได้เสนอการจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนโรงงาน สำหรับกลุ่มเป้าหมายคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของเจ้าของโรงงานและคนงานในการกำหนดความรู้ และทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงงานและสถานประกอบการ

ชัยยศ อิมสุวรรณ์ (2542) ได้วิเคราะห์และพัฒนารูปแบบการศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดเชิงโครงสร้างหน้าที่นิยม วิเคราะห์รูปแบบการศึกษาชุมชน ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการวิจัยภาคสนาม ข้อมูลจากการวิจัยภาคสนามได้ถูกรวบรวมโดยการ ใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสนทนาแบบมีส่วนร่วม โครงการศึกษาชุมชนที่วิเคราะห์ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบการศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ ประการแรกปัญหาการพัฒนาที่ยั่งยืนในชุมชนเป็นปัญหาที่เกิดในด้านของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ประการต่อมาคือรูปแบบการศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น สามารถจำแนกออกเป็น 2 รูปแบบ คือรูปแบบอิงชุมชนที่ชุมชนเป็นผู้ริเริ่มและรูปแบบอิงสถาบันซึ่งหน่วยงานภายนอกเป็นผู้ริเริ่ม

มนตรี แยมกลีกร (2546) ได้พัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดเชิงระบบของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษาและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดเชิงระบบของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาหลังจากผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงครั้งสุดท้ายแล้ว มีผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนดังนี้ ค่าประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดเชิงระบบ มีค่าประสิทธิภาพเพียงหน่วยการสอนเดียวที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

แต่ถ้าพิจารณาแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงของค่าประสิทธิภาพโดยรวม พบว่ามีพัฒนาการความก้าวหน้าที่มีแนวโน้มสูงขึ้นของค่าประสิทธิภาพทั้งด้านกระบวนการเรียนของแต่ละหน่วยเรียน และผลการวัดความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนจากรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดเชิงระบบนั้นพบว่านิสิตมีความพึงพอใจมาก

จุฑามาศ ดุลยพิชช์ (2552) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคิดเชิงระบบของหัวหน้าหอผู้ป่วย ความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลประจำการกับประสิทธิผลของหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ กลุ่มตัวอย่างคือพยาบาลประจำการที่มีประสบการณ์การทำงานในหอผู้ป่วยตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป โรงพยาบาลตติยภูมิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 365 คน ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลของหอผู้ป่วย และการคิดเชิงระบบของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับสูง และความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลตติยภูมิ กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง การคิดเชิงระบบของหัวหน้าหอผู้ป่วย และความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลประจำการต่างมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับประสิทธิผลของหอผู้ป่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

กลาสเซอร์ (Glaser, 1994) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะภายในตนเองและทักษะการสร้างความรู้ความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับการปรับกระบวนการทำงาน วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ การศึกษาพัฒนาการทักษะ การสร้างความรู้ความเข้าใจของผู้ใหญ่ เมื่อต้องเผชิญหน้ากับปัญหา และมุ่งค้นหาลักษณะการพัฒนาดลอดไปจนถึงการคาดทำนายรูปแบบ ในการศึกษาครั้งนี้ ทักษะที่ทำการศึกษามีทั้งหมด 9 ทักษะ คือ การคิดเชิงระบบ การบูรณาการและการสังเคราะห์ การศึกษามุมมองของคนอื่น การวิเคราะห์และวินิจฉัย การยอมรับ การจำแนกและเผชิญความรู้สึกรู้สึก ความตั้งใจที่จะปฏิเสธอำนาจเบ็ดเสร็จ ความสามารถที่จะรู้จักยืดหยุ่น ความสามารถที่จะเผชิญหน้ากับความสับสน และความสามารถที่จะประเมินและยอมรับความเสี่ยง ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะทั้งหมดสามารถพัฒนาได้ด้วยทักษะย่อยๆ การเรียนจากแม่แบบ และการสะท้อนจากประสบการณ์

เคิร์กและฮัฟ (Kirk & Huff, 1996) ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาการคิดเชิงระบบซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอน ในขั้นตอนแรกซึ่งเรียกว่า “ลูกหิน” เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนค้นพบประโยชน์ในการใช้การคิดเชิงระบบในการแก้ไขปัญหาการทำงาน ขั้นที่สอง “ระบบวงกต” และขั้นที่

สามที่มีชื่อว่า “การร่วมมือเพื่อหาทางออกที่ดีกว่า ทั้งสองข้างดังกล่าวนั้นจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดสอบระบบที่ตนเองสร้างขึ้น

เอฟเต็กฮาร์ (Eftekhar, 1999) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบพลวัตของระบบการเรียนการสอน เพื่อช่วยการปรับหรือระบบ การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคการวิจัยการคิดเชิงระบบและการควบคุมแบบอัตโนมัติ มุ่งศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของระบบหลัก 3 ประการ ซึ่งได้แก่ ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนกับแรงจูงใจ คุณลักษณะของระบบการสอน และธรรมชาติและแบบของเนื้อหาวิชา ผลการวิจัยพบว่า ทิศทางทั้งหลายที่พบ มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับทิศทางของระบบการสอน ซึ่งทิศทางที่พบเป็นความคิดรวบยอดใหม่ ที่สัมพันธ์กับกระบวนการคิดที่เป็นส่วนสำคัญในเทคนิคการเรียนรู้

แคมบิซ (Kambiz, 2004) ได้ศึกษาเรื่องความเชื่อมโยงระหว่างการคิดเชิงระบบกับการตัดสินใจ วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือเพื่อศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างการคิดเชิงระบบกับการตัดสินใจโดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามรูปแบบข้อวาทะ มีกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาจากโรงเรียนธุรกิจศึกษาจำนวน 10 คน ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 21-25 ปี ผลการวิจัยพบว่า ระดับของการคิดเชิงระบบมีความเชื่อมโยงกับการตัดสินใจ โดยผู้ที่สามารถตัดสินใจได้ดีจะทำความเข้าใจในระบบปัญหา และระบบสถานการณ์นั้นๆ ก่อนที่จะทำการตัดสินใจลงมือปฏิบัติ ในทางกลับกันสำหรับผู้ตัดสินใจได้ไม่ดีนั้น จะมีระบบการคิดเชิงระบบที่ไม่ดี นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังพบว่าการคิดเชิงระบบที่ผู้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติจะประกอบไปด้วย การวางกรอบความคิดรวบยอด การวางแผนและการลงมือกระทำ

กล่าวโดยสรุปการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อพัฒนาการคิดเชิงระบบนั้นยังไม่มีในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรง แต่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน และการคิดเชิงระบบซึ่งผู้วิจัยมักจะทำในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารองค์กรเป็นส่วนใหญ่ โดยในประเทศไทยนั้นมีเพียงงานวิจัยเดี่ยวเท่านั้นที่นำเรื่องการคิดเชิงระบบมาทำงานวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดพื้นฐานการในทำวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีต่อการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นการศึกษาวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) มีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การเตรียมการทดลอง

- 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 1.3 สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 1.3.1 สร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
  - 1.3.2 สร้างและพัฒนาแบบวัดการคิดเชิงระบบ
  - 1.3.3 สร้างและพัฒนาแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา
    - 1.3.3.1 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้
    - 1.3.3.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ
    - 1.3.3.3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ

ชั้นที่ 2 การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

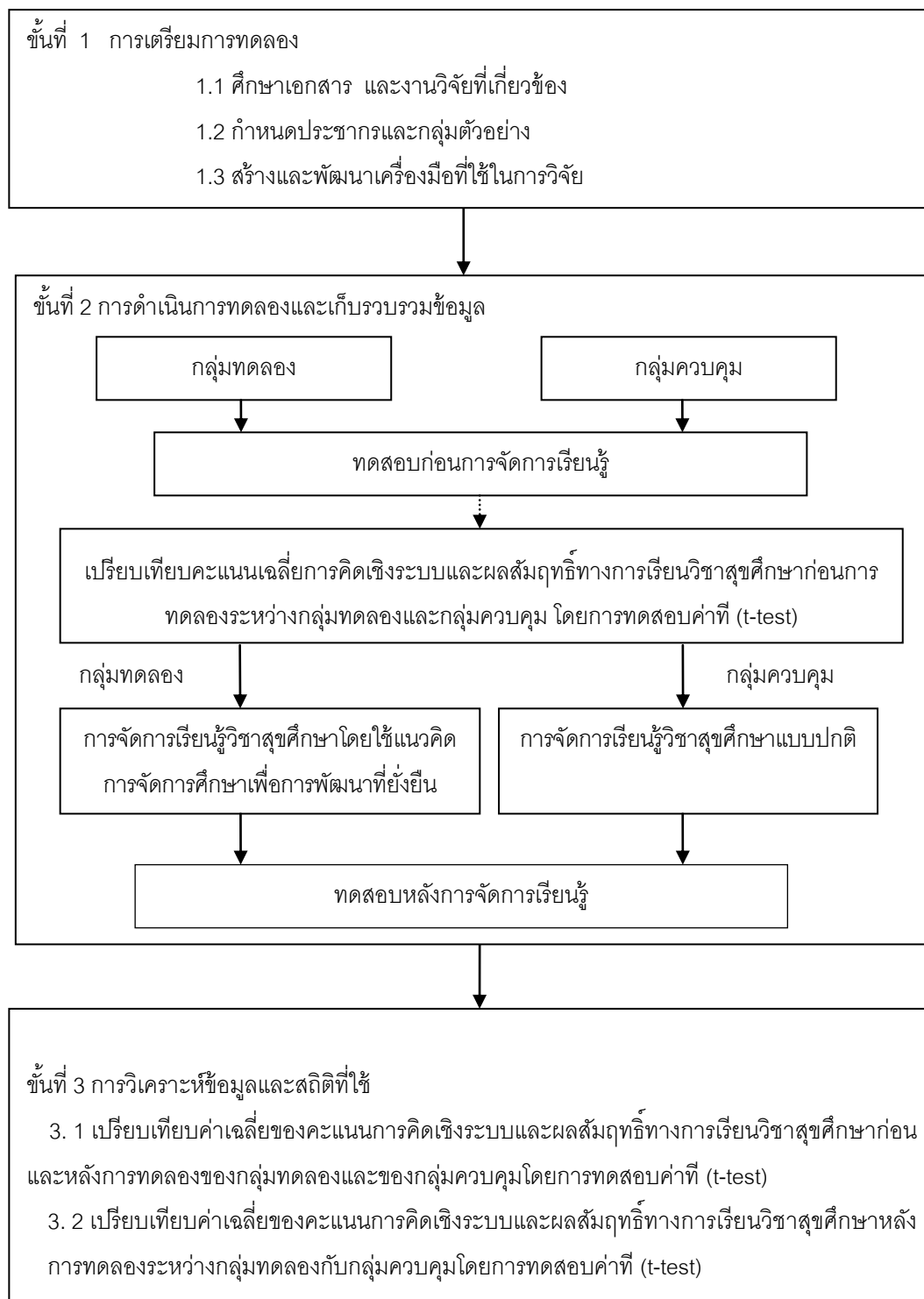
- 2.1 กำหนดแบบแผนการทดลอง
- 2.2 ติดต่อประสานงานก่อนการทดลอง
- 2.3 ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ชั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

- 3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
- 3.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สรุปขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังแสดงในแผนภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 สรุปขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 การเตรียมการทดลอง

1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.1 ศึกษา เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.1.2 ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 4

1.1.3 ศึกษา เอกสาร ตำรา และงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแบบวัดการคิดเชิงระบบและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา

1.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 41,363 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ที่ศึกษาในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 60 คน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

1.2.2.1 การเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เป็นโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยมีเกณฑ์ดังนี้

1) เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหาร และ อาจารย์ให้ความร่วมมือในการทดลองการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2) เป็นโรงเรียนที่นักเรียนมีระดับความสามารถและสถานภาพทางสังคมและฐานะทางเศรษฐกิจ ไม่แตกต่างจากโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดเดียวกัน

1.2.2.2 การสุ่มห้องเรียนเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยดำเนินการด้วยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากเพื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เข้าเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษา

เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ

1.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลองโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จำนวน 8 แผน ใช้เวลาการจัดการเรียนรู้แผนละ 1 คาบ รวม 8 คาบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อนำมากำหนดสาระการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้

2) ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3) ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 แผน

4) ทำการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กับการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบปกติปรากฏดังตาราง ที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ

การจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ	การจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
1. ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน สร้าง ความสนใจและเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน	1. ช้่นนำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน
2. ช้่นสอน ครูอธิบาย / บรรยายเนื้อหาสาระในบทเรียน	2. ช้่นแสดงความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

การจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ	การจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
คู่มืออธิบาย / บรรยายเนื้อหาสาระในบทเรียน 3.ชั้นสรุปและประเมินผล	3.ชั้นนำความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ 4.ชั้นปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สุขภาพ 5.ชั้นสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

4) นำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

5) นำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาสุขศึกษาหรือพลศึกษาหรืออาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและการคิดเชิงระบบ ตรวจพิจารณาความสอดคล้อง ตามวัตถุประสงค์ และหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Congruence หรือ IOC) โดยมีเกณฑ์พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0

6) แก้ไขปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้มีความสมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อดูความเหมาะสมในเรื่องเวลาการจัดการเรียนรู้ นำมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้จริงต่อไป

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบวัดการคิดเชิงระบบและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติสำหรับนักเรียน จำนวน 4 ฉบับ

1.3.2.1 แบบวัดการคิดเชิงระบบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับการคิดเชิงระบบ
- 2) ดำเนินการสร้างแบบวัดการคิดเชิงระบบเป็นแบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ มีเกณฑ์ในการให้คะแนนแต่ละข้อแบบรูบริก (Rubric Scoring) ดังนี้
- เกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการคิดเชิงระบบ

คำตอบที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการคิดเชิงระบบ	คะแนน
1. วิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพ	
1.1 ระบุปัจจัยที่มีลักษณะเป็นค่านามถูกต้อง ชัดเจนครบทุกตัวแปรที่กำหนด	2
1.2 ระบุปัจจัยที่มีลักษณะเป็นค่านามถูกต้องมากกว่าครึ่งหนึ่ง	1
1.3 ระบุตัวแปรไม่ถูกต้องเลย	0
2. เขียนความสัมพันธ์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพ	
2.1 สามารถเขียนและระบุความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพได้ 2 ปัจจัยขึ้นไป	2
2.2 สามารถเขียนและระบุความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพได้ 1 ปัจจัย	1
2.3 ไม่สามารถเขียนและระบุความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพได้	0
3. เขียนผังวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพและผลกระทบของพฤติกรรมสุขภาพนั้นที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม	
3.1 เขียนผังวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพ และผลกระทบของพฤติกรรมสุขภาพนั้นที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ได้ถูกต้องทั้งหมด	6
3.2 เขียนผังวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรม และผลกระทบของพฤติกรรมสุขภาพนั้นที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ได้ 5-6 ปัจจัย	5

คำตอบที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการคิดเชิงระบบ	คะแนน
3.3 เขียนผังวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพ และผลกระทบของพฤติกรรมสุขภาพนั้นที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ได้ 3-4 ปัจจัย	4
3.4 เขียนผังวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพ และผลกระทบของพฤติกรรมสุขภาพนั้นที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ได้ 1-2 ปัจจัย	3
3.5 เขียนผังวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพ ได้ 1-2 ปัจจัย และไม่สามารถระบุผลกระทบของพฤติกรรมนั้นที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมได้	2
3.6 เขียนผังวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพ ได้เพียงปัจจัยเดียวและไม่สามารถระบุผลกระทบของพฤติกรรมสุขภาพนั้นที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม	1
3.7 ไม่สามารถเขียนผังวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพ และผลกระทบของพฤติกรรมสุขภาพนั้นที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมได้	0

3) นำแบบวัดการคิดเชิงระบบที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบลักษณะการใช้คำถาม พฤติกรรมที่ต้องการวัด และความถูกต้องทางด้านภาษาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

4) นำแบบวัดการคิดเชิงระบบที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน โยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาสุขศึกษาหรือพลศึกษาหรืออาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและการคิดเชิงระบบ และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ

วัดอุปประสงค์ (Index of Congruence หรือ IOC) พิจารณาข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0

5) นำแบบวัดการคิดเชิงระบบมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

6) นำแบบวัดการคิดเชิงระบบที่ได้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2555 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตร Coefficient Alpha ของ Cronbach โดยตั้งเกณฑ์เลือกข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.82

1.3.2.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา

1.3.2.2.1 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

2) ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

3) กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จะสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

4) สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกให้ 0 คะแนน

5) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ที่สร้างขึ้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ลักษณะการใช้คำถาม ตัวเลือก ตัวลวง พฤติกรรมที่ต้องการวัด และ ความถูกต้องด้านภาษาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

6) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ที่แก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาสุขศึกษาหรือพลศึกษาหรืออาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและการคิดเชิงระบบ ตรวจสอบพิจารณาความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ และนำมาหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

(Index of Congruence หรือ IOC) คัดเลือกข้อคำถามทดสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.93

7) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน นำผลการทดสอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนนเพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบวัด โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson จากนั้นนำผลการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้มาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาค่าระดับความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยตั้งเกณฑ์ค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ค่าระดับความยากง่ายอยู่ในช่วง 0.2-0.8 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ที่ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.81 ค่าระดับความยากง่ายอยู่ในช่วง 0.20-0.73 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.25-0.88

1.3.2.2.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ
- 2) สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติของนักเรียนโดยประยุกต์วิธีการและเกณฑ์การให้คะแนนตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert Scale) ซึ่งเป็นแบบวัดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	นักเรียนมีความคิดหรือความรู้สึกเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	นักเรียนมีความคิดหรือความรู้สึกเห็นด้วยกับข้อความนั้น
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	นักเรียนมีความคิดหรือความรู้สึกที่เห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นบางครั้งและบางครั้งมีความคิดหรือความรู้สึกไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	นักเรียนมีความคิดหรือความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง นักเรียนมีความคิดหรือความรู้สึกที่ไม่เห็น
ด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด

3) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นในแต่ละ
ข้อความในแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติของนักเรียนดังนี้

ในข้อความที่เป็นข้อความทางบวก กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน

ในข้อความที่เป็นข้อความทางลบ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน

4) กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ด้านเจตคติ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนนวัดเจตคติ	การตัดสินผลเจตคติ
0 - 20	มีเจตคติในระดับต่ำมาก
21 - 40	มีเจตคติในระดับต่ำ
41 - 60	มีเจตคติในระดับปานกลาง
61 - 80	มีเจตคติในระดับสูง
81 - 100	มีเจตคติในระดับสูงมาก

5) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติจำนวน
20 ข้อไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องกับ
จุดประสงค์การเรียนรู้ ลักษณะการใช้คำถาม พฤติกรรมที่ต้องการวัด และความถูกต้องด้านภาษา
พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

6) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาสุขศึกษาหรือพลศึกษาหรืออาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและการคิดเชิงระบบ ตรวจสอบพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับวัตถุประสงค์ นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Congruence หรือ IOC) คัดเลือกข้อความถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.96

7) นำแบบวัดเจตคติไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2555 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน นำผลการทดสอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนนเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติโดยใช้สูตร Coefficient Alpha ของ Cronbach โดยตั้งเกณฑ์ค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.85

1.3.3.3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) ศึกษาแนวคิดและวิธีการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติของนักเรียนโดยประยุกต์วิธีการและเกณฑ์การให้คะแนนตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert Scale) ซึ่งเป็นแบบวัดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ คือ

ปฏิบัติเป็นประจำ	หมายถึง	นักเรียนมีการปฏิบัติ 6-7 วันต่อสัปดาห์
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง	นักเรียนมีการปฏิบัติ 3-5 วันต่อสัปดาห์
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	หมายถึง	นักเรียนมีการปฏิบัติ 1-4 วันต่อสัปดาห์
ไม่เคยปฏิบัติ	หมายถึง	นักเรียนไม่มีการปฏิบัติเลย

3) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติในแต่ละข้อความในแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติของนักเรียนดังนี้

ในข้อความการปฏิบัติที่เป็นข้อความทางบวก กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน

ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติ	ให้ 1 คะแนน
ในข้อความการปฏิบัติที่เป็นข้อความทางลบ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้	
ปฏิบัติเป็นประจำ	ให้ 1 คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติ	ให้ 4 คะแนน

4) กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชาสุขศึกษาด้านการปฏิบัติดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติ	การตัดสินผลการปฏิบัติ
0 - 20	มีผลการปฏิบัติในระดับต้องปรับปรุง
21 - 40	มีผลการปฏิบัติในระดับพอใช้
41 - 60	มีผลการปฏิบัติในระดับดี
61 - 80	มีผลการปฏิบัติในระดับดีมาก

5) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านการปฏิบัติของนักเรียนจำนวน 20 ข้อ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ ลักษณะการใช้คำถาม พฤติกรรมที่ต้องการวัด และความถูกต้องด้านภาษาพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

6) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านการปฏิบัติที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาสุขศึกษาหรือพลศึกษาหรืออาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและการคิดเชิงระบบ ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ นำมาพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Congruence หรือ IOC) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.97

7) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านการปฏิบัติไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2555 ที่ไม่ใช่กลุ่ม

ตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลการทดสอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนนหาค่าความเที่ยงของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติโดยใช้สูตร Coefficient Alpha ของ Cronbach โดยตั้งเกณฑ์ค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไปผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.85

ขั้นที่ 2 การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การกำหนดแบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง(Quasi – Experimental Research) แบบ 2 กลุ่มมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (The Pretest-Posttest Control Group Design) ดังแบบแผนการทดลอง (Campbell and Stanley,1969 อ้างถึงในดวงกมล ไตรคุณวิจิตร, 2541) ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	การวัดก่อนการทดลอง		การวัดหลังการทดลอง
E	O ₁	X	O ₂
C	O ₃		O ₄

- E = กลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- C = กลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบปกติ
- O₁ O₃ = คะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาก่อนการทดลอง
- O₂ O₄ = คะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาหลังการทดลอง
- X = โปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2 การติดต่อประสานงานก่อนการทดลอง

2.2.1 ติดต่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากผู้บริหารโรงเรียน

2.2.2 ที่แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวัดและประเมินผลแก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และร่วมกันกำหนดตารางเวลาการจัดการเรียนรู้อุวิชา สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.3 การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 การดำเนินการก่อนทดลองการจัดการเรียนรู้อุวิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการ การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีต่อการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

2.3.1.1 ทำการทดสอบการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการ ทดลอง (Pre-Test) โดยผู้วิจัยทำการทดสอบการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน สัปดาห์ก่อนการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.3.1.2 นำผลการทดสอบมาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของ คะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เพื่อทดสอบว่านักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนการคิดเชิง ระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันหรือไม่ ปรากฏดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง และของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ตัวแปรที่ศึกษา	กลุ่มทดลอง (n = 30)		กลุ่มควบคุม (n = 30)		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
	การคิดเชิงระบบ	1.17	1.23	1.20		
ความรู้	13.77	2.30	14.07	1.83	-.558	.579
เจตคติ	55.67	3.39	55.77	3.51	-.112	.911
การปฏิบัติ	44.83	2.69	45.17	2.47	-.499	.620

จากตารางที่ 3.3 พบว่า ก่อนการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิด เชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกับนักเรียน กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.2 การดำเนินการทดลองโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีต่อการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3.2.1 กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีต่อการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้วิจัยจำนวน 8 แผน แผนละ 1 สัปดาห์ รวม 8 สัปดาห์

2.3.2.2 กลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์แบบปกติโดยอาจารย์ประจำวิชาของโรงเรียน จำนวน 8 แผน แผนละ 1 สัปดาห์ รวม 8 สัปดาห์

2.3.3 การดำเนินการหลังการทดลอง

2.3.3.1 ทำการทดสอบการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลอง (Post-Test) ทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบวัดการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกันกับแบบวัดก่อนเรียน

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อนำมาเปรียบเทียบดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุมโดยการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3.1.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3.2 สถิติที่ใช้

3.2.1 วิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อหาความเที่ยง ค่าระดับความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

3.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

3.2.3 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

3.2.4 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่พัฒนาขึ้น

2.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ

2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติ หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ 2 ข้อ กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ 7 ข้อ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่พัฒนาขึ้นมีดังนี้

- 1) เพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบ
- 2) เพื่อเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สุขศึกษา ด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ

1.2 กลยุทธ์ของโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์

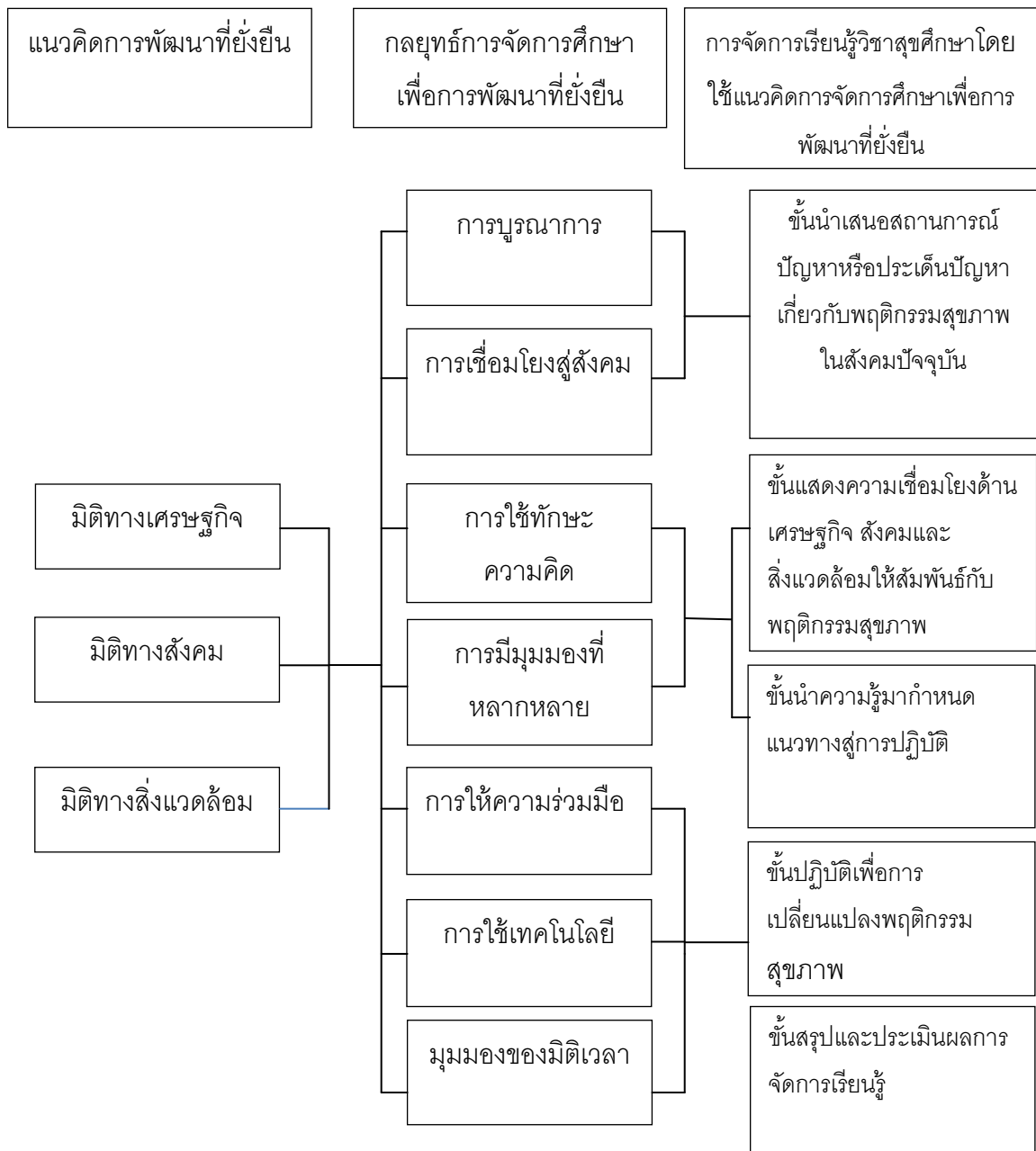
- 1) การบูรณาการ (Integration)
- 2) การเชื่อมโยงสู่สังคม (Connection Beyond Self to Society)
- 3) การใช้ทักษะความคิด (Thinking Skill)
- 4) การให้ความร่วมมือ (Cooperation)
- 5) การมีมุมมองที่หลากหลาย (Diversity of Perspective)
- 6) การใช้เทคโนโลยี (Technology)
- 7) มุมมองของมิติเวลา (Temporal Perspective)

1.3 ขั้นตอนของโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

- 1) ชี้นำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน
- 2) ชี้นำแสดงความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ
- 3) ชี้นำนำความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ
- 4) ชี้นำปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ
- 5) ชี้นำสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ผลการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้อิวิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ดังภาพที่ 4.1 และภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.1 การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้อิวิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภาพที่ 4.2 โปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ลำดับที่	หน่วยการเรียนรู้	หัวข้อเรื่อง	กิจกรรม	ชิ้นงาน	การประเมินผล การเรียนรู้
1	พฤติกรรมทางเพศและการดำเนินชีวิต	การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยรุ่น	แสดงสถานการณ์จำลอง	แผนผังวิเคราะห์ความสัมพันธ์	Rubric Scoring
2		ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ	ทำป้ายรณรงค์การมีพฤติกรรมทางเพศให้เหมาะสม	ป้ายรณรงค์การมีพฤติกรรมทางเพศให้เหมาะสม	Rubric Scoring
3	ค่านิยมทางเพศกับวัฒนธรรม	ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น	แสดงบทบาทสมมติ	แผนผังวิเคราะห์ความสัมพันธ์	Rubric Scoring
4		ค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่น	โต้วาทีเรื่องค่านิยมทางเพศ	บันทึกข้อคิดที่ได้จากการโต้วาที	Rubric Scoring
5	การใช้ยาและสารเสพติด	ยาและการใช้ยา	นำเสนอวิธีการใช้ยาที่ถูกต้อง	แผนผังวิเคราะห์ความสัมพันธ์	Rubric Scoring
6		สารเสพติด	แสดงสถานการณ์จำลอง	แผนผังวิเคราะห์ความสัมพันธ์	Rubric Scoring

ภาพที่ 4.2 (ต่อ)

สัปดาห์ ที่	หน่วยการเรียนรู้	หัวข้อเรื่อง	กิจกรรม	ชิ้นงาน	การ ประเมินผล การเรียนรู้
7	ความรุนแรงใน สังคม	ความรุนแรงและ แนวทางการ แก้ไขปัญหา	แสดง สถานการณ์ จำลอง ทำป้ายรณรงค์ ป้องกันการใช้ ความรุนแรงที่ บ้านและ สถานศึกษา	แผนผัง วิเคราะห์ ความสัมพันธ์	Rubric Scoring
8		การจัดกิจกรรม ป้องกันความ รุนแรง	นักเรียนนำเสนอ โครงการป้องกัน ความรุนแรงตาม สถานที่ต่างๆ	โครงการ ป้องกันความ รุนแรง	Rubric Scoring

ตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่พัฒนาขึ้น

2.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองปรากฏดังตารางที่ 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5 และ ภาพที่ 4.3

ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง

	n	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
การคิดเชิงระบบ	30	1.17	1.23	3.63	2.15	-5.37	0.00*
ความรู้	30	13.77	2.30	15.77	1.40	-6.08	0.00*
เจตคติ	30	55.67	3.39	76.23	4.65	-22.71	0.00*
การปฏิบัติ	30	44.83	2.69	66.37	4.02	-23.77	0.00*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการคิดเชิงระบบก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.17 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 คะแนน ด้านความรู้ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.77คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.77 คะแนน ด้านเจตคติก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 55.67 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 76.23 คะแนน และด้านการปฏิบัติก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 44.83คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 66.37คะแนน

ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t
		(n=30)		(n=30)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ให้นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมากรใช้ความรุนแรงของอิงฟ้า	0.67	0.57	1.13	0.72	-2.62*

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t
		(n=30)		(n=30)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
2	ให้นักเรียนเขียนความสัมพันธ์ปัจจัยสาเหตุของที่ทำให้ห้องฟ้ามี่พฤติกรรมชอบใช้ความรุนแรง	0.57	0.72	1.20	0.76	-3.15*
3	ให้นักเรียนเขียนผังวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมที่ชอบใช้ความรุนแรงของห้องฟ้า และผลกระทบของพฤติกรรมนั้นที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม	0.00	0.00	1.30	1.30	-5.20*
	รวม	1.17	1.23	3.63	2.15	-5.37*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.2 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.17 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ก่อน และหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t
		(n=30)		(n=30)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ข้อใดกล่าวถูกต้อง	0.77	0.43	0.87	0.34	-1.14
2	ข้อใดไม่ใช่วิธีการจัดการกับอารมณ์ทางเพศที่เหมาะสม	0.93	0.25	0.80	0.40	1.43
3	ข้อใดเป็นปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นถูกล่วงละเมิดทางเพศมากที่สุด	0.20	0.40	0.70	0.46	-4.01*
4	ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น	0.60	0.49	0.77	0.43	-1.30
5	ค่านิยมทางเพศในข้อใดที่ไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาครอบครัวโดยตรง	0.50	0.50	0.87	0.34	-3.26*
6	ข้อใดเป็นค่านิยมทางเพศของประเทศไทยในปัจจุบัน	0.80	0.40	0.80	0.40	0.00
7	ข้อใดต่อไปนี้เป็นค่านิยมทางเพศของชาวตะวันตก	0.90	0.30	0.73	0.45	1.98
8	ค่านิยมทางเพศส่งผลกระทบต่อในการดำเนินชีวิตดังต่อไปนี้ ยกเว้นข้อใด	0.30	0.46	0.67	0.47	-2.79*
9	ค่านิยมทางเพศที่มาจากวัฒนธรรมตะวันตกข้อใดที่เป็นผลดี	0.97	0.18	0.80	0.40	1.98
10	ข้อใดไม่ใช่ผลที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	0.37	0.49	0.70	0.46	-2.40*
11	ยาในข้อใดไม่ใช่ยาสามัญประจำบ้าน	0.70	0.18	0.97	0.46	2.80*
12	บุคคลในข้อใดใช้ยาไม่ถูกต้อง	0.30	0.46	0.80	0.40	-5.38*
13	ปัจจุบันวัยรุ่นนิยมใช้ยาประเภทใดมากที่สุด	0.93	0.25	0.87	0.30	0.81

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t
		(n=30)		(n=30)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
14	ยาเสพติดประเภทใดเป็นจุดเริ่มต้นของการ เสพติดสิ่งเสพติดชนิดอื่น	0.83	0.37	0.70	0.46	1.27
15	บุคคลใดต่อไปนี้มีความเสี่ยงที่จะติดสาร เสพติดที่สุด	0.93	0.25	0.80	0.40	1.43
16	บุคคลในข้อใดก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรง ได้	0.87	0.34	0.80	0.40	0.70
17	บุคคลใดต่อไปนี้อยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการ ก่อปัญหาความรุนแรงมากที่สุด	0.83	0.37	0.80	0.40	0.32
18	ข้อใดไม่ใช่การใช้ความรุนแรง	0.40	0.49	0.90	0.30	-5.38*
19	ข้อใดเป็นแนวทางการป้องกันความรุนแรงที่ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้เอง	0.87	0.34	0.87	0.34	0.00
20	ข้อใดเป็นการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันความ เสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรง	0.57	0.50	0.83	0.37	-2.11*
	รวม	13.77	2.30	15.77	1.40	-6.08*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.3 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้าน
ความรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้
แนวความคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.77 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนน
เฉลี่ยเท่ากับ 15.77 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา
ด้านความรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้

แนวความคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 3, 5, 8, 10, 11, 12, 18 และ 20

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนทดลอง (n=30)		หลังทดลอง (n=30)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	การเกิดอารมณ์ทางเพศถือเป็นเรื่องปกติของมนุษย์	3.00	0.52	4.00	0.00	10.42*
2	ฉันคิดว่าความช่วยเหลือตัวเองของวัยรุ่นชายเป็นการระบายอารมณ์ทางเพศอย่างหนึ่ง	3.27	0.45	3.80	0.47	-5.75*
3	ค่านิยมการรักษานวลสงวนตัวถือว่าเป็นเรื่องด้าสมัย	3.13	0.34	3.70	0.53	-5.46*
4	หญิงและชายไม่ควรอยู่ด้วยกันเพียงลำพัง	3.13	0.34	3.90	1.18	-3.80*
5	ฉันคิดว่า การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายในวัยรุ่นอย่างรวดเร็วเป็นเรื่องปกติ	3.83	0.37	4.03	0.49	-1.98
6	ฉันคิดว่าการเล่นกีฬา หรือทำงานอดิเรกเป็นการทำให้ไม่หมกหมุ่นในเรื่องเพศ	3.27	0.45	3.90	0.99	-2.91*
7	ฐานะทางเศรษฐกิจสามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมทางเพศได้	3.13	0.34	3.60	1.03	-2.24
8	สื่อทางโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตก่อให้เกิดปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศ	3.13	0.34	3.67	1.06	-2.50*
9	การใช้สารเสพติดเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศ	3.13	0.34	3.73	0.45	-6.59*
10	ค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์อย่างอิสระของชาวตะวันตก ไม่เหมาะสมที่จะนำมาเป็นค่านิยมทางเพศในประเทศไทย	2.87	0.81	3.77	0.43	-5.13*

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t
		(n=30)		(n=30)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
11	เราควรเก็บยานอนหลับไว้ที่บ้าน เพื่อใช้ในยามจำเป็น	3.00	0.52	4.30	0.91	-6.54*
12	ฉันคิดว่าการรับประทานยาพาราเซตามอลบ่อยๆไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	2.30	0.70	3.73	0.52	-9.14*
13	ฉันคิดว่าไม่ควรใช้ยาลดน้ำหนักโดยปราศจากคำแนะนำของแพทย์	3.13	0.34	3.97	0.49	-7.04*
14	การรับประทานยาในปริมาณมากๆ ทำให้เราหายจากอาการนั้นเร็ว	2.87	0.81	4.07	0.58	-6.83*
15	ครอบครัวที่แตกแยกเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารทำให้คนเราติดสารเสพติดได้	3.30	1.02	3.67	0.99	-1.23
16	ฉันคิดว่าการที่สารเสพติดยังคงแพร่หลายอยู่ในประเทศไทย เนื่องมาจากผลประโยชน์อันมหาศาล	3.13	0.34	4.10	0.66	-6.92*
17	การพูดว่าด้วยคำหยาบคายเป็นการใช้ความรุนแรง	3.40	0.49	3.80	0.55	-3.02*
18	ค่านิยมที่ว่า “ผู้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิง” เป็นค่านิยมที่ก่อให้เกิดความรุนแรง ค่านิยมหนึ่ง	3.13	0.34	3.83	0.53	-7.16*
19	ความรุนแรงในครอบครัวถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา	2.70	0.46	3.90	0.30	-11.93*
20	ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีส่วนช่วยในการป้องกันความรุนแรงได้	3.30	0.46	3.77	0.50	-4.06*
	รวม	55.67	3.39	76.23	4.65	-22.71*

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.4 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 55.67 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 76.23 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19 และ 20

ตารางที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t
		(n=30)		(n=30)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ฉันปรับปรุงบุคลิกภาพของฉัน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง	2.13	0.86	3.30	0.59	-6.26*
2	ฉันอยู่ตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศเมื่อมีโอกาส	2.40	1.03	3.37	0.66	-4.35*
3	เมื่อฉันเกิดอารมณ์ทางเพศฉันจะเล่นกีฬา หรือทำงานอดิเรกที่ฉันชอบ	2.83	0.64	3.43	0.62	-3.52*
4	ฉันดูสื่อลามก อนาคต ไม่ว่าจะเป็นจากหนังสือหรืออินเทอร์เน็ต	2.93	0.58	3.70	0.53	-5.42*
5	ฉันปรึกษาปัญหาเรื่องเพศกับผู้ปกครอง	2.10	0.96	3.37	0.55	-6.07*
6	ฉันให้เกียรติกับเพศตรงข้ามเสมอโดยการรักษาระยะห่างและไม่ถูกเนื้อต้องตัวโดยไม่จำเป็น	2.27	0.86	3.00	0.74	-3.34*
7	ฉันแสดงออกว่าอยากมีเพศสัมพันธ์	2.50	1.00	3.53	0.62	-5.01*

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t
		(n=30)		(n=30)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
8	ฉันเอาอย่างวัฒนธรรมของตะวันตกในเรื่องของค่านิยมทางเพศบางอย่าง เช่น การโอบกอด จูบในที่สาธารณะ	2.47	1.00	3.17	0.59	-3.52*
9	ฉันมีเพศสัมพันธ์	2.57	1.00	3.23	0.62	-3.55*
10	ฉันคุยกับเพื่อนต่างเพศเกี่ยวกับเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์	2.23	0.77	3.30	0.59	-6.72*
11	ฉันอ่านฉลากยากก่อนการใช้ยา	2.30	0.91	3.17	0.53	-4.87*
12	ฉันใช้ยาชุด	2.20	1.03	3.40	0.56	-5.68*
13	ฉันใช้ยาลดความอ้วนลดน้ำหนัก	2.90	0.66	3.37	0.61	-2.72*
14	ฉันติดตามข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยเสมอ	2.70	0.75	3.23	0.56	-3.00*
15	ฉันสูบบุหรี่	2.33	1.06	3.13	0.43	-4.55*
16	ฉันแนะนำคนใกล้ชิดเลิกสูบบุหรี่	2.60	1.30	3.17	0.53	-2.24*
17	ฉันใช้กำลังกับคนอื่นเสมอเมื่อไม่ได้ในสิ่งที่ต้องการ	2.97	0.96	3.40	0.56	-2.21*
18	ฉันหลีกเลี่ยงการใช้กำลัง	2.93	1.01	3.50	0.50	-2.73*
19	ฉันใช้คำพูดหยาบคาย	3.07	1.08	3.33	0.54	-1.31
20	ฉันข่มขู่น้องหรือเพื่อนฉัน	3.07	1.23	3.27	0.58	-0.81
	รวม	44.83	2.69	66.37	4.02	-23.77*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.5 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 44.83 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 66.37 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา ด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, และ 18

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ ปรากฏดังตารางที่ 4.6, 4.7, 4.8, 4.9 , 4.10 และภาพที่ 4.1

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม

	n	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
การคิดเชิงระบบ	30	1.20	1.15	1.20	1.06	0.00	1.00
ความรู้	30	14.06	1.83	14.86	1.63	-6.59	0.00*
เจตคติ	30	55.76	3.50	59.33	4.00	-4.57	0.00*
การปฏิบัติ	30	45.16	2.47	58.53	4.90	-13.87	0.00*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.6 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบของนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังการทดลองไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการคิดเชิงระบบก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.20 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.20 คะแนน

ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้าน

ความรู้ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.06 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.86 คะแนน ด้านเจตคติก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 59.33 คะแนน และด้านการปฏิบัติก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 45.16 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 58.53 คะแนน

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยการคิดเชิงระบบ ก่อนและหลังการ ทดลอง ของนักเรียนกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนทดลอง (n=30)		หลังทดลอง (n=30)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ให้นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของไฟฟ้า	0.63	0.61	0.63	0.49	0.00
2	ให้นักเรียนเขียนความสัมพันธ์ปัจจัยสาเหตุของที่ทำให้ไฟฟ้ามีพฤติกรรมชอบใช้ความรุนแรง	0.57	0.67	0.50	0.50	0.52
3	ให้นักเรียนเขียนผังวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมที่ชอบใช้ความรุนแรงของไฟฟ้าและผลกระทบของพฤติกรรมนั้นที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม	0.00	0.00	0.07	0.36	-1.00
	รวม	1.20	1.15	1.20	1.06	0.00

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.7 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบของนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังจากรับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติไม่แตกต่างจากก่อนการทดลอง โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.20 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.20คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มนักเรียนควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนทดลอง (n=30)		หลังทดลอง (n=30)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ข้อใดกล่าวถูกต้อง	0.83	0.37	0.87	0.34	-0.44
2	ข้อใดไม่ใช่วิธีการจัดการกับอารมณ์ทางเพศที่เหมาะสม	0.97	0.18	0.87	0.34	1.36
3	ข้อใดเป็นปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นถูกล่วงละเมิดทางเพศมากที่สุด	0.23	0.43	0.77	0.43	-4.64*
4	ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น	0.60	0.49	0.70	0.46	-0.90
5	ค่านิยมทางเพศในข้อใดที่ไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาครอบครัวโดยตรง	0.57	0.50	0.73	0.45	-1.30
6	ข้อใดเป็นค่านิยมทางเพศของประเทศไทยในปัจจุบัน	0.77	0.43	0.67	0.47	0.82
7	ข้อใดต่อไปนี้เป็นค่านิยมทางเพศของชาวตะวันตก	0.93	0.25	0.57	0.50	3.61*
8	ค่านิยมทางเพศส่งผลกระทบต่อในการดำเนินชีวิตดังต่อไปนี้ ยกเว้นข้อใด	0.27	0.45	0.53	0.50	-1.86*
9	ค่านิยมทางเพศที่มาจากวัฒนธรรมตะวันตกข้อใดที่เป็นผลดี	0.93	0.25	0.70	0.46	2.24
10	ข้อใดไม่ใช่ผลที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	0.47	0.50	0.60	0.49	-1.07
11	ยาในข้อใดไม่ใช่ยาสามัญประจำบ้าน	0.97	0.18	0.83	0.37	1.68

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t
		(n=30)		(n=30)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
12	บุคคลในข้อใดใช้ยาไม่ถูกต้อง	0.33	0.47	0.87	0.34	-3.52*
13	ปัจจุบันวัยรุ่นนิยมใช้ยาประเภทใดมากที่สุด	0.70	0.46	0.80	0.40	1.72
14	ยาเสพติดประเภทใดเป็นจุดเริ่มต้นของการเสพติดชนิดอื่น	0.80	0.40	0.67	0.47	1.07
15	บุคคลใดต่อไปนี้มีความเสี่ยงที่จะติดสารเสพติดที่สุด	0.97	0.18	0.93	0.25	0.57
16	บุคคลในข้อใดก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงได้	0.80	0.47	0.90	0.30	-1.00
17	บุคคลใดต่อไปนี้อยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการก่อปัญหาความรุนแรงมากที่สุด	0.73	0.45	0.83	0.37	-0.90
18	ข้อใดไม่ใช่การใช้ความรุนแรง	0.33	0.47	0.73	0.45	-3.52*
19	ข้อใดเป็นแนวทางการป้องกันความรุนแรงที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้เอง	0.93	0.25	0.80	0.40	1.68
20	ข้อใดเป็นการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรง	0.50	0.50	0.73	0.45	-1.75
	รวม	14.06	1.83	14.86	1.63	-6.59*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.8 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านความรู้ของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติสูงชันกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.06 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.86 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา ด้านความรู้ของนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ สูงขึ้น กว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 3, 7, 9, 12 และ 18

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ ก่อน และหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ข้อคำถาม	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t
		(n=30)		(n=30)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	การเกิดอารมณ์ทางเพศถือเป็นเรื่องปกติของมนุษย์	3.93	0.52	2.93	0.94	5.21*
2	ฉันคิดว่า การช่วยตัวเองของวัยรุ่นชายถือว่าการระบายอารมณ์ทางเพศอย่างหนึ่ง	3.17	0.37	2.60	0.37	3.08*
3	ค่านิยมการรักรับรองสงวนตัวถือเป็นเรื่องล้าสมัย	3.10	0.30	3.53	0.77	-2.90*
4	หญิงและชายไม่ควรอยู่ด้วยกันเพียงลำพัง	3.17	0.37	2.53	0.37	3.89*
5	ฉันคิดว่า การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายในวัยรุ่นอย่างรวดเร็วเป็นเรื่องปกติ	3.80	0.40	2.53	0.81	7.34*
6	ฉันคิดว่า การเล่นกีฬา หรือทำงานอดิเรก เป็นการทำให้ไม่หมกหมุ่นในเรื่องเพศ	3.20	0.40	3.40	1.03	-0.94
7	ฐานะทางเศรษฐกิจสามารถส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศได้	3.07	0.25	3.00	1.05	0.33
8	สื่อทางโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ก่อให้เกิดปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศ	3.07	0.25	2.87	1.00	1.00
9	การใช้สารเสพติดเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นอิทธิพลที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ	3.07	0.25	3.63	0.85	-3.31*

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t
		(n=30)		(n=30)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
10	ค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์อย่างอิสระของชาวตะวันตก ไม่เหมาะสมที่จะนำมาเป็นค่านิยมทางเพศในประเทศไทย	2.87	0.68	3.13	0.57	-1.49
11	เราควรเก็บยานอนหลับไว้ที่บ้าน เพื่อใช้ในยามจำเป็น	3.00	0.52	3.17	0.74	-1.00
12	ฉันคิดว่าการรับประทานยาพาราเซตามอลบ่อยๆไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	2.30	0.65	3.33	0.54	-6.65*
13	ฉันคิดว่าไม่ควรใช้ยาลดน้ำหนักโดยปราศจากคำแนะนำของแพทย์	3.07	0.25	3.03	0.76	0.25
14	การรับประทานยาในปริมาณมากๆ ทำให้เราหายจากอาการนั้นเร็ว	2.90	0.71	2.80	0.76	0.48
15	ครอบครัวที่แตกแยกเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำให้คนเราติดสารเสพติดได้	3.30	1.02	2.73	0.94	1.95
16	ฉันคิดว่าการที่สารเสพติดยังคงแพร่หลายอยู่ในประเทศไทย เนื่องมาจากผลประโยชน์อันมหาศาล	3.07	0.25	3.13	0.62	-0.52
17	การพูดว่าด้วยคำหยาบคายเป็นการใช้ความรุนแรง	3.30	0.46	3.10	0.75	1.29
18	ค่านิยมที่ว่า “ผู้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิง” เป็นค่านิยมที่ก่อให้เกิดความรุนแรง	3.07	0.25	2.63	0.85	2.76*
19	ความรุนแรงในครอบครัวถือว่าเป็นเรื่องปกติ	2.73	0.45	2.33	0.47	3.52*
20	ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีส่วนช่วยในการป้องกันความรุนแรงได้	3.23	0.43	2.90	0.40	3.34*
	รวม	55.76	3.50	59.33	4.00	-4.57*

จากตารางที่ 4.9 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 55.76 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 59.33 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 3, 9, และ 12 และต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 1, 2, 4, 5, 18, 19 และ 20

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t
		(n=30)		(n=30)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ฉันปรับปรุงบุคลิกภาพของฉัน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง	2.10	0.88	3.50	0.63	-0.44*
2	ฉันอยู่ตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศเมื่อมีโอกาสด	2.30	1.05	3.33	0.80	1.36*
3	เมื่อฉันเกิดอารมณ์ทางเพศฉันจะเล่นกีฬาหรือทำงานอดิเรกที่ฉันชอบ	2.80	0.66	2.13	0.34	-4.64*
4	ฉันดูสื่อลามก อนาคต ไม่ว่าจะเป็นจากหนังสือ หรืออินเทอร์เน็ต	2.93	0.64	3.90	0.30	-0.90*
5	ฉันปรึกษาปัญหาเรื่องเพศกับผู้ปกครอง	2.23	0.93	3.20	0.88	-1.30*
6	ฉันให้เกียรติกับเพศตรงข้ามเสมอ โดยการรักษาระยะห่าง และไม่ถูกเนื้อต้องตัวโดยไม่จำเป็น	2.37	0.85	2.90	0.30	0.82*
7	ฉันแสดงออกว่าอยากมีเพศสัมพันธ์	2.40	0.96	2.83	0.37	3.61*

* $p < .05$

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t
		(n=30)		(n=30)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
8	ฉันเอาจ่างวัฒนธรรมของตะวันตกในเรื่อง ของค่านิยมทางเพศบางอย่าง เช่นการโอบ กอด จูบในที่สาธารณะ	2.30	0.95	2.70	0.46	-1.86
9	ฉันมีเพศสัมพันธ์	2.40	0.96	2.77	0.62	2.24
10	ฉันคุยกับเพื่อนต่างเพศเกี่ยวกับเรื่องการมี เพศสัมพันธ์	2.30	0.70	2.77	0.56	-1.07*
11	ฉันอ่านฉลากยากก่อนการใช้ยา	2.17	0.91	2.77	0.50	1.68*
12	ฉันใช้ยาชุด	2.03	0.92	2.80	0.55	-3.52*
13	ฉันใช้ยาลดความอ้วนลดน้ำหนัก	2.83	0.59	2.80	0.48	1.72
14	ฉันติดตามข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์ยาเสพติด ในประเทศไทยเสมอ	2.60	0.67	2.70	0.46	1.07
15	ฉันสูบบุหรี่	2.20	0.99	2.73	0.45	0.57
16	ฉันแนะนำคนใกล้ชิดเลิกสูบบุหรี่	2.50	1.30	2.17	0.37	-1.00
17	ฉันใช้กำลังกับคนอื่นเสมอเมื่อไม่ได้ในสิ่งที่ ต้องการ	2.90	0.96	3.33	0.71	-0.90
18	ฉันหลีกเลี่ยงการใช้กำลัง	2.93	1.01	3.37	0.71	-3.52
19	ฉันใช้คำพูดหยาบคาย	3.07	1.11	3.27	0.69	1.68
20	ฉันข่มขู่น้องหรือเพื่อนฉัน	3.10	1.18	3.00	0.00	-1.75
	รวม	45.16	2.47	58.53	4.90	-13.87

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.10 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 45.16 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 58.53 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา ด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 1, 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, และ 12 และลดต่ำลงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 3

2.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติ หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการ จัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กับนักเรียนกลุ่ม ควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ ปรากฏดังตารางที่ 4.11, 4.12, 4.13, 4.14 , 4.15 และภาพที่ 4.1

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลอง กับนักเรียนกลุ่มควบคุม

	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	p
	(n=30)		(n=30)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
การคิดเชิงระบบ	3.63	2.15	1.20	1.06	5.54	0.00*
ความรู้	15.76	1.40	14.86	1.63	2.28	0.02*
เจตคติ	76.23	4.65	59.33	4.00	15.08	0.00*
การปฏิบัติ	66.36	4.02	58.53	4.90	6.76	0.00*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.11 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียน กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยการคิดเชิงระบบหลังการ ทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองเท่ากับ 3.63 คะแนน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมเท่ากับ 1.20 คะแนน คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองเท่ากับ 15.76 คะแนน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมเท่ากับ 14.86 คะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่ม ทดลองเท่ากับ 76.23 คะแนน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมเท่ากับ 59.33 คะแนน และคะแนนเฉลี่ย

ด้านการปฏิบัติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองเท่ากับ 66.36 คะแนน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมเท่ากับ 58.53 คะแนน

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบ หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ข้อคำถาม	กลุ่มทดลอง (n=30)		กลุ่มควบคุม (n=30)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ให้นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของอิงฟ้า	1.13	0.57	0.63	0.49	3.63*
2	ให้นักเรียนเขียนความสัมพันธ์ปัจจัยสาเหตุของที่ทำให้อิงฟ้ามีพฤติกรรมชอบใช้ความรุนแรง	1.20	0.76	0.50	0.50	4.18*
3	ให้นักเรียนเขียนผังวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมที่ชอบใช้ความรุนแรงของอิงฟ้า และผลกระทบของพฤติกรรมนั้นที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม	1.30	1.36	0.07	0.36	4.77*
	รวม	3.63	2.15	1.20	1.06	5.54*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 คะแนนและนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.2 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้หลัง
การทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ข้อคำถาม	กลุ่มทดลอง (n=30)		กลุ่มควบคุม (n=30)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ข้อใดกล่าวถูกต้อง	0.87	0.34	0.87	0.34	0.00
2	ข้อใดไม่ใช่วิธีการจัดการกับอารมณ์ทาง เพศที่เป็นประโยชน์	0.80	0.40	0.87	0.34	-0.68
3	ข้อใดเป็นปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นถูกล่วง ละเมิดทางเพศมากที่สุด	0.70	0.46	0.77	0.34	-0.57
4	ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น	0.77	0.43	0.70	0.43	0.57
5	ค่านิยมทางเพศในข้อใดที่ไม่ได้ก่อให้เกิด ปัญหาครอบครัวโดยตรง	0.87	0.34	0.73	0.46	1.28
6	ข้อใดเป็นค่านิยมทางเพศของประเทศ ไทยในปัจจุบัน	0.80	0.40	0.67	0.45	1.16
7	ข้อใดต่อไปนี้เป็นค่านิยมทางเพศของ ชาวตะวันตก	0.73	0.45	0.57	0.47	1.35
8	ค่านิยมทางเพศส่งผลกระทบในการ ดำเนินชีวิตดังต่อไปนี้ ยกเว้นข้อใด	0.67	0.47	0.53	0.50	1.04
9	ค่านิยมทางเพศที่มาจากวัฒนธรรม ตะวันตกข้อใดที่เป็นผลดี	0.80	0.40	0.70	0.50	0.88
10	ข้อใดไม่ใช่ผลที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควร	0.70	0.46	0.60	0.46	0.80
11	ยาในข้อใดไม่ใช่ยาสามัญประจำบ้าน	0.70	0.46	0.83	0.49	-1.21
12	บุคคลในข้อใดใช้ยาไม่ถูกต้อง	0.80	0.40	0.73	0.37	0.60

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความคำถาม	กลุ่มทดลอง (n=30)		กลุ่มควบคุม (n=30)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
13	ปัจจุบันวัยรุ่นนิยมใช้ยาประเภทใดมากที่สุด	0.87	0.34	0.70	0.45	1.57
14	ยาเสพติดประเภทใดเป็นจุดเริ่มต้นของการเสพยาสิ่งเสพติดชนิดอื่น	0.70	0.46	.67	0.46	0.27
15	บุคคลใดต่อไปนี้มีความเสี่ยงที่จะติดสารเสพติดที่สุด	0.80	0.40	0.93	0.25	-1.52
16	บุคคลในข้อใดก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงได้	0.80	0.40	0.90	0.30	-1.07
17	บุคคลใดต่อไปนี้อยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการก่อปัญหาความรุนแรงมากที่สุด	0.80	0.40	0.83	0.37	-0.32
18	ข้อใดไม่ใช่การใช้ความรุนแรง	0.90	0.30	0.73	0.45	1.68
19	ข้อใดเป็นแนวทางการป้องกันความรุนแรงที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้เอง	0.87	0.34	0.80	0.40	0.68
20	ข้อใดเป็นการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรง	0.83	0.37	0.73	0.45	0.93
รวม		15.76	1.40	14.86	1.63	2.28*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านความรู้หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.76 คะแนน และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.86 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านความรู้หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองไม่แตกต่างจากนักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติหลัง
การทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ข้อความ	กลุ่มทดลอง (n=30)		กลุ่มควบคุม (n=30)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	การเกิดอารมณ์ทางเพศถือเป็นเรื่องปกติ ของมนุษย์	3.00	0.00	2.93	0.94	0.38
2	การช่วยตัวเองของวัยรุ่นชายถือว่าเป็น การระบายอารมณ์ทางเพศอย่างหนึ่ง	3.80	0.40	2.60	0.85	6.94*
3	ค่านิยมการรักรักนวลสงวนตัวถือว่าเป็นเรื่อง ล้าสมัย	3.70	0.53	3.53	0.77	0.96
4	หญิงและชายไม่ควรอยู่ด้วยกันเพียง ลำพัง	3.90	1.18	2.53	0.81	5.19*
5	การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายในวัยรุ่น อย่างรวดเร็วเป็นเรื่องปกติ	4.03	0.49	2.53	0.81	8.60*
6	การเล่นกีฬา หรือทำงานอดิเรก เป็นการ ทำให้ไม่หมกหมุ่นในเรื่องเพศ	3.90	0.99	3.40	1.03	1.90
7	ฐานะทางเศรษฐกิจสามารถส่งผลต่อ พฤติกรรมทางเพศได้	3.60	1.03	3.00	1.05	2.22*
8	สื่อทางโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ก่อให้เกิดปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศ	3.67	1.06	2.87	1.00	2.99*
9	การใช้สารเสพติดเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็น อิทธิพลที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ	3.73	0.45	3.63	0.85	0.56
10	ค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์อย่างอิสระของ ชาวตะวันตก ไม่เหมาะสมที่จะนำมาเป็น ค่านิยมทางเพศในประเทศไทย	3.77	0.43	3.13	0.57	4.85*
11	เราควรเก็บยานอนหลับไว้ที่บ้าน เพื่อใช้ ในยามจำเป็น	4.30	0.91	3.17	.747	5.25*

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	กลุ่มทดลอง (n=30)		กลุ่มควบคุม (n=30)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
12	ฉันคิดว่าการรับประทานยาพาราเซตามอลบ่อยๆไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	3.73	.52	3.33	.54	2.90*
13	ฉันคิดว่าไม่ควรใช้ยาลดน้ำหนักรวดโดยปราศจากคำแนะนำของแพทย์	3.97	.49	3.03	.76	5.62*
14	การรับประทานยาในปริมาณมากๆ ทำให้เราหายจากอาการนั้นเร็ว	4.07	.58	2.80	.76	7.23*
15	ครอบครัวที่แตกแยกเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำให้คนเราติดสารเสพติดได้	3.67	.99	2.73	.94	3.72*
16	ฉันคิดว่าการที่สารเสพติดยังคงแพร่หลายอยู่ในประเทศไทย เนื่องจากผลประโยชน์อันมหาศาล	4.10	.66	3.13	.62	5.80*
17	การพูดว่าด้วยคำหยาบคายเป็นการใช้ความรุนแรง	3.80	.55	3.10	.75	4.08*
18	ค่านิยมที่ว่า “ผู้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิง” เป็นค่านิยมที่ก่อให้เกิดความรุนแรงค่านิยมหนึ่ง	3.83	.53	2.63	.85	6.55*
19	ความรุนแรงในครอบครัวถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา	3.90	.305	2.33	.479	15.09*
20	ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีส่วนช่วยในการป้องกันความรุนแรงได้	3.77	.504	2.90	.403	7.35*
	รวม	76.23	4.65	59.33	4.00	15.08*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านเจตคติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 76.23 คะแนน และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 59.33 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา ด้านเจตคติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 2, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 และ 20

ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ข้อความ	กลุ่มทดลอง (n=30)		กลุ่มควบคุม (n=30)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ฉันปรับปรุงบุคลิกภาพของฉัน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง	3.30	.596	3.50	.630	-1.26
2	ฉันอยู่ตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศเมื่อมีโอกาส	3.37	.669	3.33	.802	0.175
3	เมื่อฉันเกิดอารมณ์ทางเพศฉันจะเล่นกีฬาหรือทำงานอดิเรกที่ฉันชอบ	3.43	.626	2.13	.346	9.95*
4	ฉันดูสื่อลามก อนาคต ไม่ว่าจะเป็นจากหนังสือ หรืออินเทอร์เน็ต	3.70	.535	3.90	.305	-1.77
5	ฉันปรึกษาปัญหาเรื่องเพศกับผู้ปกครอง	3.37	.556	3.20	.887	0.87
6	ฉันให้เกียรติกับเพศตรงข้ามเสมอ โดยการรักษาระยะห่าง และไม่ถูกเนื้อต้องตัวโดยไม่จำเป็น	3.00	.743	2.90	.305	0.68
7	ฉันแสดงออกว่าอยากมีเพศสัมพันธ์	3.53	.629	2.83	.379	5.22*
8	ฉันเอาอย่างวัฒนธรรมของตะวันตกในเรื่องของค่านิยมทางเพศบางอย่าง เช่น การโอบกอด จูบในที่สาธารณะ	3.17	.592	2.70	.466	3.39*
9	ฉันมีเพศสัมพันธ์	3.23	.626	2.77	.626	2.88*

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t
		(n=30)		(n=30)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
10	ฉันคุยกับเพื่อนต่างเพศเกี่ยวกับเรื่องการมีเพศสัมพันธ์	3.30	.59	2.77	.56	3.54*
11	ฉันอ่านฉลากยากก่อนการใช้ยา	3.17	.53	2.77	.50	2.99*
12	ฉันใช้ยาชุด	3.40	.56	2.80	.55	4.17*
13	ฉันใช้ยาลดความอ้วนลดน้ำหนัก	3.37	.61	2.80	.48	3.96*
14	ฉันติดตามข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยเสมอ	3.23	.56	2.70	.46	3.97*
15	ฉันสูบบุหรี่	3.13	.43	2.73	.45	3.50*
16	ฉันแนะนำคนใกล้ชิดเลิกสูบบุหรี่	3.17	.53	2.17	.37	8.39*
17	ฉันใช้กำลังกับคนอื่นเสมอเมื่อไม่ได้ในสิ่งที่ต้องการ	3.40	.56	3.33	.71	0.40
18	ฉันหลีกเลี่ยงการใช้กำลัง	3.50	.50	3.37	.71	0.83
19	ฉันใช้คำพูดหยาบคาย	3.33	.54	3.27	.69	0.41
20	ฉันข่มขู่น้องหรือเพื่อนฉัน	3.27	.58	3.00	.00	2.50*
	รวม	66.36	4.02	58.53	4.90	6.76*

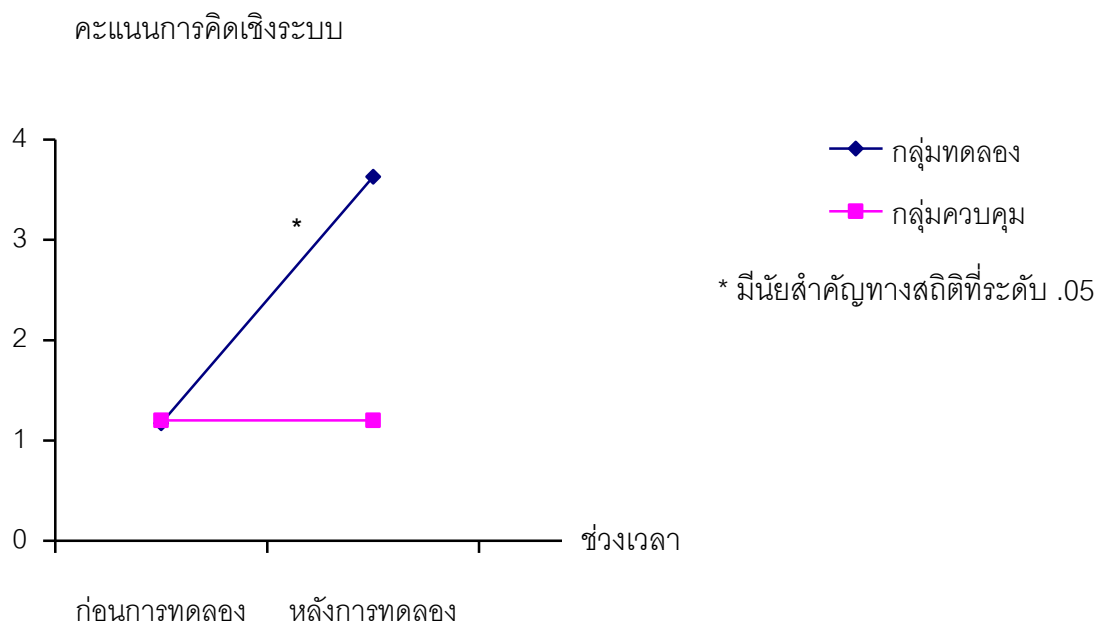
* $p < .05$

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา ด้านการปฏิบัติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 66.36 คะแนนและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 58.53 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านการปฏิบัติหลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, และ 20

ภาพที่ 4.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม

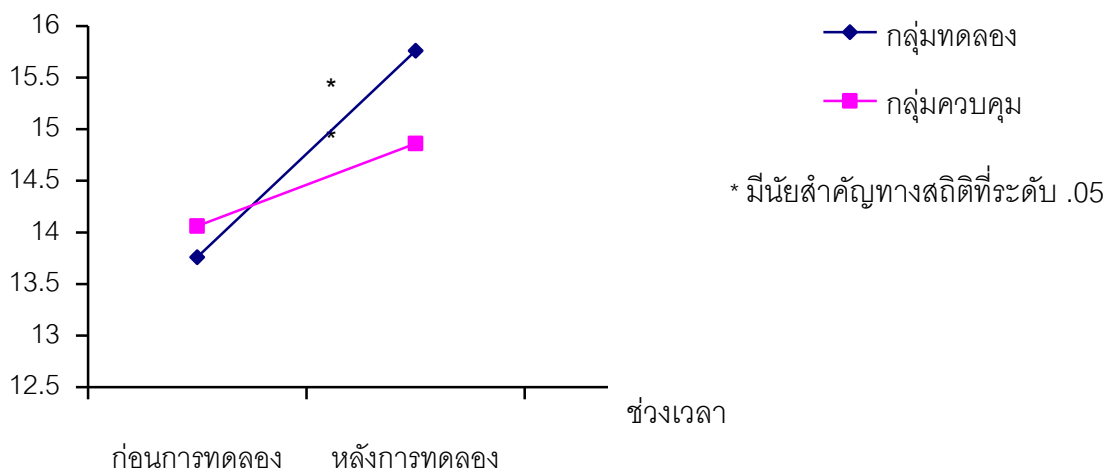

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.17 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 คะแนน

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติไม่แตกต่างจากก่อนการทดลอง โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.20 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.20 คะแนน

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 คะแนนและนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.20 คะแนน

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

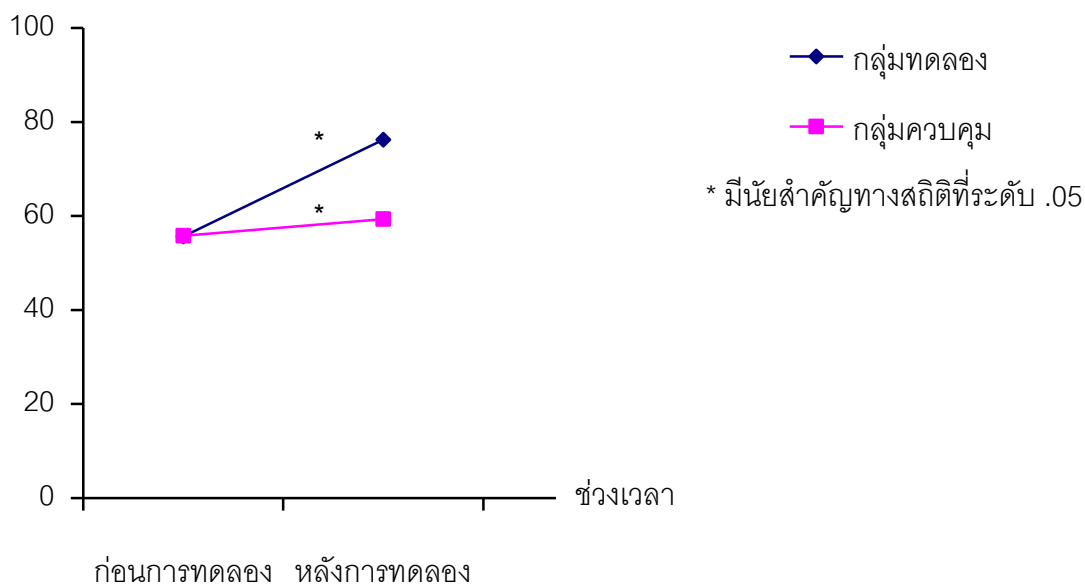

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านความรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.77 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.76 คะแนน

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านความรู้ของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.06 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.86 คะแนน

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านความรู้หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.76 คะแนน และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.86 คะแนน

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ

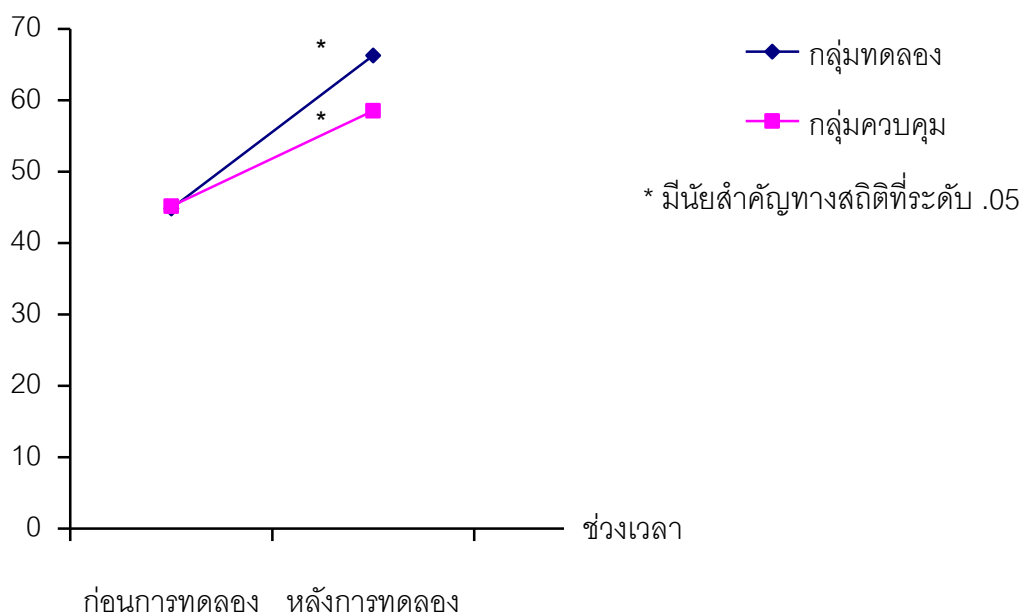

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 55.67 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 76.23 คะแนน

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 55.76 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 59.33 คะแนน

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านเจตคติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 76.23 คะแนน และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 59.33 คะแนน

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 44.83 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 66.37 คะแนน

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 45.16 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 58.53 คะแนน

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านการปฏิบัติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 66.36 คะแนนและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 58.53 คะแนน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์ 1) พัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 2) เพื่อประเมินประสิทธิผลโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาที่พัฒนาขึ้นโดย 2.1) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 2.2) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จำนวน 30 คน และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบปกติจำนวน 30 คน ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แผนการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจำนวน 8 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบวัดการคิดเชิงระบบและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1, 0.93, 0.96 และ 0.97 ตามลำดับ และค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.82, 0.81, 0.85 และ 0.82 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเฉลี่ยด้วยค่า “ที” (t-test)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. โปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน

2. การประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีดังนี้

2.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบปกติ มีดังนี้

2.1.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านการคิดเชิงระบบไม่แตกต่างจากก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบของนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบปกติไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ

2.1.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านความรู้หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านความรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 3, 5, 8, 10, 11, 12, 18 และ 20 ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านความรู้ของนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบปกติสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 3, 7, 9, 12 และ 18

2.1.3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านเจตคติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิด

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19 และ 20 ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านเจตคติของนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบปกติสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 2, 3, 4, 9, และ 12 และต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 1, 5, 18, 19 และ 20

2.1.4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านการปฏิบัติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, และ 18 ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบปกติ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 1, 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, และ 12 และลดต่ำลงต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 3

2.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม มีดังนี้

2.2.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มนักเรียนควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ

2.2.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านความรู้หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านความรู้หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองไม่แตกต่างจากนักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ

2.2.3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านเจตคติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านเจตคติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 2, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 และ 20

2.2.4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านการปฏิบัติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านการปฏิบัติหลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, และ 20

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประเด็นนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2 สามารถอภิปรายในประเด็นดังต่อไปนี้

1.1 การคิดเชิงระบบ

โปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชี้นำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน 2) ชี้นำเสนอความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ 3) ชี้นำเสนอความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ 4) ชี้นำปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ 5) ชี้นำสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นตอนที่ 1 ชี้นำเสนอสถานการณ์ปัญหานั้น ผู้สอนได้หยิบยกประเด็นปัญหาปัจจุบันมานำเสนอให้กับผู้เรียน

วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น เช่น ปัญหาการใช้สารเสพติด ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เป็นต้น ซึ่งสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการจัดเรียนการสอนในขั้นต่อไป คือขั้นตอนที่ 2 ซึ่งแสดงความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ ในขั้นนี้เป็นขั้นที่ใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการคิดเชิงระบบ ซึ่งผู้เรียนจะต้องการค้นหารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างต้นเหตุของปัญหา โดยการมองภาพของปัญหาในลักษณะองค์รวม มีการเชื่อมโยงกันทั้งทางตรงและทางอ้อม และต่อยอดไปในขั้นที่เหลื่อต่อไป โดยบทบาทของผู้สอนในการเรียนแบบใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นจะเป็นผู้กระตุ้นความคิดของนักเรียนให้เชื่อมโยงถึงผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมระหว่างพฤติกรรมสุขภาพกับสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่เพียงแค้ให้ความรู้กับนักเรียนเพียงอย่างเดียว รวมไปถึงการให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญกับนักเรียนอีกด้วย การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเน้นให้คิดถึงปัจจัยสาเหตุและผลกระทบในอนาคต รวมถึงความเชื่อมโยงกันของต้นเหตุและผลที่เกิดขึ้นทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการคิดเชิงระบบสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของภาคีแห่งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งอนุทวีป (OLSP, 1996) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงระบบ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการมองภาพอย่างเป็นองค์รวม เป็นการสร้างความเข้าใจในระบบการพึ่งพาซึ่งกันและกันของสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยวิศนี ศิลตระกูล (2541) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตและสังคมตามแนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในเขตอุตสาหกรรมผลการวิจัย ที่ได้ว่า เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตและสังคมโดยใช้แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สร้างขึ้นจากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดปัญหาและความต้องการ และแนวทางแก้ไข โดยสร้างเครื่องชี้วัด 8 ด้าน คือ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม อาชีพและเศรษฐกิจสุขภาพอนามัยและสาธารณสุข ข้อมูลข่าวสารและการเรียนรู้ การศึกษานอกโรงเรียน วัฒนธรรมและจิตใจ ประชาสังคม ความมั่นคงของชีวิต สิทธิเสรีภาพและครอบครัว รูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีหลักการสำคัญคือ เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการคิดอย่างเป็นระบบ

1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

โปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นที่ 2 ซึ่งแสดงความเชื่อมโยงด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพนั้น

นักเรียนจะค้นคว้าข้อมูลจากสื่อการสอนที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้ให้ อาทิเช่น แผ่นภาพ ใบความรู้ หรือให้นักเรียนเตรียมค้นคว้าข้อมูลมาจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ตามความถนัดหรือความสนใจของนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เกิดความคิดและสามารถพัฒนาความรู้ของตนเองได้จนเกิดการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางด้านความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Groot (1969) คือใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ไม่ใช่แค่เพียงเรียนจากหนังสือแบบเรียนอย่างเดียว และสอดคล้องกับแนวคิดจากจินตนา สรายุทธพิทักษ์ (2554) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนการสอนสุขศึกษาที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมผ่านสื่อการสอนที่หลากหลาย

1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ

โปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดเจตคติคือขั้นตอนที่ 1 ชี้นำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นขั้นที่ผู้สอนหยิบประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพในปัจจุบัน มานำเสนอให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจัยและแสดงความคิดเห็น นำไปสู่ขั้นตอนการสอนขั้นที่ 2 ชี้นำเสนอความเชื่อมโยงด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพซึ่งเป็นขั้นที่นักเรียนได้คิดเชื่อมโยงปัญหาสุขภาพกับสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม นำไปสู่ขั้นที่ 3 ชี้นำเสนอความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ ในขั้นนี้ผู้เรียนจะมีโอกาสได้ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ได้ช่วยกันออกความคิดเห็น กำหนดแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านสุขภาพ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ เกิดเจตคติที่ดีในการเรียนสุขศึกษา เนื่องจากนักเรียนได้เห็นความเชื่อมโยงของปัญหา สอดคล้องกับแนวคิดของ Groot (1969) การสอนสุขศึกษาที่ดีนั้น ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและการสอนสุขศึกษาที่ดีนั้นควรมีการปรับเนื้อหาให้เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และทันต่อเหตุการณ์

1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ

โปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชี้นำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน 2) ชี้นำเสนอความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ 3) ชี้นำเสนอความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ 4) ชี้นำปฏิบัติเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ 5) ชี้นำสรุปและ

ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 4 ขั้นปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ ผู้เรียนจะต้องประมวลความคิดที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 และการวางแผนการปฏิบัติในขั้นตอนที่ 3 ออกมาเป็นการปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติเองจนเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ สอดคล้องกับเอมฮัซมา วัฒนบูรานนท์ (2542) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพนั้นเกิดจากการที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของแคมบิซ (Kambiz, 2004) ได้ศึกษาเรื่องความเชื่อมโยงระหว่างการคิดเชิงระบบกับการตัดสินใจ ผลการวิจัยพบว่า ระดับของการคิดเชิงระบบมีความเชื่อมโยงกับการตัดสินใจ โดยผู้ที่สามารถตัดสินใจได้ดีจะทำความเข้าใจในระบบปัญหา และระบบสถานการณ์นั้นๆ ก่อนที่จะทำการตัดสินใจลงมือปฏิบัติ ในทางกลับกันสำหรับผู้ที่ไม่ตัดสินใจได้ไม่ดีนั้น จะมีระบบการคิดเชิงระบบที่ไม่ดี

2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม พบว่ากลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 สามารถอภิปรายในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 การคิดเชิงระบบ

ในการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ขั้นตอนที่ 2 ขั้นแสดงความรู้และระบุปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นขั้นที่ให้นักเรียนได้คิดอย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดการคิดเชิงระบบขึ้น ซึ่งแตกต่างจากผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มควบคุมที่เป็นการเรียนการสอนแบบปกติ ไม่มีขั้นตอนการสอนที่เน้นให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดเชิงระบบ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับกลาสเซอร์ (Glaser, 1994) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะภายในตนเองและทักษะการสร้างความรู้ความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับการปรับกระบวนการทำงาน วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือการศึกษาพัฒนาการทักษะ การสร้างความรู้ความเข้าใจของผู้ใหญ่ เมื่อต้องเผชิญหน้ากับปัญหา และมุ่งค้นหาลักษณะการพัฒนาลดต่อไปจนถึงการคาดทำนายรูปแบบ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทักษะที่ทำการศึกษามีทั้งหมด 9 ทักษะ คือ การคิดเชิงระบบ การบูรณาการและการสังเคราะห์ การศึกษามุมมองของคนอื่น การวิเคราะห์และวินิจฉัย การยอมรับ การจำแนกและเผชิญความรู้สึก ความตั้งใจที่จะปฏิเสธอำนาจเบ็ดเสร็จ ความสามารถที่จะรู้จักยืดหยุ่น ความสามารถที่จะเผชิญหน้ากับความสับสน และความสามารถที่จะประเมินและยอมรับความเสี่ยง ผลการวิจัย

พบว่า การพัฒนาทักษะทั้งหมดสามารถพัฒนาได้ด้วยทักษะย่อยๆ การเรียนจากแม่แบบ และการสะท้อนจากประสบการณ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของมนตรี แยมกสิกร (2546) ได้พัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดเชิงระบบของนิสิต ระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษาและการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดเชิงระบบของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาพบว่าแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงของค่าประสิทธิภาพโดยรวมมีพัฒนาการความก้าวหน้าที่มีแนวโน้มสูงขึ้นของค่าประสิทธิภาพทั้งด้านกระบวนการเรียนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

โปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชี้นำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน 2) ชี้แจงความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ 3) ชี้นำความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ 4) ชี้นำปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ 5) ชี้นำสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นที่ 2 ชี้นำแสดงความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ นักเรียนจะค้นคว้าข้อมูลจากสื่อการสอนที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้ให้ อาทิเช่น แผ่นภาพ ใบความรู้ หรือให้นักเรียนเตรียมค้นคว้าข้อมูลมาจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ตามความถนัดหรือความสนใจของนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เกิดความคิดและสามารถพัฒนาความรู้ของตนเองได้จนเกิดการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางด้านความรู้ แตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้โดยการสอนแบบบรรยายในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวซึ่งเน้นการท่องจำมากกว่าการให้เด็กนักเรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเองตามความสนใจหรือความถนัดของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Grout (1969) คือใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ไม่ใช่แค่เพียงเรียนจากหนังสือแบบเรียนอย่างเดียว และสอดคล้องกับแนวคิดจากจินตนา สรายุทธพิทักษ์ (2554) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนการสอนสุขศึกษาที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมผ่านวิธีการสอนที่หลากหลาย

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ

โปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชี้นำเสนอสถานการณ์ปัญหา

หรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน 2) ชั้นแสดงความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ 3) ชั้นการนำความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ 4) ชั้นปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ 5) ชั้นสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ในขั้นตอนที่ 1 ชั้นนำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นชั้นที่ผู้สอนหยิบประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพในปัจจุบัน มานำเสนอให้ผู้เรียน รวมไปถึงในชั้นที่ 3 ชั้นการนำความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ ในชั้นนี้ผู้เรียนจะมีโอกาสได้ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ได้ช่วยกันออกความคิดเห็น กำหนดแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านสุขภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เกิดเจตคติที่ดีในการเรียนสุขศึกษา แตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้มีการรวมกลุ่มกันทำงาน หรือแสดงความคิดเห็นร่วมกันทำให้เด็กนักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน สุขศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ Grout (1969) การสอนสุขศึกษาที่ดีนั้น ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและการสอนสุขศึกษาที่ดีนั้นควรมีการปรับเนื้อหาให้เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และทันต่อเหตุการณ์

2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ

ในการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ขั้นตอนที่ 4 ชั้นปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ ผู้เรียนจะต้องประมวลความคิดที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 และการวางแผนการปฏิบัติในขั้นตอนที่ 3 ออกมาเป็นการปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติเองจนเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ แตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่เรียนจากเนื้อหาในหนังสือเรียนเพียงอย่างเดียว และมีการนำความรู้ที่ได้มาลงมือปฏิบัติน้อย สอดคล้องกับเอมฮัทมา วัฒนบูรานนท์ (2542) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพนั้นเกิดจากการที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของแคมบิช (Kambiz, 2004) ได้ศึกษาเรื่องความเชื่อมโยงระหว่างการคิดเชิงระบบกับการตัดสินใจ ผลการวิจัยพบว่า ระดับของการคิดเชิงระบบมีความเชื่อมโยงกับการตัดสินใจ โดยผู้ที่สามารถตัดสินใจได้ดีจะทำความเข้าใจในระบบปัญหา และระบบสถานการณ์นั้นๆ ก่อนที่จะทำการตัดสินใจลงมือปฏิบัติ ในทางกลับกันสำหรับผู้ที่ไม่ตัดสินใจได้ไม่ดีนั้น จะมีระบบการคิดเชิงระบบที่ไม่ดี

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 โปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ผู้สอนจึงต้องควบคุมระยะเวลาที่ใช้ในการสอน 1 คาบเรียนให้ได้ครบทั้ง 5 ขั้นตอน ดังนั้น ผู้สอนจึงควรทำความเข้าใจกับขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 ขั้นตอน ให้เข้าใจเพื่อให้สามารถวางแผนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 เพื่อให้นักเรียนเกิดการคิดเชิงระบบตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาที่พัฒนาขึ้น ครูผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศในการเรียนให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนและสร้างแรงจูงใจเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดเชิงระบบเพื่อตอบโจทย์ประเด็นปัญหาทางด้านสุขภาพที่ครูหรือนักเรียนตั้งขึ้น

1.3 โปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน อาจทำให้มีเวลาในการให้ความรู้ที่น้อยลง ครูผู้สอนจึงควรให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่มหรือครูอาจเตรียมเอกสาร หรือแหล่งข้อมูลความรู้มาให้ให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องเรียน รวมทั้งอาจให้ใบงานนักเรียนทำเพิ่มเติมเป็นการบ้าน

1.4 เพื่อให้นักเรียนเกิดการคิดเชิงระบบตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาที่พัฒนาขึ้น ผู้สอนต้องตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์เกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางด้านสุขภาพเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบที่ดีขึ้นในคาบเรียนถัดไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีต่อการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีต่อการคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเปรียบเทียบกับจัดการเรียนการสอนรูปแบบอื่น ๆ

2.3 ในการให้นักเรียนทำแบบทดสอบการคิดเชิงระบบ ผู้สอนควรระวังเรื่องเวลาที่ใช้ในการทำแบบทดสอบ เพราะแบบทดสอบการคิดเชิงระบบนั้นนักเรียนต้องใช้เวลาค่อนข้างนานในการทำ

2.4 ในการวิจัยครั้งหน้าควรมีการวัดความยั่งยืนของพฤติกรรมสุขภาพหลังจากได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กิตติภูมิ มีประดิษฐ์. (2544). **มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

การต่างประเทศ, กระทรวง. (แปล) **แผนการปฏิบัติการที่ 21 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ, The Center for Our Common Future และสมาคมเพื่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,สำนักงาน. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**.กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. (2544).**พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544**.กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.

จินตนา สรายุทธพิทักษ์. (2554). **เอกสารคำสอนรายวิชาวิชา 2723358 วิธีวิทยาการสอนสุขศึกษา**. สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิรากรณ์ คชเสนี. (2552). **นิเวศวิทยาประยุกต์: การจัดสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร และการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุฑามาศ ดุลยพิชชี. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างการคิดเชิงระบบของหัวหน้าหน่วยผู้ช่วยความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลประจำการ กับประสิทธิผลของหน่วยผู้ช่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยยุทธ ชันธปราบ. (2545).**การพัฒนาที่ยั่งยืนในกระแสโลกาภิวัตน์จะเป็นไปได้หรือ**. ในสุวีชัย หวันแก้ว (บรรณาธิการ), **การพัฒนาที่ยั่งยืนในกระแสโลกาภิวัตน์กับทิศทางประเทศไทย**,หน้า 17-23. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดทินตุลา.

ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์. (2543), **การพัฒนารูปแบบการศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ดลพัฒน์ ยศธร. (2542). **การนำเสนอรูปแบบการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวพุทธศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ. (2541). **เอกสารคำสอนวิชา 2702621 วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรณีย์ สิงคบุตร. (2542). **ทิศทางการปรับโครงสร้างการผลิตทางการเกษตรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กรณีศึกษาอำเภอปากธงชัย จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- พรพรรณ ภูมิภู. (2552). **การคิดเชิงระบบ**. กรุงเทพมหานคร. อุปนายกสมาคมนักฝึกอบรมแห่งประเทศไทย สถาบันข้าราชการพลเรือน [Online]. แหล่งที่มา <http://kromchol.rid.go.th/ffd/.../lo/.../system%20thinking%201.doc>. [19 กรกฎาคม 2555].
- พิสมัย เต๋นดวงบริพันธ์. (2539). **การสอนสุขศึกษา (Health Teaching)**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2541). **การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา).
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2553). **เอกสารประกอบการสอนวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา).
- มนตรี แยมกสิกร. (2546). **การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ, สำนักงาน. (2553). **อัตราการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น**. สืบค้นจาก [2013, MAR 27] <http://www.hsri.or.th/issue/sexSur53.pdf>
- วิชาการ,กรม. (2544). **การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา,สำนัก. **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย 2551.

- วิศนี ศิลตระกูล. (2541). **การพัฒนารูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตและสังคมตามแนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในเขตอุตสาหกรรม**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุขฎิบัฏนทิต ภาควิชาวสารัตถคศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545.
- ส่งเสริมคุณภาพและสิ่งแวดล้อม, กรม. (2555). **รายงานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย พศ. 2552-2553**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. (2551). **ตัวชี้วัดที่สำคัญ ผลสำมะโน/สำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2551**. สืบค้นจาก [2008, Feb 20]
<http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/indicator/indSur51.pdf>
- สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. (2553). **สถานการณ์การใช้ความรุนแรงในกลุ่มเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- อภิสิทธิ์ พึ่งพร. (2554). **การพัฒนากระบวนการเปลี่ยนผ่านไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนกะเหรี่ยงในพื้นที่สูง**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุขฎิบัฏนทิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อานนท์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา.(2554). **นับจากนี้อีก 50 ปี โลกจะแตก คนไทยจะสูญพันธุ์**. ไทยรัฐออนไลน์ [Online]. แหล่งที่มา <http://www.thairath.co.th/content/life/124923>. [19 กรกฎาคม 2555].
- เอกพล นุ้จิรดุล และคณะ. (2550). **การมีส่วนร่วมในการแก้ภาวะโรคร้อนในเขตบางกะปิ**. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- เอมอัสฉมา วัฒนบูรานนท์. (2542). **การสอนสุขศึกษา**. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

ภาษาต่างประเทศ

- Anderson, V., & Johnson, L. (1997). **Systems Thinking Basics: From Concepts to Causal Loops**. Waltham: Pegasus Communications.
- Campbell, DT & Stanley, JC (1963). **Experimental and Quasi-experimental Designs for Research**. Boston: Houghton Mifflin.

- Centre for Strategic Management, Architects in Strategic & Social Change. (1999). **Systems Thinking and Learning: Executive Briefing and Seminar**. Sand Diego: Pleasantville Press.
- David, L. Haury. **Education for Environmental Sustainability**. ERIC Clearinghouse for Science Mathematics and Environmental Education Columbus OH: 1998 [Online]. Available from: http://www.ed.gov/databases/ERIC_Digest/ed433194.html [2012, July 19]
- Eftekhar, Nasserreddin. (1999). **Dynamic Modeling of Teaching/ Learning System to Aid System Re-engineering (Learning Styles) Canada**: The University of Manitoba.
- Gardner, B.H. & Demello, S. (1993). **System Thinking in Action**. Health Care Forum Journal 36 (4).
- Glaserfield, E. V. (1994). **Radical Constructivism: A Way of Knowing and Learning**. London: The Falmer Press.
- Goodland, Robert G. & George Ledec. (1987), **Neoclassical Economics and Principles of Sustainable Development**. Ecological Modeling, Vol. 38, pages 19-46.
- Grout, Ruth E. **Health Teaching in Schools**. Philadelphia: W.B. Saunders, 1969.
- Jacobs, M. (1993). **Environmental Economics, Sustainable Development and Successful Economies**. Resource Assessment Commission: Occasional Paper No. 4.
- Kambiz, E. Maani. (2004). **Links Between Systems Thinking and Complex Decision Making**. System Dynamics Review, Vol. 20, pages 21-28.
- Kirk, James, J. & Huff, Steve. (1996). **Thinking Systems: The First Step to Becoming a Learning Organization**. North-Caroli: ERIC (ED 401461).
- Mark, Mancall. (2003). **Beyond Sustainable Development: Education for Gross National Happiness in Bhutan**. Master's Thesis, School of Education, Stanford University.
- Ontario Learning for Sustainability Partnership. (1996). **Learning for Sustainability: Essential Outcomes and Classroom Learning Strategies**. OLSP.
- Pegasus Communications. (2000). **What is System Thinking?**. (Online). Available: <http://www.pegasus.com/aboutst.html>.

- Richmond, Barry. (2000). **Toolbox Reprint Series: The Thinking in Systems: Decision Making in Course Planning and Curriculum Design**. London: Kogon Page.
- Senge, Peter. (1993). **The Fifth Discipline: The Art and Practice of Learning Organization**. London: Century Business.
- Senge, P., Kleinar, A., Robert, C., Roos, R., &Smith, B. (1994). **The Fifth Discipline Field Book: Strategies and Tools for Building a Learning Organization**. New York: Doubleday.
- Senge, P.M. (2006). **The Fifth Discipline Field Book: The Art&Practice of Learning Organization**. London: Random House Business.
- UNESCO. (1997). **Educating for a Sustainable Future: A Transdisciplinary Vision for Concerted Action**. Paris: UNESCO
- UNESCO-ACEID. (1997). **Education for a Sustainable Future**. A transdisciplinany Vision For Concerted Action. Report of the Third UNESCO-ACEID International Conference, Bangkok Thailand, 1-4 December.
- UNESCO-APNIEVE. (1998). **Source Book for Teacher Education Tertiary Level Education Thailand**. UNESCO Principal Regional Office For Asia and The Pacific.
- UNESCO. (2005). **Working Paper: Asia-Pacific Regional Strategy for Education for Sustainable Development**. 2nd ed. Bangkok: UNESCO Bangkok.
- World Commission on Environment and Development. (1987). **Our Common Future**. Oxford : Oxford University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์
ภาควิชานโยบายการจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.จรรยาศรี มาติลโกวิท
ภาควิชานโยบายการจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ อินทร์ธมยา
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์พรพิมล เอมโกษา
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา
ตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ พฤติกรรมทางเพศและการดำเนินชีวิต   **จำนวน** 1 คาบ
แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การเจริญเติบโต, พัฒนาการและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น
ชั้น ม.4 **ห้อง** 6 **คาบที่** 1   **เวลา** 50 นาที   **วันที่** 22 พฤศจิกายน 2555
ผู้สอน นายพงศินที สัตยเทวา

สาระที่ 2   ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน   พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำรงชีวิต

ตัวชี้วัด   ม.4-6/2 วิเคราะห์อิทธิพลครอบครัว เพื่อน สังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศและการดำเนินชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถระบุผลของพัฒนาการทางเพศที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความเชื่อมโยงกัน
2. นักเรียนสามารถวางแผนและกำหนดวิธีการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมได้
3. นักเรียนแสดงวิธีการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมตามสถานการณ์ต่างๆ โดยระบุถึงผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมของวิธีการที่นักเรียนเลือกที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมได้

สาระสำคัญ

วัยรุ่นและการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย

วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็ว เมื่อมีวุฒิภาวะทางเพศ โดยมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

ขนาดของร่างกาย ร่างกายของเด็กชาย และเด็กหญิงมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในอัตราการเจริญเติบโตที่แตกต่างกัน เด็กหญิงมีอัตราการเจริญเติบโตตั้งแต่อายุ 10 – 12 ปี หลังจากนั้น อัตราการเจริญเติบโตจะค่อย ๆ ลดลง หรืออาจไม่เพิ่มขึ้นในระหว่างอายุ 15-17 ปี ส่วนเด็กชายมีอัตราการเจริญเติบโตเริ่มตั้งแต่อายุ 12 ปี จนถึงอายุ 17-20 ปี จึงจะมีอัตราการเจริญเติบโตที่คงที่

ขนาดของร่างกายประกอบไปด้วย ส่วนสูงและน้ำหนัก ความสูงของเด็กชายและเด็กหญิงจะขึ้นอยู่กับต่อมไทรอยด์หรือต่อมไร้ท่อพิทูอิทารีซึ่งมีหน้าที่ผลิตฮอร์โมนที่เกี่ยวข้องกับการ

เจริญเติบโต (Growth Hormone) วัยรุ่นจะมีความสูงอย่างรวดเร็วจนอายุ 17-20 ปี จึงจะหยุดสูง ส่วนน้ำหนักของร่างกายจะเพิ่มมากขึ้น หรือลดลงขึ้นอยู่กับความเจริญเติบโตของกระดูกและกล้ามเนื้อ อย่างไรก็ตาม กระดูกจะมีพัฒนาการเต็มที่ทั้งขนาดและความแข็งแรง เมื่อวัยรุ่นหญิงมีอายุ 18 ปี และวัยรุ่นชายมีอายุ 19 ปี

วัยรุ่นและการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจและอารมณ์

1 การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ วัยรุ่นและการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ ใจที่นี้จะกล่าวถึงคุณลักษณะ 2 ประการ ได้แก่

1.1 ความเข้าใจตนเอง เมื่อเป็นวัยรุ่นจะมีความคิดสุขุมรอบคอบขึ้น จึงมีความสามารถพิจารณา คิด วิเคราะห์ได้มากขึ้น มีความเชื่อค่านิยมและเจตคติเป็นของตนเอง

1.2 การเห็นคุณค่าตนเอง รวมถึงมีความมั่นใจในตนเอง มีความเคารพตนเอง หรือเรียกว่า มีความนับถือตนเอง วัยรุ่นที่ไม่ยอมท้อจืดในห้วงสออย่างเด็ดขาด เพราะมีความนับถือตนเองอย่างไรก็ตาม การมีเพื่อนมีแฟน การเรียนได้คะแนนดี หรือเข้าร่วมทำกิจกรรมชมรมต่างๆ ของโรงเรียนจะทำให้วัยรุ่นมองเห็นคุณค่าของตนเอง และมีความนับถือตนเองมากขึ้น

2 การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ วัยรุ่นจะเป็นวัยที่มีอารมณ์อ่อนไหว มีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ง่าย เช่น จากการหัวเราะเพราะมีความสุข หรือมีความพึงพอใจในเหตุการณ์บางอย่าง เมื่อมีความทุกข์ใจก็ร้องไห้ได้ง่ายมากเมื่อไม่พอใจก็มีอาการโกรธอย่างเห็นได้ชัด หากมีเรื่องขัดใจขึ้นมา ซึ่งอารมณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ถ้ามีพอเหมาะและสมเหตุสมผลตามสถานการณ์ที่เข้าไปเกี่ยวข้อง จึงเป็นธรรมชาติของมนุษย์ ยังถือว่าเป็นปกติ

สิ่งสำคัญคือการเรียนรู้ที่จะควบคุมอารมณ์ ซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาการทางอารมณ์ของวัยรุ่นที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีอารมณ์มั่นคง ไม่หวั่นไหวง่ายต่อสิ่งที่มีกระทบจนเกินไป การมองโลกในแง่ดี และการคบเพื่อนที่ดี ช่วยทำให้วัยรุ่นสามารถเข้าใจอารมณ์ตนเอง และปรับตัวได้กับการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ การรับรู้และเข้าใจอารมณ์ประเภทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นแนวทางที่ถูกต้องของการแสดงออกทางอารมณ์

วัยรุ่นและพัฒนาการทางเพศ

พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นได้รับอิทธิพลของฮอร์โมนจากต่อมไร้ท่อ 4 ต่อม (ต่อมใต้สมอง ต่อมไทรอยด์ ต่อมหมวกไต และต่อมเพศ) ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ซึ่งแสดงในตาราง ดังนี้

พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่น	
วัยรุ่นชาย	วัยรุ่นหญิง
➤ เสียงเริ่มแตกและน้ำเสียงห้าวเมื่ออายุ 16-18 ปี	➤ เสียงทุ้ม นุ่มนวล
➤ มีกลิ่นตัว	➤ ขนขึ้นบริเวณอวัยวะเพศ
➤ ขนขึ้นบริเวณอวัยวะเพศ	➤ ทรวงอกและสะโพกขยาย
➤ ไหล่ขยายกว้าง	➤ ปกติในรอบ 28 วัน จะมีไข่สุก 1 ใบ
➤ อวัยวะเพศชายมีการเปลี่ยนแปลงมากเมื่ออายุ 14-16 ปี คืออวัยวะโตขึ้น ถุงอัณฑะขยายตัวขึ้น เซลล์อสุจิมีการพัฒนาขึ้น	➤ วันรุ่นหญิงมีประจำเดือนครั้งแรกอายุประมาณ 12-13 ปี วงจรประจำเดือนช่วงระหว่าง 20-40 ปี (แล้วแต่วัยรุ่นหญิงแต่ละคนซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน)
➤ กระบวนการของการผลิตอสุจิช่วงที่อสุจิสมบูรณ์เต็มที่ ใช้เวลา 10 วัน	➤ ผู้หญิงแต่ละคนมีระยะเวลาของการมาของประจำเดือนแต่ละครั้งไม่เท่ากัน อาจช้าหรือเร็วขึ้นเดือนละ 3-5 วัน
➤ ลักษณะของอสุจิที่หลังเป็นของเหลวสีขาว ชุ่นมีความเป็นต่างสูง	

พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

ความหมายของอารมณ์ทางเพศ

อารมณ์ทางเพศ เป็นความรู้สึกและปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเนื่องจากเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นร่างกายจะสร้างฮอร์โมนเพศ (ฮอร์โมนเทสโทสเตอโรนในเพศชาย และฮอร์โมนเอสโตรเจนในเพศหญิง) จึงเกิดความรู้สึกเกี่ยวข้องกับความต้องการทางเพศ

การเกิดอารมณ์ทางเพศ

อารมณ์ทางเพศที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ทุกคน ทั้งเพศชายและเพศหญิงเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น เนื่องจากการสร้างฮอร์โมนในร่างกาย ร่วมกับการกระตุ้นของสิ่งเร้าจากภายนอก

ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดอารมณ์ทางเพศ

อารมณ์และความต้องการทางเพศเป็นการทำงานโดยอัตโนมัติของร่างกายจากการควบคุมของระบบประสาทอัตโนมัติ โดยการทำงานจะไปตามลำดับขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. เมื่อมีการกระตุ้นจากสิ่งที่ได้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้สัมผัส รวมทั้งความรู้สึกนึกคิดก็จะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศส่งต่อไปที่ อวัยวะรับความรู้สึก
2. อวัยวะรับการกระตุ้น ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ความรู้สึกและอารมณ์ทางเพศจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่ออวัยวะรับความรู้สึกนั้น มีความสามารถรับการกระตุ้น
3. จิตใจ ถ้าจิตใจเศร้าหมอง ไม่เบิกบาน วิดกกังวล ไม่ชอบ เกือบ ก็อาจทำให้ อารมณ์และความรู้สึกทางเพศเกิดขึ้นได้ยาก

การเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลจากอารมณ์ทางเพศของวัยรุ่น

อารมณ์ทางเพศของวัยรุ่น ระยะวัยรุ่นนั้นเป็นช่วงที่คาบเกี่ยวระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ซึ่งถือว่าเป็น วัยที่มีการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายสูงสุด และมีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ การเข้าสังคม การเรียน การงาน รวมถึงการค้นหาอุดมคติในชีวิตอย่างมากมายจึงอาจกล่าวได้ว่าวัยรุ่นเป็นวัย แห่งการแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของตนเอง การเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งของวัยรุ่นที่มีผลอย่างมากต่อวิถีการดำเนินชีวิต คือการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของอารมณ์ทางเพศ โดยพบว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีอารมณ์ทางเพศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งถ้าหากไม่ทราบวิธีการจัดการกับอารมณ์ทางเพศของตนเองแล้วก็จะทำให้เกิด ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศติดตามมาอย่างมากมาย ทั้งเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควร การตั้งครรรภ์โดยไม่ได้ตั้งใจ การทำแท้ง การติดโรคเอดส์หรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์รวมถึงปัญหาทางสังคมอื่นๆ ดังนั้นวัยรุ่นจึงเป็นวัยที่จะต้องมีการเรียนรู้ในเรื่องของอารมณ์ทางเพศของ ตนเอง ตลอดจนแสวงหาแนวทางในการจัดการกับอารมณ์ทางเพศของตนเองอย่างเหมาะสม การเกิดอารมณ์ทางเพศ ส่วนหนึ่งนั้นมาจากระดับฮอร์โมนเพศในร่างกายและอีกส่วนหนึ่งมาจากสิ่งเร้า ภายนอกเช่น รูปภาพ ภาพยนตร์ที่มีลักษณะกระตุ้นความต้องการทางเพศ เสียงที่ทำให้เกิดความเคลิบเคลิ้ม และกลิ่น บางอย่าง และอาจส่งผลให้อยากมีเพศสัมพันธ์

ผลกระทบจากการเกิดอารมณ์ทางเพศของวัยรุ่น

ลักษณะความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสภาพจิตใจและร่างกายซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเกิดอารมณ์ทางเพศของวัยรุ่น แม้เรื่องดังกล่าวจะเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและวัยรุ่นเองก็ ไม่ควรจะพยายามฝืนหรือแสร้งทำเป็นว่าตนเองไม่มีความรู้สึกเช่นนั้น เพราะการกระทำดังกล่าวอาจจะก่อให้เกิดอันตรายแก่จิตใจและร่างกายของวัยรุ่น ได้ แต่อย่างไรก็ตามความรู้สึกที่

เกิดขึ้นนี้ก็ควรได้รับการควบคุมและจัดการให้ ถูกต้องเหมาะสม เพราะหากขาดการควบคุม และจัดการอย่างถูกต้องแล้วย่อมจะนำมาสู่ผลกระทบในด้านลบ

ผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นจากการเกิดอารมณ์ทางเพศของวัยรุ่น จนนำมาสู่ปัญหาทางสังคมที่เห็นได้ชัดคือปัจจุบัน การมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่น ซึ่งนำไปสู่ปัญหาต่างๆ ตามมาเป็นต้น การเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ โรคติดต่อทางเพศ โดยปัญหาเหล่านี้ถือว่าเป็นปัญหาที่เป็นผลกระทบที่สืบเนื่องมาจากอารมณ์ทาง เพศของวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการควบคุม และจัดการอย่างเหมาะสม

แนวทางในการจัดการกับอารมณ์ทางเพศ

เนื่องจากอารมณ์ทางเพศนั้นเป็นเรื่องของธรรมชาติ เมื่อเกิดได้ก็ต้องดับหรือทำให้ลดน้อยลงได้เช่นกัน หากแต่วัยรุ่นจะต้องรู้เท่าทันว่าอารมณ์ทางเพศนั้นไม่ใช่สิ่งเลวร้าย แต่ถ้าจัดการอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสมกับวัยของตนเองแล้วก็จะทำให้เกิดปัญหา ตามมา โดยเฉพาะในช่วงวัยรุ่นที่มีอารมณ์แปรปรวนด้วยแล้วหากมีสื่อหรือสิ่งเร้าก็จะ ทำให้เกิดขึ้นได้ง่าย การจัดการกับอารมณ์ทางเพศนั้นสามารถดำเนินการได้ใน 3 ลักษณะคือ

การระงับอารมณ์ทางเพศ คือ การพยายามที่จะไม่ทำให้เกิดอารมณ์ทางเพศเกิดขึ้น ปฏิบัติได้โดย หลีกเลี่ยงการดูสื่อ เช่น รูปภาพหรือภาพยนตร์ ที่ยั่วยุกามรมณ์ ไม่ควรอยู่หรือเปิดโอกาสในการอยู่ใกล้เพศตรงข้ามในทึร์โหลฐานและลับตาคนอื่น หลีกเลี่ยงการสัมผัสถูกต้องร่างกายของเพศตรงข้าม หลีกเลี่ยงในการอยู่ห้องมิดชิดคนเดียวเป็นเวลานานๆเนื่องจากจะทำให้เกิดความคิดฟุ้งซ่าน

วิธีการระบายอารมณ์ทางเพศ เราสามารถจัดการกับอารมณ์ทางเพศได้โดยการแปรเปลี่ยนพลังงานทางเพศให้อยู่ใน รูปของกิจกรรมที่สร้างสรรค์ด้วยวิธีการระบายอารมณ์ทางเพศในรูปแบบต่างๆ เช่น พยายามหมั่นศึกษาเล่าเรียน การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชมรมต่างๆ การใช้เวลาว่างในการออกกำลังกายด้วยการเล่นกีฬาต่างๆ มีความสนใจในเรื่องศิลปะและดนตรี มีเวลาในการพักผ่อนและนันทนาการบ้างตามสมควร ช่วยกิจกรรมในครอบครัว หากิจกรรมอื่นๆ ที่สนใจทำเช่น การวาดภาพ การเลี้ยงสัตว์ ปลูกต้นไม้ เป็นต้น

การปลดปล่อยอารมณ์ทางเพศ เพื่อลดความรู้สึกทางเพศเราสามารถที่จะปลดปล่อยอารมณ์ทางเพศได้ด้วยวิธีการ สำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง (masturbation) โดยวัยรุ่นส่วนใหญ่มักจะปฏิบัติโดยใช้วิธีนี้

ผลของการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม

ด้านเศรษฐกิจ

1. ทำให้ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เช่น การทำแท้ง ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล เป็นต้น
2. เศรษฐกิจเกิดการพัฒนา เนื่องมาจากมีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ

ด้านสังคม

1. ทำให้เกิดความเคารพในตนเอง
2. ทำให้ลดปัญหาครอบครัวแตกแยก และอาชญากรรม

ด้านสิ่งแวดล้อม

1. ลดปริมาณขยะที่เกิดจากการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เช่น ถุงยางอนามัย
2. ทำให้ไม่สิ้นเปลืองทรัพยากรทางธรรมชาติที่เกิดจากการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เช่น การเกิดของทารกที่เป็นผลมาจากการไม่คุมกำเนิด ทำให้โลกต้องใช้ทรัพยากรมากขึ้น

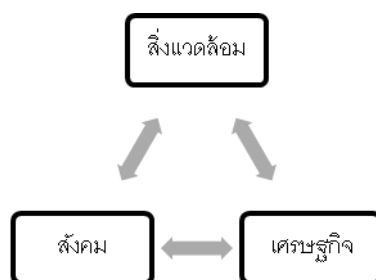
กระบวนการจัดกิจกรรม

ชั้นนำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน

1. ครูแสดงภาพดาราในสมัยเด็ก ให้นักเรียนดู จากนั้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าภาพเหล่านั้นคือดาราคอนไหนในปัจจุบัน
2. ครูนำภาพของดารานี้ในปัจจุบันให้นักเรียนดู จากนั้นให้นักเรียนลองจับคู่ภาพกับภาพในสมัยเด็กของดารานี้แต่ละคน
3. ครูถามว่านักเรียนเคยสังเกตตัวเองบ้างหรือไม่ว่ามีอะไรที่เปลี่ยนแปลงไปจากวัยเด็กบ้าง

ขั้นแสดงความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ

4. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับมิติทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยใช้การวิเคราะห์แบบภาพรวม เชื่อมโยงผลทั้งทางตรงและทางอ้อม

5. ให้นักเรียนเขียนผังความคิดแยกประเด็นย่อยเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ขั้นนำความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ

6. นักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศด้วยวิธีการคิดเชิงระบบ โดยครูให้นักเรียนใช้วิธีการอภิปราย

ขั้นปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ

7. นักเรียนแต่ละกลุ่ม แสดงวิธีการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมตามสถานการณ์ต่างๆ โดยระบุถึงผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมของวิธีการที่นักเรียนเลือกที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยมีนักเรียนและครูช่วยกันอภิปรายและให้ข้อสังเกตหลังจบการอภิปราย

ขั้นสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

นักเรียนทบทวนผลงานการคิดเชิงระบบของตนเองและอาจารย์ประเมินผลงานการคิดของนักเรียน โดยใช้แบบประเมิน Rubric Scoring

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา
ตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ พฤติกรรมทางเพศและการดำเนินชีวิต **จำนวน** 1 คาบ
แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น
ชั้น ม.4 **ห้อง** 6 **คาบที่** 2 **เวลา** 50 นาที **วันที่** 29 พฤศจิกายน 2555
ผู้สอน นายพงศินที สัตยเทวา

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำรงชีวิต

ตัวชี้วัด ม.4-6/2 วิเคราะห์อิทธิพลครอบครัว เพื่อน สังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศและการดำเนินชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเชื่อมโยงกัน
2. นักเรียนสามารถแสดงให้เห็นถึงความตระหนักของการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมได้
3. นักเรียนอธิบายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศ โดยระบุถึงปัจจัยทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่มีผลต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมได้

สาระสำคัญ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

1. อิทธิพลที่เกิดจากตนเอง (ด้านสังคม)
  - 1.1 พัฒนาการทางเพศ การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายอารมณ์และสังคมของวัยรุ่น มีผลต่อแรงผลักดันทางเพศ บทบาททางเพศ และพฤติกรรมทางเพศ
  - 1.2 สภาพจิตใจและอารมณ์ จิตใจและอารมณ์ของวัยรุ่น มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ทำให้เกิดอารมณ์เปลี่ยนแปลงได้ง่าย อารมณ์ดังกล่าวถือเป็นแรงขับทางเพศให้แสดงพฤติกรรมทางเพศต่างๆออกมา
  - 1.3 ผลจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ วัยรุ่นที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ย่อมกระทบต่อวัยรุ่นทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ

1.4 ผลจากการใช้สารเสพติด สารเสพติดส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ และอารมณ์ของผู้เสพ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศทั้งสิ้น

1.5 การขาดความนับถือตนเอง การขาดความเคารพตนเอง และให้ความสำคัญ ต่อพฤติกรรมทางเพศ บทบาททางเพศ รู้จักวางตัวอย่างเหมาะสมทำให้ตัวเองเกิดคุณค่า และเป็น ที่นิยมชมชอบ

1.6 การขาดคุณธรรมจริยธรรม บุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักแยกแยะความดี ความชั่วจากมโนธรรมของตนเอง จะเป็นที่รักใคร่ของผู้อื่น สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่าง มีความสุข

2. อิทธิผลจากภายนอก (ด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม)

หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกต่างๆที่สามารถกระตุ้นผู้รับรู้ให้เกิดอารมณ์ทางเพศขึ้น ซึ่งสิ่งเร้าเหล่านี้มีหลายรูปแบบ ได้แก่

1. สื่อรูปแบบต่างๆ

ในปัจจุบันมีสื่อหลากหลายรูปแบบที่กระตุ้นให้วัยรุ่นเกิดอารมณ์ทางเพศ โดยเฉพาะสื่อ ทางเพศ เป็นสื่อที่นำเสนอภาพหรือข้อมูลที่ให้ความรู้เรื่องเพศ มีทั้งสื่อที่สร้างสรรค์และไม่ สร้างสรรค์

สื่อที่สร้างสรรค์ คือ สื่อที่ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศ ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ที่ถูกวิธี การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ เป็นต้น ส่วนสื่อที่ไม่สร้างสรรค์แบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ คือ ระดับของสื่อทางเพศที่ห้ามมีการเผยแพร่ในสังคมไทยอย่างเด็ดขาด ส่วนระดับที่สอง เป็นสื่อทาง เพศที่ต้องห้าม เนื่องจากเป็นผลมาจากศีลธรรมอันดีงามของสังคมไทย

ความหลากหลายของสื่อที่กล่าวมาข้างต้นนั้น วัยรุ่นบางคนก็ไม่สามารถแยกแยะสื่อที่ สร้างสรรค์กับสื่อที่มาสร้างสรรค์ได้ จึงได้รับเอาข้อมูลเรื่องเพศมาจากสื่อทั้งสองประเภท สื่อที่ไม่ สร้างสรรค์จึงมีการผลิตและเผยแพร่มากขึ้นทุกวัน ทั้งในรูปแบบหนังสือและวารสารต่างๆ สื่อที่อยู่ใน รูปของภาพยนตร์ก็มี และที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ปัจจุบัน ระบบอินเทอร์เน็ตได้ถูกนำมาใช้เป็นสื่อ ทางเพศอีกช่องทางหนึ่ง บางกรณีก็นำเสนอผ่านเว็บไซต์ บางกรณีก็นำเสนอในรูปแบบเกมออนไลน์ และจะเห็นได้ว่า ระบบนี้บางทีก็ขาดการดูแล และการจัดการที่ดี จึงทำให้มีการเผยแพร่ลุกลาม อย่างรวดเร็ว นอกจากจะยั่วยุและกระตุ้นให้วัยรุ่นเกิดอารมณ์ทางเพศได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นแล้วยัง อาจนำไปสู่การมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอีกด้วย

จากความสำคัญของ สื่อในรูปแบบต่างๆที่กล่าวมา อาจกล่าวได้ว่า สื่อที่กล่าวมาจัดเป็น สิ่งร่ายกายนอกที่สำคัญ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องตลอดจนวัยรุ่นต้องให้ความสำคัญในการระมัดระวังในการ เลือกรับสื่อที่ถูกประเภทด้วย

2. สภาพทางสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไป

ในปัจจุบันคงต้องยอมรับกันว่า สภาพทางสังคมและวัฒนธรรมไทยได้เปลี่ยนไป เนื่องจาก มีการรับเอาวัฒนธรรมของชาติตะวันตกให้มามีบทบาทในการดำเนินชีวิต ประจำวันมากขึ้น ทำให้ วัยรุ่นไทยมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น ทั้งทางด้านการแต่งกาย การคบเพื่อนต่างเพศ ซึ่งมีอิสระ มากขึ้น นอกจากนี้ ปัจจุบันสภาพของครอบครัวไทยเปลี่ยนไป ผู้ปกครองมีเวลาใกล้ชิดกับบุตร หลานน้อยลง ซึ่งเป็นผลมาจากสภาพของภาวะทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังพบว่า ความมีอิสระ ของสื่อต่อการนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเพศ สิ่งต่างๆเหล่านี้จัดได้ว่าเป็นสิ่งร่ายกายนอกที่ สำคัญที่สามารถจะเฝ้าและ กระตุ้นให้วัยรุ่นเกิดความต้องการทางเพศขึ้นได้ โดยเฉพาะหากขาด การดูแลและการควบคุมที่ถูกต้องเหมาะสม

3. ค่านิยมและประเพณีที่ไม่เหมาะสมในบางลักษณะของวัยรุ่น

ผลจากสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมทางสังคมไทยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศที่เปลี่ยน ไป สางผลให้วัยรุ่นไทยเกิดค่านิยมและมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในหลายลักษณะ เป็นต้นว่า ค่านิยม ในเรื่องการแต่งกายตามสมัยนิยม (Fashion) ที่มากเกินไปของวัยรุ่น โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่ อาจเกิดขึ้น เช่น การสวมเสื้อผ้าที่รัดรูปทำให้เห็นส่วนเว้าส่วนโค้ง หรือการเปิดเผยสัดส่วนของ ร่างกายมากเกินไปของเพศหญิง ซึ่งการแสดงออกดังกล่าวอาจกระตุ้นและยั่วยุให้เพศชายเกิด ความอารมณ์ทางเพศ ได้ นอกจากนี้ยังพบว่า วัยรุ่นมักจะมีค่านิยมเกี่ยวกับความต้องการในการ แสดงออกโดยอิสระ เป็นต้นว่า การเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน การสวมใส่สร้อยร่างกายของเพศตรงข้าม หรือการจับมือถือแขน กอดจูบกันในที่สาธารณะ การอยู่ลำพังสองต่อสอง หรือการไม่ให้ ความสำคัญเรื่องการรักษาพรหมจรรย์ ฯลฯ ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้ถือว่าเป็นปัจจัยภายนอกที่สำคัญ มากๆเพราะถือว่าเป็น ความคิดของวัยรุ่นที่เป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ถ้าได้รับการเรียนรู้มา แบบผิดๆ และไม่สามารถควบคุมอารมณ์ทางเพศไว้ได้ก็อาจทำให้เกิดความผิดพลาดครั้งยิ่ง ใหญ่ ของชีวิตเลยก็ได้ วัยรุ่นจึงควรตระหนักในการควบคุมอารมณ์ทางเพศให้อยู่ในสภาวะที่เหมาะสม และควรมีสติยั้งคิดอยู่ตลอดเวลาด้วย

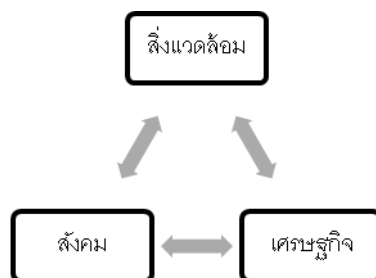
กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นนำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน

1. ครูแสดงภาพจากละครที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรุนแรงทางพฤติกรรมทางเพศให้นักเรียนดู จากนั้นถามนักเรียนว่ามีนักเรียนคนใดเคยพบเห็นเหตุการณ์เหล่านี้ในชีวิตจริงของตนเองบ้าง
2. ครูถามนักเรียนต่อว่า นักเรียนคิดว่ามีปัจจัยสิ่งใดที่สามารถส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนได้บ้าง
3. ครูนำเสนอสถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเท่าๆกัน จากนั้นแจกข่าวที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
4. ครูนำเสนอสถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเท่าๆกัน จากนั้นแจกข่าวที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นแสดงความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ

1. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับมิติทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยใช้การวิเคราะห์แบบภาพรวม เชื่อมโยงผลทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. ให้นักเรียนเขียนผังความคิดแยกประเด็นย่อยเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมทางเพศ ในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ขั้นนำความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ

1. นักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนการจัดการอภิปรายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศ ด้วยวิธีการคิดเชิงระบบ

ขั้นปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ

1. นักเรียนแต่ละกลุ่ม อภิปรายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศ โดยระบุถึงปัจจัยทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่มีผลต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยมีนักเรียนและครูช่วยกันอภิปรายและให้ข้อสังเกตหลังจบการอภิปราย

ขั้นสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

1. นักเรียนทบทวนผลงานการคิดเชิงระบบของตนเองและอาจารย์ประเมินผลงานการคิดของนักเรียน โดยใช้แบบประเมิน Rubric Scoring

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา
ตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ค่านิยมทางเพศกับวัฒนธรรม   **จำนวน** 1 คาบ
แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ค่านิยมทางเพศ, อิทธิพลของวัยรุ่น   **ชั้น** ม.4 **ห้อง** 6 **คาบที่** 3
วันที่ 7 ธันวาคม 2555 **เวลา** 50 นาที   **ผู้สอน** นายพงศินที สัตยเทวา

สาระที่ 2   ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน   พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำรงชีวิต

ตัวชี้วัด   ม.4-6/2 วิเคราะห์ค่านิยมเรื่องเพศ ตามวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมอื่นๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นทั้ง ในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมได้
2. นักเรียนสามารถระบุคุณค่าของการมีค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมได้
3. นักเรียนนำเสนอภาพเกี่ยวกับค่านิยมทางเพศที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง

สาระสำคัญ

ค่านิยมทางเพศ

ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกอย่างเปิดเผยในเรื่องเพศ โดยเฉพาะในวัยรุ่นหญิงหากมีค่านิยมทางเพศที่ไม่ถูกต้อง ก็จะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอีกมาก โดยเฉพาะเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งเป็นเรื่องเสียหายที่ไม่ควรให้เกิดขึ้นไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม

ค่านิยมทางเพศ (Sexual Value) หมายถึง หลักการพื้นฐานที่บุคคลยึดเป็นหลักในการปฏิบัติเพื่อดำเนินชีวิตซึ่งเกี่ยวกับเรื่องเพศ โดยค่านิยมทางเพศของบุคคลเกิดจากการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ในสถาบันครอบครัว ระบบการศึกษา ประสบการณ์ กระบวนการขัดเกลาและถ่ายทอดทางสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ

ค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิต

ค่านิยมของวัยรุ่นหลายประการสามารถชักนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เช่น พฤติกรรมนิยมมีแฟนในวัยเรียน พฤติกรรมที่วัยรุ่นเรียกว่า “กิ๊ก” ซึ่งวัยรุ่นยังมีความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับค่านิยมเหล่านี้ไม่ถูกต้อง ถึงแม้ว่าจะมองดูทันสมัย แต่ถ้านำมาปฏิบัติจะนำพาชีวิตไปสู่ทางเสื่อมได้ง่าย ถ้าไม่รู้จักรากการปฏิบัติและวางตัวให้เหมาะสมกับวัย ซึ่งวัยรุ่นยังขาดประสบการณ์ที่เพียงพอในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่ต้องเรียนรู้อีกมาก

ค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมจะช่วยส่งเสริมให้ชีวิตมีคุณค่า ในที่นี้จะนำเสนอค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิต เพื่อที่จะได้พิจารณานำไปปฏิบัติ ดังนี้

1. ค่านิยมรักษานวลสงวนตัว เรื่องการปฏิบัติตนของเพศหญิงที่เรียกว่า การรักษานวลสงวนตัว เป็นสิ่งที่ถือปฏิบัติสืบต่อกันมาแต่โบราณกาล ซึ่งในปัจจุบันค่านิยมนี้ยังใช้ได้คืออยู่ เพราะช่วยป้องกันภัยทางเพศได้ สังคมไทยยังถือเรื่องความบริสุทธิ์ของผู้หญิงเป็นสิ่งสำคัญและมีคุณค่า การปฏิบัติตนเพื่อรักษานวลสงวนตัวนั้น ไม่ใช่ตัดความสัมพันธ์ในการคบหาสมาคมกับผู้ชายโดยสิ้นเชิง แต่จะเน้นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่เหมาะสมต่อกัน เช่น วัยรุ่นหญิงไม่ควรเปิดโอกาสให้เพื่อนชายได้ใกล้ชิดมากเกินไปจนเกินขอบเขต โดยปล่อยให้จับมือถือแขนโอบกอด ซึ่งการปฏิบัติเช่นนี้สังคมจะมองคุณค่าในตัวของคุณหญิงลดลง ดังนั้นผู้หญิงทุกคนควรไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนที่จะแสดงพฤติกรรมเหล่านี้ เพราะการวางตัวให้เหมาะสมกับวัยจะเป็นที่ชื่นชมของสังคมมากกว่า

2. ค่านิยมการให้เกียรติและการวางตัว การให้เกียรติซึ่งกันและกันและการวางตัวที่เหมาะสมทางเพศ เป็นเรื่องที่ยุ่รุ่นควรศึกษาเรียนรู้ และนำมาปฏิบัติทั้งต่อเพื่อนเพศเดียวกันและเพศตรงข้ามเพราะเป็นสิ่งที่สามารถยืดเหนี่ยวน้ำใจระหว่างเพื่อนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น การให้เกียรติและการวางตัวที่ดีทางเพศนั้น ทั้งวัยรุ่นชายหญิงจะต้องแสดงออกต่อกันด้วยความจริงใจ เช่น วัยรุ่นชายควรใช้คำพูดที่สุภาพ ไม่พูดก้าวร้าว ดูหมิ่นศักดิ์ศรีเพื่อนหญิง ควรแสดงความห่วงใยในสวัสดิภาพและความปลอดภัยของเพื่อนหญิง ไม่ฉวยโอกาสใกล้ชิดเพื่อนหญิงเพื่อจับมือถือแขนหรือลวนลามให้ได้รับความเสียหาย ต้องวางตัวในฐานะเพื่อนให้เพื่อนหญิงไว้ใจ อุ่นใจ ส่วนวัยรุ่นหญิงควรให้เกียรติเพื่อนชายเช่นกัน เช่น ใช้คำพูดที่สุภาพเรียบร้อย แสดงความมีน้ำใจ ไม่แต่งกายล่อแหลมเพื่อยั่วชวนเพื่อนชายด้วยการนุ่งน้อยห่มน้อยขึ้น ปฏิเสธการไปไหนด้วยกันสองต่อสองกับเพื่อนชาย ที่จะเป็นเหตุให้ตนเองไม่ปลอดภัยและสังคมมองไม่ดีได้ เป็นต้น

3. ค่านิยมสร้างคุณค่าความดีงามในจิตใจ ความดีงามในจิตใจเป็นสิ่งมีคุณค่า เพราะเป็นสิ่งที่บุคคลทั่วไปในสังคมยอมรับ วัยรุ่นในฐานะที่กำลังเป็นวัยเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพในอนาคต จึงควรสร้างโอกาสอันดีในการเรียนรู้ฝึกฝนอบรมตัวเองทางด้านจิตใจ ให้เจริญพัฒนาอย่างมีคุณค่าจนเป็นที่ยอมรับของสังคม

การสร้างคุณค่าในตัวเองทางจิตใจนั้นสามารถปฏิบัติได้หลายวิธี เช่น การยึดเหนี่ยวจิตใจด้วยหลักทางศาสนาที่ตนนับถือ ซึ่งทุกศาสนาล้วนสอนให้ทุกคนเป็นคนดี วิทยาลัยจึงควรศึกษาทำความเข้าใจในศาสนาของตนเองว่า การปฏิบัติในเรื่องใดสามารถนำมาปรับใช้ให้เข้ากับสภาพชีวิตของตนเองได้ก็ให้นำมาปฏิบัติ ในเรื่องเพศก็เช่นกันเดียวกัน ศาสนาไม่มีข้อห้ามแต่ต้องปฏิบัติให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เพศ และวัยของตนเองไม่หมกมุ่นฟุ้งซ่านจนเกินขอบเขตก็จะช่วยสร้างชีวิตที่ดีในอนาคตได้

อิทธิพลที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศ

ด้านสังคม

1. ศาสนา คำสอนของศาสนาต่างๆ จะมีคำสอนให้บุคคลมีค่านิยมที่ดีในเรื่องเพศ ไม่ให้ประพฤตินิสิตลธรรม
2. เจตคติทางเพศของเพศหญิงและเพศชาย เกิดจากการศึกษาเล่าเรียน และการเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิต หากมีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ชีวิตที่ดี ย่อมจะส่งผลให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติตามค่านิยมทางเพศได้อย่างถูกต้อง
3. เจตคติทางเพศของพ่อแม่ที่ถ่ายทอดประสบการณ์สู่ลูก จากการสั่งสอนและอบรมและปลูกฝังค่านิยมทางเพศในวัยเด็ก โดยส่วนใหญ่เด็กผู้ชายมักจะลอกเรียนแบบค่านิยมจากพ่อ เด็กผู้หญิงมักจะลอกเรียนแบบค่านิยมจากแม่ เช่น เด็กในครอบครัวที่พ่อแม่ทะเลาะกันและมักจะเห็นพ่อทำร้ายร่างกายแม่อยู่เสมอ อาจส่งผลให้เด็กมีค่านิยมทางเพศที่ส่อไปในทางเบี่ยงเบนทางเพศ หรือ อาจรู้สึกกลัวต่อการมีคู่ครองเป็นต้น
4. บุคลิกภาพ ลักษณะของบุคคลซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และมีการแสดงออกให้เห็นได้ทั้งจากภายนอกและภายใน เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้แสดงพฤติกรรมทางเพศ เช่น การแต่งกาย การพูดจา
5. ความรู้สึกผิดทางเพศ จะเป็นตัวยับยั้งหรือจำกัดความอิสระทางเพศ เช่น การครอบงำว่าเป็นหญิงต้องรักษานวลสงวนตัว
6. บรรทัดฐานทางสังคม ในเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ

ด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ

7. สภาพแวดล้อมและเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมในอดีตกับปัจจุบันแตกต่างกันมาก ในปัจจุบันมีสิ่งช่วย สถานะบันเทิงเจริญมั่งคั่งต่างๆ ศูนย์การค้า ปัญหาสารเสพติด และความรุนแรง ซึ่งส่งผลต่อค่านิยมทางเพศ

ค่านิยมทางเพศตามสังคมและวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นมรดกของสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นด้วยภูมิปัญญา เพื่อเป็นวิถีชีวิตของคนในสังคม เป็นกฎระเบียบหรือมาตรฐานของพฤติกรรมที่คนในสังคมยอมรับ โดยเป็นตัวกำหนด ขั้วกลาง สร้างสรรค์มนุษย์ให้มีชีวิตที่ดีงาม โดยวัฒนธรรมมีผลต่อค่านิยมทางเพศ ดังนี้

1) ค่านิยมทางเพศตามสังคมและวัฒนธรรมไทย

1.1) บรรทัดฐานทางครอบครัวและสังคม ค่านิยมทางเพศตามสังคมและวัฒนธรรมไทยในอดีตมีความแตกต่างจากในปัจจุบันอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากในอดีตบุตรหลานจะถูกปลูกฝังโดยการอบรมเลี้ยงดูให้เคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดาอย่างเคร่งครัด วิถีชีวิตตลอดจนวิธีการดำเนินชีวิตจะต้องอยู่ในขอบเขตที่ทางครอบครัวได้วางเอาไว้ รวมทั้งปัจจัยทางสังคมและสภาพแวดล้อมก็ยังไม่เอื้ออำนวยอย่างเช่นปัจจุบัน ค่านิยมทางเพศในอดีตมีลักษณะดังนี้

ตัวอย่างค่านิยมทางเพศในอดีต

(1) ผู้หญิงต้องอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือนเพียงอย่างเดียว จึงทำให้ผู้หญิงต้องถูกกดขี่ข่มเหงด้วยความไม่เสมอภาคทางเพศ

(2) ผู้ชายมักเป็นใหญ่ในบ้าน และมีอำนาจในการตัดสินใจทุกอย่าง ส่วนผู้หญิงมีหน้าที่เพียงแค่อุ้มน้ำและบุตรเท่านั้น

(3) การนัดพบกัน ในอดีตสามารถพบกันได้โดยการแนะนำจากผู้ใหญ่หรือพบกันตามวัดในเทศกาลต่างๆ ไม่มีโอกาสได้มาพบกันในสถานที่สาธารณะอย่างเช่นในปัจจุบัน

(4) ผู้หญิงต้องไม่แสดงกริยายั่วยวน แสดงท่าทีเชื้อเชิญหรือให้โอกาสผู้ชายได้เข้ามาใกล้ชิด

(5) การถูกควบคุมจากผู้ใหญ่ในเรื่องของการเลือกคนรัก การแต่งงาน ที่เรียกว่า “คลุมถุงชน” โดยให้เหตุผลถึงความคู่ควร เหมาะสม เป็นสิ่งสำคัญมากกว่าจะนึกถึงความรักของระหว่างบุคคล ทั้งนี้มักจะอ้างว่าใช้บรรทัดฐานทางครอบครัวและสังคมเป็นเครื่องตัดสินใจให้แต่งงานกัน ซึ่งอาจจะด้วยสมัครใจหรือถูกบังคับก็ตาม แต่ก็ต้องยินยอมพร้อมทั้งปลุกฝังค่านิยมของเพศหญิงให้มีความรักและซื่อสัตย์ต่อสามีเพียงคนเดียว

ตัวอย่างค่านิยมทางเพศในปัจจุบัน

ปัจจุบันสภาพครอบครัวและสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปผู้หญิงต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัวเช่นเดียวกับผู้ชาย ส่วนภาระหน้าที่การดูแลบ้านและการเลี้ยงดูบุตรก็ยังคงเป็นหน้าที่ของผู้หญิง เช่นเดิม ทั้งนี้ ผู้หญิงสามารถได้รับการศึกษาในระดับสูงๆ ได้เช่นเดียวกับผู้ชาย ผู้หญิงมีสิทธิที่จะสามารถแสดงความคิดเห็นและโต้แย้งในกรณีต่างๆ ได้ เนื่องจากได้รับสิทธิที่เท่าเทียมกัน ทำให้มีโอกาสมากขึ้นเกี่ยวกับเรื่องเพศ เช่น การเลือกฝ่ายชายที่จะมาเป็นคู่ครอง การขอย่าถ้าแต่งงานไปแล้วไม่มีความสุข การเป็นผู้นำครอบครัว เป็นต้น

1.2) สภาพแวดล้อมและเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมในอดีตกับปัจจุบันแตกต่างกันมาก ในปัจจุบันมีสิ่งยั่วยุ สถานบันเทิงเริงรมย์ต่างๆ ศูนย์การค้า ปัญหาสารเสพติด และความรุนแรง ซึ่งส่งผลให้วัยรุ่นอาจใช้ชีวิตที่หลงผิด จนอาจก่อให้เกิดเป็นปัญหาอาชญากรรมทางสังคมได้ ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ยากจน ไม่มีโอกาสศึกษาต่อ ต้องหาเลี้ยงชีพโดยไม่สุจริต เกิดความฟุ้งเฟ้อเพื่อต้องการให้ตนเองทัดเทียมกับผู้อื่น และในที่สุดก็เกิดค่านิยมทางเพศที่ผิดๆ เช่น การมีความคิดว่าการขายบริการทางเพศเป็นสิ่งที่หารายได้ให้แก่ตนเองได้อย่างรวดเร็ว เป็นต้น

1.3) สื่อเทคโนโลยี ความก้าวหน้าและรวดเร็วของสื่อเทคโนโลยี อาจเป็นสาเหตุของการทำให้เกิดค่านิยมทางเพศที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากวัยรุ่นสามารถติดต่อหรือคบเพื่อนต่างเพศที่ไม่เคยรู้จักกันได้ง่าย เพียงแต่โทรศัพท์หรือใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อในการติดต่อกัน หากใช้ในทางที่ไม่เหมาะสมหรือคุยกับบุคคลที่ไม่หวังดีด้วย อาจก่อให้เกิดปัญหาการถูกล่อลวงหรือปัญหาในทางไม่ดีอื่นๆ ตามมา

2) ค่านิยมทางเพศตามสังคมและวัฒนธรรมตะวันตก

ปัจจุบันวัฒนธรรมตะวันตกได้เข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมทางสังคมของไทยมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ก้าวหน้า รวดเร็ว ส่งผลทำให้วัยรุ่นมี

พฤติกรรมลอกเลียนแบบ และดำเนินชีวิตตามวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งวัฒนธรรมบางอย่างก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมมากมาย โดยเฉพาะการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม

การเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตกไม่ว่าจากสื่อโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือ หรือ อินเทอร์เน็ตก็ตาม ได้ทำให้ชนบทรอบนิยม จารีตประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงามของสังคมไทย เปลี่ยนไป ซึ่งวัฒนธรรมบางอย่างส่งผลดี เช่น การกล้าแสดงความคิดเห็น ความขยัน และความทุ่มเทให้กับงาน การมองโลกในแง่บวก การมีแนวคิดที่ดีต่างๆ เป็นต้น ในขณะที่วัฒนธรรมบางอย่างกลายเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี ไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย จากพฤติกรรมวัยรุ่น เช่น เสรีภาพในการคบเพื่อนต่างเพศ ซึ่งบางครั้งมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ การถูกเนื้อต้องตัวระหว่างชายกับหญิงมีมากขึ้น พฤติกรรมการแสดงออกทางเพศในที่สาธารณะ เช่น การโอบกอด การแต่งกายที่ล่อแหลม กิริยามารยาทที่ไม่เรียบร้อย การแสดงออกอย่างเปิดเผยในเรื่องเพศ หรือ การที่วัยรุ่นหญิงบางคนตามจับผู้ชาย เป็นต้น

อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในสังคมไทย พอจะสรุปได้ดังนี้

(1) ปัญหาเรื่องเพศ เช่น การคบเพื่อนต่างเพศอย่างไม่เหมาะสม การออกเที่ยวกลางคืนกับเพื่อนต่างเพศ การแต่งกายดึงดูดเพศตรงข้าม เปิดเผยให้เห็นของสงวนมากเกินไป การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน เป็นต้น

(2) ปัญหาสังคม เช่น การมั่วสุมกันในสถานเริงรมย์ การตั้งครุฑก่อนวัยอันควร การทำแท้ง การใช้สารเสพติด เป็นต้น

ดังนั้น เมื่อไม่อาจสกัดกั้นวัฒนธรรมต่างๆ ที่แพร่กระจายเข้ามาได้ จึงควรเลือกและสร้างค่านิยมในเรื่องเพศที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย เช่น ลด ละ เลิก การเที่ยวสถานบริการทางเพศ ไม่ล่าสอนทางเพศ ไม่คบเพื่อนต่างเพศโดยไม่เลือกหน้า ฝ่ายชายแสดงความเป็นสุภาพบุรุษให้เกียรติไม่ล่วงเกินสุภาพสตรี เป็นต้น

3) ค่านิยมทางเพศตามสังคมแล้ววัฒนธรรมท้องถิ่น

สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นจะค่อนข้างยึดถือขนบธรรมเนียมและประเพณีอย่างเคร่งครัด โดยถ่ายทอดของคนแต่ละรุ่นสืบต่อกันมา วัฒนธรรมท้องถิ่นชนบท เกิดจากระบบความเชื่อ ความศรัทธา ค่านิยมของบรรพบุรุษแต่ละรุ่นที่สืบต่อกันมา ซึ่งมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนใน

ชุมชนนั้นๆ เช่น หนุ่มสาวพลอดรักกันในวัดหรือสถานที่ควรสักการบูชาถือว่าห้าม การแฉ้วสาวจะ
ไปล่วงเกินหญิงสาวไม่ได้ จนกว่าหญิงสาวจะยินยอม ซึ่งหมายความว่า ได้เป็นคู่รักกันแล้ว

กระบวนการจัดกิจกรรม

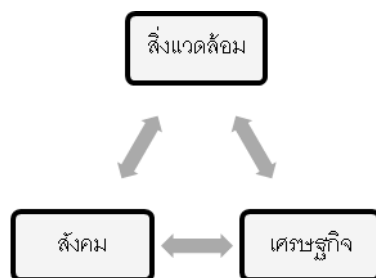
ชั้นนำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน
(การมองปัญหาหรือสถานการณ์)

1. ครูนำเสนอภาพค่านิยมทางเพศของประเทศต่างๆ จากนั้นให้นักเรียนเปรียบเทียบกับค่านิยมทาง
เพศของประเทศไทยและแบ่งกลุ่มนักเรียนเท่าๆกัน

ขั้นแสดงความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ

(การค้นหารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างต้นเหตุของปัญหา โดยการมองภาพของปัญหานักษณะ
องค์รวม มีการเชื่อมโยงกันทั้งทางตรงและทางอ้อม)

2. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ผลกระทบจากการมีค่านิยมทางเพศที่ผิดที่จะเกิดขึ้นกับมิติทาง
สิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยใช้การวิเคราะห์แบบภาพรวม เชื่อมโยงผลทั้งทางตรงและ
ทางอ้อม

3. ให้นักเรียนเขียนผังความคิดแยกประเด็นย่อยเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาของการมี
ค่านิยมทางเพศที่ผิดในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ชั้นนำความรู้มากำหนดแนวทางการปฏิบัติ

(การพยายามเปลี่ยนแปลงรูปแบบของความสัมพันธ์ของปัญหาด้วยแนวทางการปฏิบัติที่เป็น
แนวทางใหม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี)

4. นักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคำขวัญเกี่ยวกับโทษการมีค่านิยมทางเพศที่ผิด

ขั้นปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ

(การพยายามเปลี่ยนแปลงรูปแบบของความสัมพันธ์ของปัญหาด้วยแนวทางการปฏิบัติที่เป็น
แนวทางใหม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี)

5. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ออกมานำเสนอดำเนินการเกี่ยวกับโทษของการมีค่านิยมทางเพศที่ผิด โดยมี
นักเรียนและครูช่วยกันอภิปรายและให้ข้อสังเกตหลังจบการนำเสนอ
ขั้นสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

นักเรียนทบทวนผลงานกลุ่มของตนเองและกลุ่มเพื่อน และอาจารย์ประเมินผลงานการคิดเชิงระบบ
ของนักเรียน โดยใช้แบบประเมิน Rubric Scoring

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา
ตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ค่านิยมทางเพศกับวัฒนธรรม   **จำนวน** 1 คาบ
แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ค่านิยมทางเพศที่เหมาะสม   **ชั้น** ม.4 **ห้อง** 6 **คาบที่** 4
วันที่ 14 ธันวาคม 2555 **เวลา** 50 นาที   **ผู้สอน** นายพงศ์นที สัตยเทวา

สาระที่ 2   ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน   พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำรงชีวิต

ตัวชี้วัด   ม.4-6/2 วิเคราะห์ค่านิยมเรื่องเพศ ตามวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมอื่นๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถระบุผลของการมีค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่นทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมได้
2. นักเรียนสามารถระบุคุณค่าของการมีค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมได้
3. นักเรียนแสดงสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามค่านิยมทางเพศที่เหมาะสม

สาระสำคัญ

ค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิต

ค่านิยมของวัยรุ่นหลายประการสามารถชักนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เช่น พฤติกรรมนิยมมีแฟนในวัยเรียน พฤติกรรมที่วัยรุ่นเรียกว่า “กิ๊ก” ซึ่งวัยรุ่นยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยมเหล่านี้ไม่ถูกต้อง ถึงแม้ว่าจะมองดูทันสมัย แต่ถ้านำมาปฏิบัติจะนำพาชีวิตไปสู่ทางเสื่อมได้ง่าย ถ้าไม่รู้จักการปฏิบัติและวางตัวให้เหมาะสมกับวัย ซึ่งวัยรุ่นยังขาดประสบการณ์ที่เพียงพอในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่ ต้องเรียนรู้อีกมาก

ค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมจะช่วย ส่งเสริมให้ชีวิตมีคุณค่า ในที่นี้จะนำเสนอค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิต เพื่อที่จะได้พิจารณานำไปปฏิบัติ ดังนี้

1. ค่านิยมรักษานวลสงวนตัว เรื่อง การปฏิบัติตนของเพศหญิงที่เรียกว่า การรักษานวลสงวนตัว เป็นสิ่งที่ถือปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณกาล ซึ่งในปัจจุบันค่านิยมนี้ยังใช้ได้ดีอยู่ เพราะช่วยป้องกันภัยทางเพศได้ สังคมไทยยังถือเรื่องความบริสุทธิ์ของผู้หญิงเป็นสิ่งสำคัญและมีคุณค่า การปฏิบัติตนเพื่อรักษานวลสงวนตัวนั้น ไม่ใช่หวัดัดความสัมพันธ์ในการคบหาสมาคมกับผู้ชายโดยสิ้นเชิง แต่จะเน้นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่เหมาะสมต่อกัน เช่น วัยรุ่นหญิงไม่ควรเปิดโอกาสให้เพื่อน

ชายได้ใกล้ชิดมากจนเกินขอบเขต โดยปล่อยให้จับมือถือแขนโอบกอด ซึ่งการปฏิบัติเช่นนี้สังคมจะมองคุณค่าในตัวของผู้หญิงลดลง ดังนั้นผู้หญิงทุกคนควรไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนที่จะแสดงพฤติกรรมเหล่านี้ เพราะการวางตัวให้เหมาะสมกับวัยจะเป็นที่ชื่นชมของสังคมมากกว่า

2. ค่านิยมการให้เกียรติและการวางตัว การให้เกียรติซึ่งกันและกันและการวางตัวที่เหมาะสมทางเพศ เป็นเรื่องที่ยุ้ยรุ่งควรศึกษาเรียนรู้ และนำมาปฏิบัติทั้งต่อเพื่อนเพศเดียวกันและเพศตรงข้ามเพราะเป็นสิ่งที่สามารถยึดเหนี่ยวน้ำใจระหว่างเพื่อนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น การให้เกียรติและการวางตัวที่ดีทางเพศนั้น ทั้งยุ้ยรุ่งชายหญิงจะต้องแสดงออกต่อกันด้วยความจริงใจ เช่น ยุ้ยรุ่งชายควรใช้คำพูดที่สุภาพ ไม่พูดก้าวร้าว ดูหมิ่นศักดิ์ศรีเพื่อนหญิง ควรแสดงความห่วงใยในสวัสดิภาพและความปลอดภัยของเพื่อนหญิง ไม่ฉวยโอกาสใกล้ชิดเพื่อนหญิงเพื่อจับมือถือแขนหรือลวนลามให้ได้รับความเสียหาย ต้องวางตัวในฐานะเพื่อนให้เพื่อนหญิงไว้ใจ อุ่นใจ ส่วนยุ้ยรุ่งหญิงควรให้เกียรติเพื่อนชายเช่นกัน เช่น ใช้คำพูดที่สุภาพเรียบร้อย แสดงความมีน้ำใจ ไม่แต่งกายล่อแหลมเพื่อยั่วชวนเพื่อนชายด้วยการนุ่งน้อยห่มน้อยขึ้น ปฏิเสธการไปไหนด้วยกันสองต่อสองกับเพื่อนชาย ที่จะเป็นเหตุให้ตนเองไม่ปลอดภัยและสังคมมองไม่ดีได้ เป็นต้น

3. ค่านิยมสร้างคุณค่าความดีงามในจิตใจ ความดีงามในจิตใจเป็นสิ่งมีคุณค่าเพราะเป็นสิ่งที่บุคคลทั่วไปในสังคมยอมรับ ยุ้ยรุ่งในฐานะที่กำลังเป็นวัยเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพในอนาคต จึงควรสร้างโอกาสอันดีในการเรียนรู้ฝึกฝนอบรมตัวเองทางด้านจิตใจ ให้เจริญพัฒนาอย่างมีคุณค่าจนเป็นที่ยอมรับของสังคม

การสร้างคุณค่าในตัวเองทางจิตใจนั้นสามารถปฏิบัติได้หลายวิธี เช่น การยึดเหนี่ยวจิตใจด้วยหลักทางศาสนาที่ตนนับถือ ซึ่งทุกศาสนาล้วนสอนให้ทุกคนเป็นคนดี ยุ้ยรุ่งจึงควรศึกษาทำความเข้าใจในศาสนาของตนเองว่า การปฏิบัติในเรื่องใดสามารถนำมาปรับใช้ให้เข้ากับสภาพชีวิตของตนเองได้ก็ให้นำมาปฏิบัติ ในเรื่องเพศก็เช่นกันเดียวกัน ศาสนาไม่มีข้อห้ามแต่ต้องปฏิบัติให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เพศ และวัยของตนเองไม่หมกมุ่นฟุ้งซ่านจนเกินขอบเขตก็จะช่วยสร้างชีวิตที่ดีในอนาคตได้

ค่านิยมทางเพศที่ถูกต้อง

ในประเทศไทย มีความเป็นไทย มีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์

เฉพาะตัวโดยเฉพาะค่านิยม ในเรื่องเพศ ซึ่งมีมุมมองได้ 2 ทาง ดังนี้คือ

1. ค่านิยมทางเพศในเรื่องที่ไม่ถูกต้องสำหรับคนไทย ได้แก่

1.1 การไม่เผยแพร่ความจริงในเรื่องเพศหรือการไม่ให้ความรู้เรื่องเพศแก่ บุตรหลาน โดยคิดว่าเป็นเรื่องหยาบคาย หรือน่าอาย

1.2 การไม่สนับสนุนหรือส่งเสริมให้บุคคลในสังคมพูดคุยกันในเรื่องเพศอย่างเปิดเผย

1.3 การยกย่องให้เพศชายเป็นใหญ่กว่าเพศหญิง

1.4 การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสโดยถือว่าเพศชายไม่ผิด

ค่านิยมเหล่านี้ทำให้บุคคลในสังคมมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องรวมทั้งมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ถูกต้อง เช่น การเอาเปรียบเพศตรงกันข้ามเมื่อมีโอกาส ความไม่เสมอภาคระหว่างเพศ การดูถูกเพศตรงกันข้าม อันเป็นผลต่อความรักความผูกพัน ความสงบสุข ในครอบครัวและสังคมโดยรวม

2. ค่านิยมทางเพศที่ดีของสังคมไทย

1. หญิงไทยมักจะรักษานวลสงวนตัว ไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน

2. ชายไทยไม่ควรล่าส่อนทางเพศเพราะอาจเกิดผลเสียโดยการติดโรค

3. ชายไทยมีความรับผิดชอบต่อเพศหญิง ไม่หลอกลวง ไม่ข่มเหงน้ำใจ

4. ชายไทยรับผิดชอบต่อครอบครัว

วัยรุ่นในปัจจุบันควรมีเจตคติที่ดีว่าทั้งสองเพศมีความสำคัญเท่าเทียมกัน การสร้างสรรค์สังคมจึงจะเกิดขึ้น ค่า นิยมดังกล่าวเป็นสิ่งที่ดีและยังใช้ได้สังคมปัจจุบัน วัยรุ่นจึงควรรักษาค่านิยมที่ดีไว้เพื่อป้องกันปัญหาที่จะตามมา เช่น ครอบครัวแตกแยก โรคทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครภันนอกสมรส การค้าประเวณี การล่าส่อนทางเพศ เป็นต้น หลักในการเลือกคู่ครองสภาพปัจจุบันชายและหญิงมักตัดสินใจเลือกคู่ครองด้วยตนเองโดยไม่ขอคำปรึกษาจากพ่อแม่และญาติพี่น้อง หรือผู้ใหญ่ จึงทำให้ชีวิตมีทั้งประสบผลสำเร็จและล้มเหลวได้หลักในการเลือกคู่ครองโดยทั่วไปพอสรุปได้ดังนี้

1. มีความรักเป็นพื้นฐาน เพราะความรักเป็นการแสดงความรู้สึกถึงความผูกพัน ความห่วงแหน ความห่วงใยจึงมีความรักใคร่ในคู่ครองที่เราเลือกและควรเลือกคู่ครองที่รักเรา

2. มีสภาวะด้านต่างๆเหมาะสม เช่น

2.1 อายุ ควรอยู่ในเกณฑ์ที่บรรลุนิติภาวะแล้ว ชายควรมีอายุ 25-30 ปี ฝ่ายหญิง ควรมีอายุ 20-25 ปี มีความพร้อมทางร่างกาย

2.2 สุขภาพร่างกาย การแต่งงานนั้นนอกจากมีความพร้อมทางร่างกายที่จะให้กำเนิดลูกได้ แล้วควรจะต้องคำนึงถึงสุขภาพด้วย เช่น โรคประจำตัว โรคทางพันธุกรรม เพราะสิ่งเหล่านี้จะมีผลกระทบต่อชีวิตสมรสได้ ดังนั้นจึงสมควรตรวจสุขภาพและถ้าพบว่ามีโรคภัยไข้เจ็บต้องรักษาให้หายเสียก่อน

2.3 วุฒิภาวะทางอารมณ์ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับผู้ครองเรือน เพราะวุฒิภาวะทางอารมณ์จะเป็นผู้สุขุมรอบคอบ มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และสามารถปรับตัวได้ดี

2.4 ระดับสติปัญญา คู่สมรสควรมีระดับสติปัญญาใกล้เคียงกัน เพราะหากสติปัญญาแตกต่างกันมักจะคุยกันไม่รู้เรื่อง

2.5 คู่สมรสควรมีบุคลิกภาพและรสนิยมใกล้เคียงกัน

2.6 ศาสนาแต่ละศาสนาจะมีศาสนพิธีแตกต่างกันถ้าคู่สมรสต่างศาสนาควรมีการพูดคุยตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในพิธีกรรมของศาสนาแต่ละฝ่ายเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในครอบครัว

2.7 วัฒนธรรม เป็นวิธีการดำเนินชีวิตสืบทอดกันมา วัฒนธรรมที่คล้ายกันย่อมปรับตัวเข้ากันได้ง่าย

2.8 ฐานะทางเศรษฐกิจ ต้องใกล้เคียงกัน มีการวางแผนการใช้จ่ายในครอบครัว

ผลของการมีค่านิยมทางเพศที่ถูกต้อง

ด้านเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจเกิดการพัฒาเนื่องมาจากทุกคนทำตามหน้าที่ของตนไม่เกิดการล่วงเกินกัน

ด้านสังคม

สังคมมีความเป็นระเบียบและลดอาชญากรรม

ด้านสิ่งแวดล้อม

ลดการเกิดของสถานที่อโคจรต่างๆ และทรัพยากรที่ใช้กับสถานที่อโคจรเหล่านั้น

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

(การมองปัญหาหรือสถานการณ์)

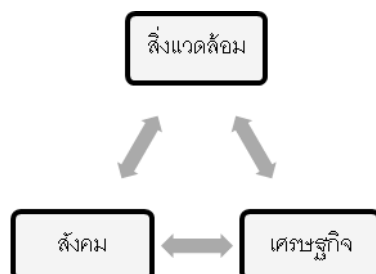
1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละเท่าๆกัน จากนั้นแจกซอง “เรื่องเล่าจากภาพ” พร้อมกับให้นักเรียนเรียงภาพเหล่านั้นให้เป็นเรื่องราว

2. ครูให้นักเรียนคิดประโยคเกี่ยวกับการมีค่านิยมทางเพศเหมาะสมจากเรื่องราวเหล่านั้น

ขั้นแสดงความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ

(การค้นหารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างต้นเหตุของปัญหา โดยการมองภาพของปัญหานักษณะองค์รวม มีการเชื่อมโยงกันทั้งทางตรงและทางอ้อม)

2. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ผลประโยชน์จากการมีค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมที่จะเกิดขึ้นกับมิติทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยใช้การวิเคราะห์แบบภาพรวม เชื่อมโยงผลทั้งทางตรงและทางอ้อม

3. ให้นักเรียนเขียนผังความคิดแยกประเด็นย่อยเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากประโยชน์ของการมีค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
ขั้นนำความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ

(การพยายามเปลี่ยนแปลงรูปแบบของความสัมพันธ์ของปัญหาด้วยแนวทางการปฏิบัติที่เป็นแนวทางใหม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี)

4. นักเรียนในแต่ละกลุ่มออกมาจับสถานการณ์จำลองที่ครูกำหนดไว้จากนั้น นำไปปรึกษากันภายในกลุ่ม เกี่ยวกับการแสดงค่านิยมทางเพศที่ถูกต้อง
ขั้นปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ

(การพยายามเปลี่ยนแปลงรูปแบบของความสัมพันธ์ของปัญหาด้วยแนวทางการปฏิบัติที่เป็นแนวทางใหม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี)

5. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ออกมาแสดงสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการมีค่านิยมทางเพศที่ถูกต้อง โดยมีนักเรียนและครูช่วยกันอภิปรายและให้ข้อสังเกตหลังจบการนำเสนอ
ขั้นสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

นักเรียนทบทวนผลงานกลุ่มของตนเองและกลุ่มเพื่อน และอาจารย์ประเมินผลงานการคิดเชิงระบบของนักเรียน โดยใช้แบบประเมิน Rubric Scoring

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา
ตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การใช้ยาและสารเสพติด   **จำนวน** 1 คาบ
แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ยาและการใช้ยา   **ชั้น** ม.4 **ห้อง** 6 **คาบที่** 2
วันที่ 21 ธันวาคม 2555 **เวลา** 50 นาที   **ผู้สอน** นายพงศ์นที สัตยเทวา

สาระที่ 5   ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน   พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การ
 ใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

ตัวชี้วัด   ม.4-6/1 มีส่วนร่วมในการป้องกันความเสี่ยงต่อการใช้ยา การใช้สารเสพติด และ
 ความรุนแรง เพื่อสุขภาพของตนเอง ครอบครัว และสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถระบุผลของการใช้ยาอย่างผิดวิธี ในด้านสังคม เศรษฐกิจ และ
 สิ่งแวดล้อมได้
2. นักเรียนสามารถวางแผนของการใช้ยาอย่างถูกต้องสำหรับตนเอง และบุคคล
 ใกล้ชิดได้
3. นักเรียนสร้างป้ายภาพรณรงค์การใช้ยาอย่างถูกวิธีได้

สาระสำคัญ

ยา หมายถึง สารหรือวัตถุปรุงแต่งที่นำมาใช้โดยมีจุดมุ่งหมาย ๖ ประการ คือ บำบัดโรค รักษาโรคทั้งระยะสั้นและระยะยาวบรรเทาอาการเจ็บไข้ได้ป่วยป้องกันโรค วินิจฉัยโรค และเสริมสร้างสุขภาพเพื่อความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจไม่ให้เกิดความทุกข์ทรมานต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และสัตว์ ประเภทของยาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติยา ฉบับที่ ๕ พุทธศักราช ๒๕๓๐ แบ่งได้ดังนี้

1. **ยาแผนปัจจุบัน** หมายถึง ยาที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการประกอบวิชาชีพ เวชกรรม ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน หรือบำบัดโรคสัตว์

2. **ยาแผนโบราณ** หมายถึง ยาที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการประกอบโรคศิลปะ แผนโบราณ การบำบัดโรคสัตว์ที่อยู่ในตำรายาแผนโบราณที่รัฐมนตรีประกาศ หรือยาที่รัฐมนตรีประกาศเป็นยาแผนโบราณ หรือยาที่ได้รับอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนตำรายาแผนโบราณ

3. **ยาสามัญประจำบ้าน** หมายถึง ยาแผนปัจจุบัน หรือยาแผนโบราณที่รัฐมนตรีประกาศเป็นยาสามัญประจำบ้าน เรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า “ **ยาตำราหลวง** ” ก็ได้ ยาจำพวกนี้ถือว่าควรมีไว้ประจำบ้าน ถ้าเกิดเจ็บป่วยเล็กน้อยจะได้รักษาได้ทันที

4. **ยาอันตราย** หมายถึง ยาแผนปัจจุบัน ยาแผนโบราณ ที่รัฐมนตรีประกาศเป็น ยาอันตราย ยาประเภทนี้หากนำมาใช้ไม่ถูกต้อง โดยใช้ขนาดมากกว่าที่กำหนดไว้ ก็เกิดอันตรายต่อผู้ใช้ยาได้ ตามกฎหมายยาอันตรายจะต้องจำหน่ายโดยเภสัชกร หรือผู้ที่อยู่ในความควบคุมของเภสัชกรเท่านั้น

5. **ยาควบคุมพิเศษ** หมายถึง ยาแผนปัจจุบันหรือยาแผนโบราณที่รัฐมนตรีประกาศเป็น ยาควบคุมพิเศษ การจำหน่ายยาประเภทนี้ จะต้องมีใบสั่งแพทย์เท่านั้น ยาควบคุมพิเศษที่รู้จักกันแพร่หลาย เช่น ยานอนหลับยาระงับประสาท ยาที่มีฤทธิ์ต่อจิตและประสาท เพราะยาเหล่านี้ อาจทำให้เสพติดได้

6. **ยาบรรจุเสร็จ** หมายถึง ยาแผนปัจจุบันที่ได้ผลิตขึ้นเสร็จในรูปต่างๆ ทาง เภสัชกรรม ซึ่งบรรจุในภาชนะหรือหีบห่อที่ปิดหรือผนึกไว้ และมีฉลากครบถ้วนตาม พระราชบัญญัติ

7. **ยาสมุนไพร** หมายถึง ยาที่ได้จากพฤกษชาติ สัตว์ หรือแร่ ซึ่งมีได้ผสมปรุงหรือ แปรสภาพ

8. **ยาเฉพาะที่** หมายถึง ยาแผนปัจจุบันหรือยาแผนโบราณที่มุ่งหมายใช้เฉพาะที่ กับผิวหนัง หู ตา จมูก ปาก ทวารหนัก ช่องคลอด หรือท่อปัสสาวะ

9. **ยาใช้ภายนอก** หมายถึง ยาแผนปัจจุบันหรือยาแผนโบราณที่มุ่งหมายสำหรับใช้ ภายนอก

การใช้ยาไม่ถูกต้องอาจก่อให้เกิดอันตรายได้ ดังนี้

1. **การใช้ยาเกินขนาด (Overdose)** ขนาดของยาที่ใช้ในการรักษาโรคมีความสำคัญอย่างยิ่งในการใช้ยาให้ได้ผล เนื่องจากประสิทธิภาพของยาจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีปริมาณของยานั้น ออกฤทธิ์สูงพอที่จะให้ผลในการรักษา แต่ถ้ามีปริมาณของยาสูงกว่าระดับในการรักษา จะเกิดอันตรายต่อสุขภาพ และเสียชีวิต

2. **อาการแทรกซ้อนของยา (Side Effect)** อาการแทรกซ้อนหรืออาการข้างเคียง เป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นควบคู่กับผลทางการรักษาของยาโดยทั่วไป อาการแทรกซ้อนที่มักพบอยู่เสมอ เช่น การกินยาแก้แพ้ ทำให้วังงนอน ซึมเซา การใช้ยาประเภทโคเคอิน แก้ไอ อาจทำให้เกิดอาการท้องผูก ยาลดกรดบางชนิดก็อาจทำให้เกิดอาการท้องเดิน เป็นต้น

3. **การดื้อยา (Drug Tolerance)** คือ สภาวะที่ร่างกายตอบสนองต่อฤทธิ์ของยาลดลง ทำให้ต้องเพิ่มขนาดยาในการรักษามากขึ้น เป็นสาเหตุให้การใช้ยาชนิดนี้ไม่ได้ผล จำเป็นต้องเปลี่ยนยาใหม่ หรือการใช้ยาไม่ครบขนาดตามที่แพทย์สั่ง หรือรับประทานยาชนิดเดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานาน จนยารักษาโรคนั้นไม่สามารถรักษาโรคให้หายได้ หรือผู้ป่วยใช้ยารักษาอยู่เพียงระยะหนึ่ง แล้วหยุดยา ทั้งที่โรคยังไม่หายขาด ในกรณีนี้จะทำให้โรคที่ยังไม่ตายคือต่อยา โดยการสร้างเอนไซม์ (Enzyme) ขึ้นมาเพื่อทำลายยา หรือโดยการปรับตัวเอง แล้วถ่ายทอดคุณสมบัตินี้ไปยังเชื้อที่แบ่งตัวใหม่ ฉะนั้นเมื่อโรคกำเริบขึ้นอีก การใช้ยาชนิดเดิมรักษาจึงไม่ได้ผล ต้องเปลี่ยนวิธีการรักษา และใช้ปริมาณยาเพิ่มมากขึ้น อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตได้ เมื่อจำเป็นต้องรับประทานยาติดต่อกันเป็นเวลานาน ควรปรึกษาแพทย์ก่อนใช้ยาทุกครั้ง

4. **การแพ้ยา (Allergy)** คือ การที่ร่างกายมีปฏิกิริยาต่อยา เมื่อร่างกายได้รับยาเข้าไป ๒๔- ๔๘ ชั่วโมง ร่างกายจะสร้างภูมิคุ้มกันขึ้นเพื่อต่อต้านยาชนิดนั้น และเมื่อได้รับยาชนิดเดิมซ้ำอีกจะเกิดปฏิกิริยากับภูมิคุ้มกันที่ร่างกายสร้าง การแพ้ยา

5. **การใช้ยาเกินขนาด** เป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นเนื่องจากผู้ป่วยมีความทนต่อยาได้น้อยกว่าคนปกติ ทั้งๆ ที่ได้รับยาในขนาดปกติ อาจทำให้เกิดอันตรายได้เนื่องจากมีระดับยาในเลือดมากกว่าปกติ

6. **การใช้ยาหลายชนิดพร้อมกัน** การกินยามากกว่าหนึ่งชนิดพร้อมกัน อาจทำให้เกิดผล ๒ ประการ คือ

6.1 ผลในทางสัมฤทธิ์กัน

6.2 ผลในทางที่ฤทธิ์หักล้างกัน

7. **การใช้ยาในทางที่ผิด** มีประชาชนจำนวนมากยังเข้าใจผิดในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ยาอยู่มาก เช่น การนำยาจำพวกฮอร์โมน เช่น เพรดนิโซโลน มาใช้เป็นยาบำรุงให้อ้วน หรือนำยาแอมเฟตามีนมาเป็นยาใช้ลดความอ้วน หรือยาชยัน เป็นต้น การใช้ยาประเภทนี้ แม้ว่าจะเกิดผลที่ต้องการหรือไม่ก็ตาม แต่อันตรายจากยานั้นรุนแรงกว่าผลที่ได้รับมา

8. **การติดยา (Addiction)** เป็นอาการที่เกิดขึ้นจากการใช้ยาติดต่อกันเป็นเวลานานๆ ทำให้เกิดการติดยาได้ การติดยาจะทำให้มีผลต่ออารมณ์การรับรู้ และความประพฤติของผู้ใช้ เป็นภัยต่อสังคมเกิดความเคยชินต่อยา ต้องเพิ่มปริมาณยามากขึ้น อาจทำให้ร่างกายได้รับยาเกินขนาด เกิดเป็นพิษ หมดสติ เสียชีวิตได้

สาเหตุของการใช้ยาผิด

1. เลือกซื้อยาที่มีราคาถูก หาซื้อง่าย
2. มีความเชื่อของบุคคลต่อการใช้ผิดๆ
3. หลงเชื่อคำโฆษณาถึงสรรพคุณของยา
4. เปลี่ยนแบบบุคคลใกล้ชิด
5. ซื้อตามความนิยม
6. ขาดกฎหมาย

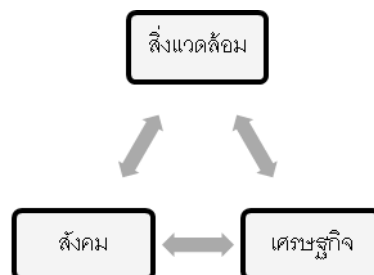
กระบวนการจัดกิจกรรม

ชั้นนำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน
(การมองปัญหาหรือสถานการณ์)

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละเท่าๆกัน จากนั้นนำยาชนิดต่างๆของจริง แสดงให้นักเรียนดู จากนั้นถามว่านักเรียนรู้จักกับยาเหล่านี้หรือไม่อย่างไร
2. ครูแจกใบความรู้เรื่องยาให้กับนักเรียน จากนั้น นำเสนอข่าวเกี่ยวกับการใช้ยาผิดวิธี จากนั้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น

ขั้นแสดงความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ
(การค้นหารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างต้นเหตุของปัญหา โดยการมองภาพของปัญหานักษณะองค์รวม มีการเชื่อมโยงกันทั้งทางตรงและทางอ้อม)

3. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ผลของการใช้ยาอย่างผิดวิธีที่จะเกิดขึ้นกับมิติทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยใช้การวิเคราะห์แบบภาพรวม เชื่อมโยงผลทั้งทางตรงและทางอ้อม

4. ให้นักเรียนเขียนผังความคิดแยกประเด็นย่อยเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากผลของการใช้ยาอย่างผิดวิธีในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ชั้นนำความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ

(การพยายามเปลี่ยนแปลงรูปแบบของความสัมพันธ์ของปัญหาด้วยแนวทางการปฏิบัติที่เป็นแนวทางใหม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี)

5. นักเรียนในแต่ละกลุ่มออกแบบป้ายรณรงค์ในเรื่องของการใช้ยาให้ถูกวิธี

ชั้นปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ

(การพยายามเปลี่ยนแปลงรูปแบบของความสัมพันธ์ของปัญหาด้วยแนวทางการปฏิบัติที่เป็นแนวทางใหม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี)

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอป้ายรณรงค์การใช้ยาอย่างถูกวิธี โดยมีนักเรียนและครูช่วยกันอภิปรายและให้ข้อสังเกตหลังจบการนำเสนอ

ขั้นสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

นักเรียนทบทวนผลงานกลุ่มของตนเองและกลุ่มเพื่อน และอาจารย์ประเมินผลงานการคิดเชิงระบบของนักเรียน โดยใช้แบบประเมิน Rubric Scoring

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา
ตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การใช้ยาและสารเสพติด จำนวน 1 คาบ

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง สารเสพติด ชั้น ม.4 ห้อง 6 คาบที่ 6

วันที่ 28 ธันวาคม 2555 **เวลา** 50 นาที **ผู้สอน** นายพงศินที สัตยเทวา

สาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

ตัวชี้วัด ม.4-6/2 วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการครอบครอง การใช้ และการจำหน่ายสารเสพติด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถระบุผลกระทบของการใช้สารเสพติดทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเชื่อมโยง

2. นักเรียนสามารถออกแบบหรือวางแผนไม่ให้นักคนใกล้ชิดเกี่ยวข้องกับการใช้สารเสพติด

3. นักเรียนสามารถแสดงการพูดเพื่อนำวให้เพื่อนและบุคคลใกล้ชิดไม่เกี่ยวข้องกับการใช้สารเสพติดโดยระบุถึงผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

สาระสำคัญ

สารเสพติด

หมายถึง สารใดก็ตามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือสารที่สังเคราะห์ขึ้น เมื่อนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดการเสพติดได้ หากใช้สารนั้นเป็นประจำทุกวัน หรือวันละหลาย ๆ ครั้ง

สถานการณ์เกี่ยวกับสารเสพติดในปัจจุบัน

ปัญหาการใช้สารเสพติดเป็นปัญหาที่บ่อนทำลายชาติทั่วโลก การปราบปรามไม่สามารถจะทำลายหรือทำได้สำเร็จโดยง่าย เพราะมีผลประโยชน์เกี่ยวพันอย่างมหาศาล ซึ่งปัจจุบันยังมีการแพร่ระบาดมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชน

ปัจจัยตามหลักระบาดวิทยา

1. บุคคล เป็นปัจจัยที่สำคัญในการแพร่ระบาดของสารเสพติดในชุมชน

2. สารเสพติด ปัจจุบันมีการปรับปรุงให้ทันสมัยมากขึ้น
3. สิ่งแวดล้อม

ปัญหาที่เกิดจากสารเสพติด

1. ปัญหาสุขภาพ ด้านร่างกายและจิตใจ
2. ปัญหาครอบครัว เกิดการทะเลาะวิวาท แยกแยก
3. ปัญหาชุมชน และสังคม ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมต่างๆ
4. ปัญหาเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อรายได้ของประเทศ งบประมาณในการพัฒนาประเทศ
5. ปัญหาสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดมลภาวะต่างๆ

สถานการณ์เสี่ยงที่นำไปสู่ปัญหาสารเสพติดในชุมชน

1. สถาบันครอบครัว สภาพครอบครัวที่แตกแยก และมีปัญหาจะนำไปสู่การใช้สารเสพติดได้
2. พฤติกรรมส่วนบุคคล การคบเพื่อน การเลียนแบบ ทำให้มีผลต่อการใช้สารเสพติด
3. กลุ่มคนที่มีแนวโน้มต่อสารเสพติดในชุมชน ผู้ที่มีอิทธิพล ผู้ผลิต
4. ความอ่อนแอทางสังคม มีแหล่งเสื่อมโทรม ชุมชนแออัด เป็นต้น
5. สถาบันทางการศึกษา การดูแลนักเรียน เพื่อน หลักสูตรการสอน
6. สถาบันทางสังคม และการเมือง ด้านมาตรการทางสังคม กฎหมายที่ย่อนยาน ื่อผลประโยชน์ต่อคนบางกลุ่ม ขาดบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมที่ถูกต้อง

การป้องกันการติดยาเสพติด

1. ป้องกันตนเอง ไม่ใช้ยาโดยมิได้รับคำแนะนำจากแพทย์ และจงอย่าทดลองเสพยาเสพติดทุกชนิดโดยเด็ดขาด เพราะติดยาหายยาก
2. ป้องกันครอบครัว ควรสอดส่องดูแลเด็กและบุคคลในครอบครัวหรือที่อยู่ร่วมกัน อย่าให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ต้องคอยอบรมสั่งสอนให้รู้ถึงโทษและภัยของยา-เสพติด หากมีผู้เสพยาเสพติดในครอบครัว จงจัดการให้เข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลให้หายเด็ดขาด การรักษาแต่แรกเริ่มติดยาเสพติดมีโอกาสหายได้เร็วกว่าที่ปล่อยไว้นานๆ
3. ป้องกันเพื่อนบ้าน โดยช่วยชี้แจงให้เพื่อนบ้านเข้าใจถึงโทษและภัยของยาเสพติด โดยมิให้เพื่อนบ้านรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ต้องถูกหลอกลวง และหากพบว่าเพื่อนบ้านติดยาเสพติด จงช่วยแนะนำให้ไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล
4. ป้องกันโดยให้ความร่วมมือกับทางราชการ เมื่อทราบว่าบ้านใดตำบลใด มียาเสพติดแพร่ระบาด

กระบวนการจัดกิจกรรม

ชั้นนำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพวิดีโอทัศน์เกี่ยวกับการรณรงค์เรื่องการใช้สารเสพติดจากนั้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิดีโอทัศน์ที่ได้ชมว่ามีจุดประสงค์ในการทำขึ้นเพื่ออะไร จากนั้นถามต่อว่าเพราะเหตุใดเราจึงไม่ควรใช้สารเสพติด

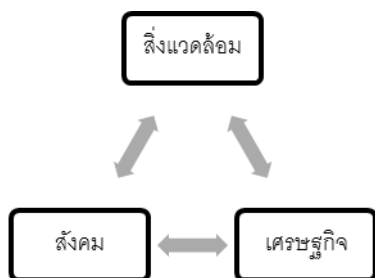
2. ครูให้นักเรียนบอกผลกระทบที่เกิดจากการใช้สารเสพติด เพื่อโยงเข้าสู่ผลกระทบของการสูบบุหรี่ใน 3 มิติ คือ มิติทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ

3. ครูนำเสนอสถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารเสพติด โดยการแสดงคลิปวิดีโอเกี่ยวกับโทษของการใช้สารเสพติดให้นักเรียนดูและแบ่งกลุ่มนักเรียนเท่าๆกัน

ชั้นนำแสดงความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ

(การค้นหารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างต้นเหตุของปัญหา โดยการมองภาพของปัญหานักษณะองค์รวม มีการเชื่อมโยงกันทั้งทางตรงและทางอ้อม)

2. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับมิติทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยใช้การวิเคราะห์แบบภาพรวม เชื่อมโยงผลทั้งทางตรงและทางอ้อม

3. ให้นักเรียนเขียนผังความคิดแยกประเด็นย่อยเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาของการใช้สารเสพติด ในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ชั้นนำความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ

(การพยายามเปลี่ยนแปลงรูปแบบของความสัมพันธ์ของปัญหาด้วยแนวทางการปฏิบัติที่เป็นแนวทางใหม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี)

4. นักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนการพูดโน้มน้าว หรือวางแผนการปฏิบัติอื่นๆที่สามารถทำให้บุคคลใกล้เคียงไม่เกี่ยวข้องกับการใช้สารเสพติดหรือแสดงทักษะการปฏิเสธ ด้วยวิธีการคิดเชิงระบบ โดยครูให้นักเรียนใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ

(การพยายามเปลี่ยนแปลงรูปแบบของความสัมพันธ์ของปัญหาด้วยแนวทางการปฏิบัติที่เป็นแนวทางใหม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี)

5. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ออกมาแสดงบทบาทสมมติในการพูดโน้มน้าว หรือการปฏิบัติอื่นๆที่สามารถทำให้บุคคลใกล้เคียงไม่เกี่ยวข้องกับการใช้สารเสพติดหรือแสดงทักษะการปฏิเสธ ด้วยวิธีการคิดเชิงระบบ โดยมีนักเรียนและครูช่วยกันอภิปรายและให้ข้อสังเกตหลังจบการแสดง

ขั้นสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

นักเรียนทบทวนผลงานกลุ่มของตนเองและกลุ่มเพื่อน และอาจารย์ประเมินผลงานการคิดเชิงระบบของนักเรียน โดยใช้แบบประเมิน Rubric Scoring

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา
ตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ความรุนแรงในสังคม   **จำนวน** 1 คาบ

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ความรุนแรงและแนวทางการแก้ไขปัญหาความรุนแรง

ชั้น ม.4 **ห้อง** 6 **คาบที่** 7   **วันที่** 28 ธันวาคม 2555 **เวลา** 50 นาที

ผู้สอน นายพงศ์นที สัตยเทวา

สาระที่ 5   ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน   พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การ
ใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

ตัวชี้วัด   ม.4-6/6 ใช้ทักษะในการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อสุขภาพและ
ความรุนแรง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถระบุผลกระทบของการใช้ความรุนแรงทั้งทางตรงและทางอ้อม
ที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเชื่อมโยง

2. นักเรียนระบุประโยชน์ของการไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาได้

3. นักเรียนสามารถแสดงการแก้ไขปัญหาความรุนแรงตามสถานการณ์ที่กำหนด

ได้

สาระสำคัญ

ความหมายของความรุนแรงในสังคม

ความรุนแรงในสังคม หมายถึง พฤติกรรมและการกระทำใดๆ ที่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิ
ส่วนบุคคล ทั้งทางวาจา ทางร่างกาย ทางจิตใจ หรือทางเพศ ซึ่งเป็นผลหรืออาจจะเป็นผลให้เกิด
ความทุกข์ทรมานทั้งด้านร่างกายหรือจิตใจ แก่ผู้ถูกกระทำ

สาเหตุการเกิดปัญหาความรุนแรงในสังคม

พฤติกรรมความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมเป็นผลมาจาก

1. มีค่านิยมและเจตคติที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับความไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงกับชาย
เช่น แนวคิดที่ว่าภรรยาเป็นสมบัติของสามี หรือแนวคิดที่ว่าลูกเป็นสมบัติของพ่อแม่ เป็นต้น

2. มีความเจริญด้านวัตถุ แต่ขาดการพัฒนาด้านจิตใจ ทำให้คนในสังคมเสื่อมศีลธรรม

และยึดผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่ตั้ง ส่งผลให้เกิดการแข่งขันทางวัตถุ ซึ่งนำไปสู่ปัญหาต่างๆ และในที่สุดก็จะนำมาสู่สภาพของครอบครัวที่ล่มสลาย

3. ความไม่พร้อมที่จะมีครอบครัว โดยอาจมีสาเหตุมาจากสภาพร่างกาย จิตใจ อายุ สุขภาพ อนามัย และฐานะทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้เกิดปัญหาความรุนแรง

4. การได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับความรุนแรง เช่น พ่อแม่ ครูทำโทษด้วยความรุนแรง เมื่อทำผิดทำให้มีทัศนคติว่าความรุนแรงเป็นเรื่องปกติที่ช่วยหยุดยั้งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้

5. ปัญหาเศรษฐกิจต่ำ การเลิกจ้างงาน ธุรกิจล้มละลาย ค่าครองชีพสูง ทำให้เกิดความเครียดสูง และนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา

6. ระบบการศึกษาที่สร้างทัศนคติให้กับผู้เรียน เช่น กรณีของผู้เรียนที่ผิดหวังจากระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง แล้วตัดสินใจฆ่าตัวตาย

7. อิทธิพลสื่อมวลชนที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารให้เกิดผลลบแก่ผู้รับข่าวสารอย่างกว้างขวาง และต่อเนื่อง เช่น ค่านิยมฟุ้งเฟ้อ การใช้ความรุนแรง การผลิตสื่อโฆษณา สื่อลามกอนาจาร ที่ก่อให้เกิดการเลียนแบบในทางที่ไม่ถูกต้อง

8. ความเชื่อผิดๆ เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรง เช่น ความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว ความรุนแรงทางเพศเกิดขึ้นเพราะผู้หญิงเป็นฝ่ายผิด หรือสมยอมเอง ทำให้ผู้ประสบปัญหาพยายามปิดไว้เป็นความลับ และด้วยความเชื่อดังกล่าวทำให้คนในสังคมไม่ต้องการเข้าไปยุ่งเกี่ยว และให้ความช่วยเหลือทำให้เกิดปัญหามากมาย

สื่อกับความรุนแรง

สื่อถือเป็นศูนย์กลางในการ นำเสนอให้สาธารณชนได้รับรู้ ซึ่งปัจจุบันยุคโลกไร้พรมแดน ผู้คนทุกเพศทุกวัยล้วนต้องการบริโภคข้อมูลข่าวสาร ทำให้สื่อมีความสำคัญเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในทางกลับกันสื่อจะต้องเพิ่มความระมัดระวังในการทำหน้าที่ให้มากขึ้น โดยเฉพาะการนำเสนอภาพหรือข้อความที่แสดงออกถึงการใช้ความรุนแรง สื่อลามกอนาจารที่ก่อให้เกิดการเลียนแบบในทางที่ไม่ถูกต้องการเผยแพร่ภาพ ลามกทางสื่อต่างๆ ทั้งสิ่งพิมพ์ วิทยุทัศน์ อินเทอร์เน็ต และสื่ออื่น โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต ซึ่งถูกใช้เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารเพื่อชักจูงให้หลงเชื่อ นำไปสู่การกระทำความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ รวมไปถึงสื่อที่มีเนื้อหาใช้ความรุนแรง อาจทำให้เกิดความตระหนัก หวาดกลัวซึ่งถือเป็นการทำร้ายทางด้านอารมณ์ และจิตใจแบบหนึ่ง

การนำเสนอของสื่อที่ อาจเชื้อ มโยงไปสู่ ปัญหาความรุนแรง มี ดังนี้

1. สื่อที่นำเสนอภาพลามกอนาจารต่างๆ ที่เผยแพร่ทางสื่อต่างๆ เช่น วิทยุทัศน์ หนังสือ

ภาพยนตร์ รูปภาพ แผ่นดิสก์ รวมทั้งการเสพของมีนเมาและการเที่ยวในสถานเริงรมย์ต่างๆ มีส่วนช่วยทำให้เกิดอารมณ์ทางเพศ

2. สื่อที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารในทางลบ อาจเป็นการสร้างค่านิยมความรุนแรงให้กับผู้รับข่าวสารมากยิ่งขึ้น

3. สื่อที่ขาดการนำเสนอแนวคิดและวิธีการในการนำเสนอทักษะการสื่อสารที่ดีเพื่อ พัฒนา และส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทชายหญิง ได้แก่ ทักษะการสื่อสารระหว่างคู่สมรส พ่อแม่ ลูก รวมถึงการสอนทักษะการสื่อสารซึ่งรวมอยู่ในทักษะชีวิต

4. สื่อทางอินเทอร์เน็ต ที่มีการนำเสนอภาพหรือข้อความลามก และข้อมูลต่างๆ รวมทั้ง การสนทนาที่อาจชักจูงไปในทางไม่เหมาะสม หรือก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรง จากปัญหาสื่อนำเสนอสิ่งไม่ สร้างสรรค์ ดังที่กล่าวมาจะส่งผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน และประชาชนที่เป็นผู้บริโภคข่าวสาร จึงมีความจำเป็นต้องรณรงค์ให้สื่อมวลชนทุกแขนงนำเสนอ ข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสม สมไม่นำเสนอสื่อที่สามารถกระตุ้นพฤติกรรมความรุนแรง มีมาตรการ คัดกรองผู้บริโภคสื่อ ผู้ผลิตสื่อนำเสนอในสิ่งไม่มีพิษมีภัย เมื่อบริโภคแล้วเกิดการพัฒนาทั้งทาง ร่างกาย จิตใจ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม สร้างความสงบสุขให้เกิดแก่ตนเอง และสังคม ส่วนรวม ดังนั้น หน้าที่ของสื่อที่ดี คือ นำเสนอข้อมูลข่าวสารในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม คำนึงถึง ประชาชนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ที่ยังขาดวุฒิภาวะทางด้านความคิดและอารมณ์ เพื่อให้เขา ได้รับรู้ในสิ่งที่ดีงาม

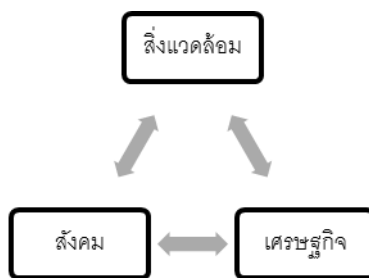
กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นนำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน

1. ครูนำเสนอปัญหาการใช้ความรุนแรงในประเทศไทย นำข่าวเกี่ยวกับความรุนแรงให้นักเรียน แต่ละกลุ่มอ่าน จากนั้นถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อข่าวนั้น
2. ครูถามถึงประสบการณ์ในการเผชิญหน้ากับสถานการณ์ความรุนแรงของนักเรียน จากนั้น แจกใบความรู้เรื่องความรุนแรงให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นแสดงความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ

3. (การค้นหารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างต้นเหตุของปัญหา โดยการมองภาพของปัญหา นักขณะองค์รวม มีการเชื่อมโยงกันทั้งทางตรงและทางอ้อม)
4. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับมิติทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยใช้การวิเคราะห์แบบภาพรวม เชื่อมโยงผลทั้งทางตรงและทางอ้อม

5. ให้นักเรียนเขียนผังความคิดแยกประเด็นย่อยเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาของการใช้ความรุนแรง ในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ขั้นนำความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ

(การพยายามเปลี่ยนแปลงรูปแบบของความสัมพันธ์ของปัญหาด้วยแนวทางการปฏิบัติที่เป็นแนวทางใหม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี)

6. นักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนการพูดโน้มน้าว หรือวางแผนการปฏิบัติอื่นๆที่สามารถทำให้บุคคลใกล้ชิดไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหา ด้วยวิธีการคิดเชิงระบบ โดยครูมอบหมายสถานการณ์จำลองให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ

(การพยายามเปลี่ยนแปลงรูปแบบของความสัมพันธ์ของปัญหาด้วยแนวทางการปฏิบัติที่เป็นแนวทางใหม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี)

7. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ออกมาแสดงบทบาทสมมติในการพูดโน้มน้าว หรือการปฏิบัติอื่นๆที่สามารถทำให้บุคคลใกล้ชิดไม่ใช้ความรุนแรงตามแต่สถานการณ์ที่นักเรียนได้รับ ด้วยวิธีการคิดเชิงระบบ โดยมีนักเรียนและครูช่วยกันอภิปรายและให้ข้อสังเกตหลังจบการแสดง

ขั้นสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

8. นักเรียนทบทวนผลงานกลุ่มของตนเองและกลุ่มเพื่อน และอาจารย์ประเมินผลงานการคิดเชิงระบบของนักเรียน โดยใช้แบบประเมิน Rubric Scoring

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา
ตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ความรุนแรงในสังคม   **จำนวน** 1 คาบ

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การจัดกิจกรรมป้องกันความรุนแรง

ชั้น ม.4 **ห้อง** 6 **คาบที่** 8   **วันที่** 28 ธันวาคม 2555 **เวลา** 50 นาที

ผู้สอน นายพงศ์নী สัตยเทวา

สาระที่ 5   ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน   พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การ
ใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

ตัวชี้วัด   ม.4-6/6 ใช้ทักษะในการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อสุขภาพและ
ความรุนแรง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายประโยชน์ของการป้องกันความรุนแรงทั้งทางตรงและ
ทางอ้อม ที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเชื่อมโยง

2. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของการจัดกิจกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ
ใช้ความรุนแรงได้

3. นักเรียนสามารถนำเสนอการจัดกิจกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ
ใช้ความรุนแรงได้

สาระสำคัญ

**การจัดกิจกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ
ใช้ความรุนแรง**

1. ทำความเข้าใจถึงค่านิยมที่นำไปสู่ความรุนแรง
2. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและพฤติกรรมเพื่อป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและสังคม
  - 2.1. ลดความเครียด
  - 2.2. ลดอิทธิพลของปัจจัยเสี่ยง
  - 2.3. เพิ่มแรงสนับสนุนทางสังคม
    - 2.3.1. การสนับสนุนทางอารมณ์
    - 2.3.2. การสนับสนุนทางวัตถุสิ่งของ
    - 2.3.3. การสนับสนุนทางข้อมูลข่าวสาร

- 2.3.4. การสนับสนุนโดยการประเมิน
- 2.4. เพิ่มทักษะในการจัดการ
- 2.5. เพิ่มความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
3. หลักการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรง
  - 3.1. เรียนรู้วิธีการควบคุมอารมณ์
  - 3.2. ให้ความรักต่อครอบครัว
  - 3.3. สร้างสัมพันธ์ภาพอันอบอุ่น
  - 3.4. มีเทคนิคการหลีกเลี่ยงหรือการจัดการที่เหมาะสมเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อความรุนแรง
  - 3.5. สร้างความภาคภูมิใจในครอบครัว
  - 3.6. สร้างความมั่นคงในอารมณ์
  - 3.7. มีภูมิคุ้มกันทางแรงกดดันของพฤติกรรมก้าวร้าว
  - 3.8. ลดความเครียด
  - 3.9. ขอคำปรึกษาจากญาติหรือเพื่อนที่ไว้ใจ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง

กระบวนการจัดกิจกรรม

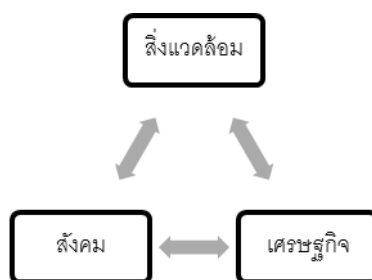
ชั้นนำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในสังคมปัจจุบัน

1. ครูนำเสนอคำนิยามที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงในครอบครัวและสังคม
2. ครูถามถึงคำนิยามที่นำไปสู่ความรุนแรงที่อยู่นอกเหนือจากที่ครูยกตัวอย่างจากนักเรียน จากนั้นครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ กลุ่มละเท่าๆกัน

ขั้นแสดงความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ

(การค้นหารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างต้นเหตุของปัญหา โดยการมองภาพของปัญหานักษณะองค์รวม มีการเชื่อมโยงกันทั้งทางตรงและทางอ้อม)

3. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นกับมิติทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยใช้การวิเคราะห์แบบภาพรวม เชื่อมโยงผลทั้งทางตรงและทางอ้อม

4. ให้นักเรียนเขียนผังความคิดแยกประเด็นย่อยเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรม ป้องกันความเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรง ในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ขั้นนำความรู้มากำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติ

(การพยายามเปลี่ยนแปลงรูปแบบของความสัมพันธ์ของปัญหาด้วยแนวทางการปฏิบัติที่เป็นแนวทางใหม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี)

5. นักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนการจัดกิจกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรงที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ภายในสังคม

ขั้นปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ

(การพยายามเปลี่ยนแปลงรูปแบบของความสัมพันธ์ของปัญหาด้วยแนวทางการปฏิบัติที่เป็นแนวทางใหม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี)

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอการจัดกิจกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรง โดยมีนักเรียนและครูช่วยกันอภิปรายและให้ข้อสังเกตหลังจบการแสดง

ขั้นสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

7. นักเรียนทบทวนผลงานกลุ่มของตนเองและกลุ่มเพื่อน และอาจารย์ประเมินผลงานการคิดเชิงระบบของนักเรียน โดยใช้แบบประเมิน Rubric Scoring

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง

1. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ส่วน มีจำนวนทั้งหมด 63 ข้อ ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบทดสอบความรู้	จำนวน 20 ข้อ
ส่วนที่ 2 แบบวัดเจตคติ	จำนวน 20 ข้อ
ส่วนที่ 3 แบบวัดการปฏิบัติตนของนักเรียน	จำนวน 20 ข้อ
ส่วนที่ 4 แบบวัดความคิดเชิงระบบ	จำนวน 3 ข้อ
2. ขอความร่วมมือให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงในแต่ละส่วนของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เข้าใจก่อนลงมือทำแบบทดสอบ
3. ให้เวลาในการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 50 นาที

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะไม่มีผลกระทบต่อคะแนนสอบใด ๆ ทั้งสิ้น ดังนั้นนักเรียนโปรดทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ครบทุกข้อและตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด คำตอบที่ได้ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นายพงศ์นที สัตยเทวา

ผู้วิจัย

ส่วนที่ 1

แบบทดสอบความรู้

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนอ่านคำถามและเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด โดยทำเครื่องหมาย X (กากบาท) ลงในช่องสี่เหลี่ยม () ก ข ค และ ง ซึ่งอยู่ในกระดาษคำตอบที่แจกให้
- แบบทดสอบความรู้วิชาสุขศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อที่	ก.	ข.	ค.	ง.
1		X		

ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบให้ปฏิบัติดังนี้

ข้อที่	ก.	ข.	ค.	ง.
1	X	X <del> </del>		

กระดาษคำตอบ

ข้อที่	ก.	ข.	ค.	ง.
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				

1. ข้อใดถูก

- ก. เพศชายมักจะเจริญเติบโตเข้าสู่ระยะวัยรุ่นช้ากว่าเพศหญิง 1-2 ปี
- ข. เพศชายมักจะเจริญเติบโตเข้าสู่ระยะวัยรุ่นช้ากว่าเพศหญิง 3-4 ปี
- ค. เพศหญิงมักจะเจริญเติบโตเข้าสู่ระยะวัยรุ่นช้ากว่าเพศชาย 1-2 ปี
- ง. เพศหญิงมักจะเจริญเติบโตเข้าสู่ระยะวัยรุ่นช้ากว่าเพศชาย 3-4 ปี

2. ข้อใดไม่ใช่วิธีการจัดการกับอารมณ์ทางเพศที่เป็นประโยชน์

- ก. เล่นอินเทอร์เน็ตภายในห้องคนเดียว
- ข. ออกกำลังกายหรือทำงานอดิเรกที่นักเรียนชอบ
- ค. นั่งสมาธิ
- ง. ทำความสะอาดบ้าน

3. ข้อใดเป็นปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นถูกล่วงละเมิดทางเพศมากที่สุด

- ก. ระดับการศึกษา
- ข. ปัญหาครอบครัว
- ค. การขาดความนับถือตนเอง
- ง. การเข้ามาของวัฒนธรรมตะวันตก

4. ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

- ก. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
- ข. สื่อละคร หรือภาพยนตร์
- ค. การศึกษา
- ง. ฐานะทางการเงิน

5. ค่านิยมทางเพศในข้อใดที่ไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาครอบครัวโดยตรง

- ก. การแสดงความรักในที่สาธารณะ
- ข. การเปลี่ยนคูรักรบ่อยๆ
- ค. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
- ง. การถือว่าผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง

6. ข้อใดเป็นค่านิยมทางเพศของประเทศไทยในปัจจุบัน

- ก. ผู้หญิงต้องเก่งการบ้านการเรือนเป็นอย่างเดียว
- ข. ผู้ชายมีอำนาจในการตัดสินใจทุกอย่าง
- ค. ผู้หญิงจะพบกับผู้ชายได้ก็ต่อเมื่อผู้ใหญ่นัดพบให้เท่านั้น
- ง. ผู้หญิงสามารถทำงานหาเงินได้

7. ข้อใดต่อไปนี้เป็นค่านิยมทางเพศของชาวตะวันตก
- ก. การนิยมให้ผู้หญิงเป็นช่างทำหลัง
  - ข. การอยู่ก่อนแต่ง
  - ค. การไม่ชิงสุกก่อนห่าม
  - ง. การมีภรรยาหลายคน
8. ค่านิยมทางเพศส่งผลกระทบต่อในการดำเนินชีวิตดังต่อไปนี้ ยกเว้นข้อใด
- ก. เกิดการออกกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องเพศ
  - ข. เกิดเกณฑ์ค่านิยมทางเพศของสังคม
  - ค. เกิดแบบแผนที่ดีในการควบคุมพฤติกรรมทางเพศ
  - ง. เกิดการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
9. ค่านิยมทางเพศที่มาจากวัฒนธรรมตะวันตกข้อใดที่เป็นผลดี
- ก. การออกไปเที่ยวกลางคืนกับเพื่อนต่างเพศ
  - ข. การกล้าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศ
  - ค. การแต่งกายดึงดูดเพศตรงข้าม
  - ง. การโอบกอดกันตามที่สาธารณะ
10. ข้อใดไม่ใช่ผลที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
- ก. มีปัญหาครอบครัว
  - ข. เสี่ยงต่อการเกิดโรคทางเพศสัมพันธ์
  - ค. ปัญหาอาชญากรรม
  - ง. ปัญหาการติดสารเสพติด
11. ยาในข้อใดไม่ใช่ยาสามัญประจำบ้าน
- ก. พาราเซตามอล
  - ข. ยาธาตุน้ำขาว
  - ค. ยานอนหลับ
  - ง. ทิงเจอร์ไอโอดีน
12. บุคคลในข้อใดใช้ยาไม่ถูกต้อง
- ก. จิตราทานพาราเซตามอลครั้งละสองเม็ด ห่างกัน 4-6 ชม.
  - ข. สุนัขหรือสัตว์เลี้ยงต้องจี้รับประทานยาธาตุน้ำขาว จากนั้นทานยาแก้ปวดเพิ่ม
  - ค. นกเห็นภาพเป็นแผลจึงเอาทิงเจอร์ไอโอดีนใส่แผลให้
  - ง. นกผู้ลี้ภัยประจำเดือนจี้รับประทานพาราเซตามอล

13. ปัจจุบันวัยรุ่นนิยมใช้ยาประเภทใดมากที่สุด
ก. ยาชุด	ข. ยาซูกำลัง
ค. ยาเสริมความงาม	ง. ยาหล่อมประสาท
14. ยาเสพติดประเภทใดเป็นจุดเริ่มต้นของการเสพติดชนิดอื่น
ก. บุหรี่, ฝิ่น	ข. เฮโรอีน, ยาไอซ์
ค. เอ็กซ์ตาซี, โคเคน	ง. สารระเหย, ยาบ้า
15. บุคคลใดต่อไปนี้มีความเสี่ยงที่จะติดสารเสพติดที่สุด
ก. ประพงค์อาศัยอยู่ในครอบครัวที่ทะเลาะเบาะแว้งกันทุกวัน
ข. ศักดิ์ลาออกจากงานประจำที่ทำ
ค. ลูกศรสอบได้คะแนนไม่เท่าเพื่อน
ง. อាំไพต้องอ่านหนังสือหนักเพื่อเตรียมสอบ
16. บุคคลในข้อใดก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงได้
-	
--
ก. กลกใจคิดว่าผู้ชายต้องรักเดียวใจเดียว
ข. สุคนธาคิดว่าผู้หญิงจะต้องรักนวลสงวนตัว
ค. จิตคิดว่าผู้หญิงมีความเท่าเทียมกันกับผู้ชาย
ง. ประพงค์คิดว่าภรรยาเป็นสมบัติของสามี
17. บุคคลใดต่อไปนี้อยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการก่อปัญหาความรุนแรงมากที่สุด
-	
--
ก. ไมตรีซื้อเครื่องซ็อตไฟฟ้าไว้เพื่อป้องกันตัวเอง
ข. กิจขอร้องให้นินทร์เลิกแก้แค้นให้กับน้องสาวของตน
ค. นพณาโกรธที่พบว่าสามีตัวเองนอกใจหลายครั้ง
ง. สุคนธาถูกขอให้แต่งงานกับคนที่ตนเองไม่ได้รัก

18. ข้อใดไม่ใช่การใช้ความรุนแรง

- ก. การขึ้นใจคู่สมรสของตนเอง
- ข. การจำกัดค่าใช้จ่ายที่จำเป็นของคนในครอบครัว
- ค. การตีเด็กอย่างไม่มีเหตุผล
- ง. การว่ากล่าวตักเตือนนักเรียนเมื่อกระทำความผิด

19. ข้อใดเป็นแนวทางการป้องกันความรุนแรงที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้เอง

- ก. ฝึกเสริมสร้างจิตลักษณะในการควบคุมพฤติกรรมความรุนแรง
- ข. สร้างกฎขึ้นภายในบ้านหรือห้องเรียนของนักเรียน
- ค. รวมกลุ่มเพื่อนเพื่อต่อสู้กับเพื่อนที่ชอบใช้ความรุนแรง
- ง. เมื่อรู้สึกโกรธให้ระบายโดยการทำร้ายตุ๊กตาแทน

20. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรง

- ก. ตั้งใจเรียนหนังสือ ไม่ยุ่งกับเรื่องคนอื่น
  - ข. เมื่อมีคนมาปรึกษาปัญหาที่เสี่ยงต่อความรุนแรงให้ปฏิเสธแล้วเดินหนี
  - ค. สร้างความภูมิใจให้กับตนเองและครอบครัว
  - ง. หลีกเลี่ยงในการเดินคนเดียวตามที่มีด
-

ส่วนที่ 2

แบบวัดเจตคติของนักเรียน

คำชี้แจง

แบบวัดเจตคติมีจำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ คำถามทั้งหมดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้สึกของนักเรียน ขอให้เรียนอ่านคำถามทุกข้อให้เข้าใจและตอบคำถามทุกข้อลงในแบบสอบถามฉบับนี้ โดยทำเครื่องหมายถูก ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความคิดเห็นและความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียว ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง นักเรียนมีความคิดหรือความรู้สึกเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
เห็นด้วย	หมายถึง นักเรียนมีความคิดหรือความรู้สึกเห็นด้วยกับข้อความนั้นพอสมควร
ไม่แน่ใจ	หมายถึง นักเรียนมีความคิดหรือความรู้สึกที่ไม่แน่ใจกับข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง นักเรียนมีความคิดหรือความรู้สึกไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง นักเรียนมีความคิดหรือความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	ภัยธรรมชาติ หมายถึง ภัยอันตรายต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ		✓			

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
1	การเกิดอารมณ์ทางเพศถือเป็นเรื่องปกติ ของมนุษย์					
2	ฉันคิดว่าการช่วยตัวเองของวัยรุ่นชาย เป็นการระบายอารมณ์ทางเพศอย่างหนึ่ง					
3	ค่านิยมการรักรับทวารองตัวถือว่าเป็น เรื่องล้าสมัย					
4	หญิงและชายไม่ควรอยู่ด้วยกันเพียง ลำพัง					
5	ฉันคิดว่าการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายใน วัยรุ่นอย่างรวดเร็วเป็นเรื่องปกติ					
6	ฉันคิดว่าการเล่นกีฬา หรือทำงานอดิเรก เป็นการทำให้ไม่หมกหมุ่นในเรื่องเพศ					
7	ฐานะทางเศรษฐกิจสามารถส่งผลต่อ พฤติกรรมทางเพศได้					
8	สื่อทางโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ก่อให้เกิดปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศ					
9	การใช้สารเสพติดเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็น อิทธิพลที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ					
10	ค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์อย่างอิสระของ ชาวตะวันตก ไม่เหมาะสมที่จะนำมาเป็น ค่านิยมทางเพศในประเทศไทย					
11	เราควรเก็บยานอนหลับไว้ที่บ้าน เพื่อใช้ ในยามจำเป็น					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
12	ฉันคิดว่าการรับประทานยาพาราเซตามอลบ่อยๆไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ					
13	ฉันคิดว่าไม่ควรใช้ยาลดน้ำหนักรักษาโดยปราศจากคำแนะนำของแพทย์					
14	การรับประทานยาในปริมาณมากๆ ทำให้เราหายจากอาการนั้นเร็ว					
15	ครอบครัวที่แตกแยกเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำให้คนเราติดสารเสพติดได้					
16	ฉันคิดว่าการที่สารเสพติดยังคงแพร่หลายอยู่ในประเทศไทย เนื่องมาจากผลประโยชน์อันมหาศาล					
17	การพูดว่าด้วยคำหยาบคายเป็นการใช้ความรุนแรง					
18	ค่านิยมที่ว่า “ผู้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิง” เป็นค่านิยมที่ก่อให้เกิดความรุนแรงค่านิยมหนึ่ง					
19	ความรุนแรงในครอบครัวถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา					
20	ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีส่วนช่วยในการป้องกันความรุนแรงได้					

ส่วนที่ 3

แบบวัดการปฏิบัติตนของนักเรียน

คำชี้แจง

แบบวัดการปฏิบัติตนของนักเรียนมีจำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ คำถามทั้งหมดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติตัวของนักเรียน ขอให้นักเรียนอ่านคำถามทุกข้อให้เข้าใจและตอบคำถามทุกข้อลงในแบบสอบถามฉบับนี้ โดยทำเครื่องหมายถูก ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความคิดเห็นและความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียว ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	หมายถึง	ปฏิบัติ 6-7 วัน ต่อสัปดาห์
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 3-5 วัน ต่อสัปดาห์
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 1-2 วัน ต่อสัปดาห์
ไม่เคยปฏิบัติเลย	หมายถึง	ไม่ได้ปฏิบัติเลย

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น			
		เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติเลย
1	บ้านของฉันกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย	✓			

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			
		เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติเลย
1	ฉันปรับปรุงบุคลิกภาพของฉัน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง				
2	ฉันอยู่ตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศเมื่อมีโอกาส				
3	เมื่อฉันเกิดอารมณ์ทางเพศฉันจะเล่นกีฬา หรือทำงานอดิเรกที่ฉันชอบ				
4	ฉันดูสื่อลามก อนาคต ไม่ว่าจะเป็นจากหนังสือ หรืออินเทอร์เน็ต				
5	ฉันปรึกษาปัญหาเรื่องเพศกับผู้ปกครอง				
6	ฉันให้เกียรติกับเพศตรงข้ามเสมอ โดยการรักษาระยะห่าง และไม่ถูกเนื้อต้องตัวโดยไม่จำเป็น				
7	ฉันแสดงออกว่าอยากมีเพศสัมพันธ์				
8	ฉันเอาอย่างวัฒนธรรมของตะวันตกในเรื่องของค่านิยมทางเพศบางอย่าง เช่นการโอบกอด จูบในที่สาธารณะ				
9	ฉันมีเพศสัมพันธ์				
10	ฉันคุยกับเพื่อนต่างเพศเกี่ยวกับเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์				
11	ฉันอ่านฉลากยาก่อนการใช้ยา				

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติเลย
12	ฉันใช้ยาชุด				
13	ฉันใช้ยาลดความอ้วนลดน้ำหนัก				
14	ฉันติดตามข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยเสมอ				
15	ฉันสูบบุหรี่				
16	ฉันแนะนำคนใกล้ชิดเลิกสูบบุหรี่				
17	ฉันใช้กำลังกับคนอื่นเสมอเมื่อไม่ได้ในสิ่งที่ต้องการ				
18	ฉันหลีกเลี่ยงการใช้กำลัง				
19	ฉันใช้คำพูดหยาบคาย				
20	ฉันข่มขู่น้องหรือเพื่อนฉัน				

ส่วนที่ 4 แบบวัดความคิดเชิงระบบ

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนอ่านคำถามและตอบคำถามให้ถูกต้อง
2. แบบวัดการคิดเชิงระบบ มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ข้อ

สถานการณ์ (ใช้ตอบคำถามข้อ 1-3)

อิงฟ้า เป็นแม่ค้าเก่า จนตอนนี้รวยเป็นนักธุรกิจ ต้องต่อสู้แข่งขันเพื่อผลประโยชน์ของตัวเองมาตลอด ดังนั้นชีวิตของเธอคือ "การแข่งขัน" การประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและชีวิตครอบครัวของเธอจึงหมายถึง "ชัยชนะ" นภาจึงชอบแข่งขัน ชอบทำอะไรที่ท้าทาย ชอบที่จะเป็นผู้ชนะ โดยไม่เลือกวิธีการ

เมื่อถูกจับคู่มาแต่งงานกับมังกรโดยมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้เธอกลายมาเป็นหัวหน้าครอบครัวอยู่เหนือสามี อีกทั้งการเป็น "ผู้ชนะ" มาตลอดทั้งชีวิตในฐานะ "พี่สาว" ที่มีต่อ "น้องสาว" อย่างเนตร โดยมีแม่คอยให้ท้ายตลอดมาทำให้อิงฟ้ากลายเป็นคนบ้าอำนาจ เอาแต่ใจตัวเอง ออกไปทางเห็นแก่ตัว ไม่สนใจครอบครัว

เมื่อสามีซึ่งมีฐานะเป็นรองเธอ ไม่ซื่อสัตย์ แอบไปนอกใจ จึงรู้สึกเสียความมั่นใจในตัวเอง เสียอำนาจ เสียการควบคุมรวมทั้งการที่มีผู้หญิงอื่นมายุ่งกับสามีตัวเอง ก็เหมือนมีคนมาท้าทายเธอ มาแข่งขัน ทำให้เธอต้องเอาชนะผู้หญิงพวกนั้นให้ได้ รักษาผลประโยชน์ของตัวเองไว้อิงฟ้าจึงแสดงออกด้วยอาการหึงหวงที่รุนแรงมากเมื่อสามีนอกใจ เพื่อเอาสามีคืนมาเป็นของตัวเองให้ได้ และกำจัดผู้หญิงเหล่านั้นออกไปจากชีวิตครอบครัวตัวเองกรณีนี้รวมกระทั่งลูกสาวตัวเองด้วย เธอจึงมักใช้ความรุนแรงกับลูกสาวของเธอเสมอ

คำถาม

1. ให้นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของอิงฟ้า
2. ให้นักเรียนเขียนความสัมพันธ์ปัจจัยสาเหตุของที่ทำให้อิงฟ้ามีพฤติกรรมชอบใช้ความรุนแรง
3. ให้นักเรียนเขียนผังวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมที่ชอบใช้ความรุนแรงของอิงฟ้า และผลกระทบของพฤติกรรมนั้นที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

ภาคผนวก ค

คุณภาพของแบบวัดความคิดเชิงวิจารณ์ญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้
เจตคติ การปฏิบัติ

คุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ความคิดเชิงระบบ
ค่าความเที่ยงของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ความคิดเชิงระบบ

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 3

Alpha = .82

คุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้
ค่าความเที่ยงของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients 20 items

Alpha = .81

ค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

ค่าความยาก (Difficulty)			ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)	
ข้อ 1	0.57	ยากปานกลาง	0.38	จำแนกดี
ข้อ 2	0.53	ยากปานกลาง	0.88	จำแนกดีมาก
ข้อ 3	0.30	ค่อนข้างยาก	0.50	จำแนกดีมาก
ข้อ 4	0.67	ค่อนข้างง่าย	0.25	จำแนกพอใช้
ข้อ 5	0.37	ค่อนข้างยาก	0.25	จำแนกพอใช้
ข้อ 6	0.50	ยากปานกลาง	0.25	จำแนกพอใช้
ข้อ 7	0.63	ค่อนข้างง่าย	0.38	จำแนกดี
ข้อ 8	0.63	ค่อนข้างง่าย	0.25	จำแนกพอใช้
ข้อ 9	0.67	ค่อนข้างง่าย	0.63	จำแนกดีมาก
ข้อ 10	0.27	ค่อนข้างยาก	0.88	จำแนกดีมาก
ข้อ 11	0.50	ยากปานกลาง	0.38	จำแนกดี
ข้อ 12	0.37	ค่อนข้างยาก	0.75	จำแนกดีมาก
ข้อ 13	0.27	ค่อนข้างยาก	0.50	จำแนกดีมาก
ข้อ 14	0.53	ยากปานกลาง	0.75	จำแนกดีมาก
ข้อ 15	0.60	ค่อนข้างง่าย	0.38	จำแนกดี
ข้อ 16	0.57	ยากปานกลาง	0.50	จำแนกดีมาก
ข้อ 17	0.50	ยากปานกลาง	0.50	จำแนกดีมาก
ข้อ 18	0.20	ค่อนข้างยาก	0.63	จำแนกดีมาก
ข้อ 19	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.50	จำแนกดีมาก
ข้อ 20	0.50	ยากปานกลาง	0.25	จำแนกพอใช้

คุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ
ค่าความเที่ยงของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 20

Alpha = .85

คุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ
ค่าความเที่ยงของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 20

Alpha = .82

ภาคผนวก ง

การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

1. ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้
2. ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความคิดเชิงระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

แผนการ จัดการ เรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวม ของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5			
1.	1.จุดประสงค์การ เรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	2.สาระสำคัญ	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	3.กระบวนการจัด กิจกรรม	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	4. การวัดและ ประเมินผล	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
								1.00	ใช้ได้

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

แผนการ จัดการ เรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวม ของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5			
2.	1.จุดประสงค์การ เรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	2.สาระสำคัญ	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	3.กระบวนการจัด กิจกรรม	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
	4. การวัดและ ประเมินผล	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
								0.95	ใช้ได้

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวม ของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
3.	1.จุดประสงค์การ เรียนรู้	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
	2.สาระสำคัญ	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	3.กระบวนการจัด กิจกรรม	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	4. การวัดและ ประเมินผล	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
							0.95	ใช้ได้	

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวม ของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
4.	1.จุดประสงค์การ เรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	2.สาระสำคัญ	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	3.กระบวนการจัด กิจกรรม	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	4. การวัดและ ประเมินผล	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
							1.00	ใช้ได้	

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

แผนการ จัดการ เรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวม ของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5			
5.	1.จุดประสงค์การ เรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	2.สาระสำคัญ	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	3.กระบวนการจัด กิจกรรม	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	4. การวัดและ ประเมินผล	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
								1.00	ใช้ได้

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

แผนการ จัดการ เรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวม ของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5			
6.	1.จุดประสงค์การ เรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	2.สาระสำคัญ	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	3.กระบวนการจัด กิจกรรม	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	4. การวัดและ ประเมินผล	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
								1.00	ใช้ได้

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

แผนการ จัดการ เรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวม ของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5			
7.	1.จุดประสงค์การ เรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	2.สาระสำคัญ	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	3.กระบวนการจัด กิจกรรม	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
	4. การวัดและ ประเมินผล	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
							0.95	ใช้ได้	

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

แผนการ จัดการ เรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวม ของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5			
8.	1.จุดประสงค์การ เรียนรู้	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	2.สาระสำคัญ	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
	3.กระบวนการจัด กิจกรรม	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
	4. การวัดและ ประเมินผล	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
							0.95	ใช้ได้	

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดการคิดเชิงระบบ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวมของ คะแนน ($\sum R$)	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5			
1	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
							1.00	ใช้ได้

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนด้านความรู้

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวมของ คะแนน ($\sum R$)	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5			
1	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
3	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
5	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
6	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
7	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
10	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
16	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
17	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
							0.93	ใช้ได้

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวมของคะแนน ($\sum R$)	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5			
1	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
11	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
12	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
15	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
18	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
							0.96	ใช้ได้

ตารางค่า IOC ในการตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ (R)					ผลรวมของคะแนน ($\sum R$)	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5			
1	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
3	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
7	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
14	1	0	1	1	1	4.00	0.80	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	4.00	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5.00	1.00	ใช้ได้
							0.97	ใช้ได้

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ-นามสกุล	:	นายพงศันที สัตยเทวา
วัน เดือน ปีเกิด	:	11 พฤศจิกายน พ.ศ.2529
สถานที่เกิด	:	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	:	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชามัธยมศึกษา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2553 เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุขศึกษาและ พลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2554